

Проект ПРООН/ГЕФ
«Усунення бар'єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність
громадських будівель в малих і середніх містах України
шляхом застосування механізму ЕСКО»

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО

як механізм підвищення
енергоефективності будівель
бюджетних установ і організацій
комунальної форми власності

Проект ПРООН/ГЕФ
«Усунення бар'єрів для сприяння інвестиціям в енергоефективність
громадських будівель в малих і середніх містах України
шляхом застосування механізму ЕСКО»

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО

як механізм підвищення
енергоефективності будівель
бюджетних установ і організацій
комунальної форми власності

Ірина Запатріна,

автор посібника, доктор економічних наук (фінанси), професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2018 рік).

Голова Правління Українського центру сприяння розвитку публічно-приватного партнерства, засновник Академії публічно-приватного партнерства.

Займала посаду заступника Міністра житлово-комунального господарства України (2007-2010), заступника директора Науково-дослідного фінансового інституту при Міністерстві фінансів України (2005-2007). Працювала консультантом Світового банку, ЄБРР, ЄЕК ООН, ПРООН. Автор більш ніж 130 наукових публікацій в сфері фінансів, інфраструктурного розвитку та ДПП, у тому числі монографії «Публічно-приватне

партнерство для цілей сталого розвитку» (2017), Керівництва ПРООН «Посилення ролі бізнесу в досягненні ЦСР в Україні» (2018). Кореспондент від України та автор численних публікацій з питань публічно-приватного партнерства в журналі *European Procurement & Public Private Partnership Law Review*.

ЗМІСТ

СКРОЧЕННЯ	6
-----------------	---

ВСТУП.....	7
------------	---

РОЗДІЛ 1.

Організаційно-правові засади здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності.....	12
1.1. Визначення державно-приватного партнерства	12
1.2. Основні принципи здійснення ДПП.....	12
1.3. Державний партнер за договором, укладеним в рамках ДПП.....	13
1.4. Приватний партнер за договором, укладеним в рамках ДПП	13
1.5. Заміна приватного партнера за договором, укладеним в рамках ДПП.....	14
1.6. Форми здійснення державно-приватного партнерства	14
1.7. Сфери застосування Закону «Про державно-приватне партнерство».....	16
1.8. Урахування особливостей спеціального законодавства при реалізації проектів ДПП... ..	17
1.9. Основні етапи реалізації проектів щодо об'єктів комунальної власності на умовах ДПП	17

РОЗДІЛ 2.

Ініціювання реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності на умовах державно-приватного партнерства... ..	19
2.1 Вимоги до підготовки пропозиції про здійснення ДПП та документів, що входять до її складу.....	19
2.1.1. Концептуальна записка.....	19
2.1.2. Техніко-економічне обґрунтування.....	21
2.2. Оцінка ризиків здійснення ДПП	23
2.3. Фінансування робіт із підготовки документів, з яких складається Пропозиція	30
2.4. Процедура підготовки та подання Пропозиції про здійснення ДПП	30
2.4.1. Порядок підготовки Пропозиції центральними або місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування	30
2.4.2. Порядок підготовки Пропозиції особою, що відповідно до Закону може бути приватним партнером у договорі, укладеним в рамках ДПП	32

РОЗДІЛ 3.

Проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства органами місцевого самоврядування	33
3.1. Загальні підходи.....	33
3.1.1. Орган, уповноважений проводити Аналіз ефективності	33
3.1.2. Вимоги до проведення Аналізу ефективності	34
3.2. Процедура розгляду Пропозицій про здійснення ДПП для об'єктів права комунальної власності	35
3.2.1. Оцінка Пропозиції щодо її відповідності вимогам законодавства.....	36
3.2.2. Проведення Аналізу ефективності ДПП	37

3.2.3. Розгляд та погодження Висновку за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП	39
3.3. Вимоги до інформації, що має міститися у Висновку	42
3.4. Особливості підготовки та розгляду Пропозицій, поданих особами, які відповідно до Закону можуть бути приватними партнерами за договором, укладеним в рамках ДПП	45
3.5. Схвалення рішення про доцільність (недоцільність) здійснення ДПП для об'єктів комунальної форми власності	47
3.6. Визначення завдань та заходів, які мають бути здійснені до оголошення конкурсу з вибору приватного партнера на здійснення ДПП	48

РОЗДІЛ 4.

Проведення закупівель з вибору приватного партнера для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності на умовах державно-приватного партнерства.....	49
4.1. Загальні засади	49
4.2. Алгоритм здійснення закупівель з вибору приватного партнера для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності на умовах ДПП (крім концесії)	50
4.2.1. Основні етапи організації та проведення конкурсу з вибору приватного партнера	50
4.2.2. Створення Конкурсної комісії та організація її роботи	51
4.2.3. Склад Конкурсної документації	53
4.2.4. Схвалення сесією відповідної ради рішення про проведення конкурсу	58
4.2.5. Проведення конкурсу та вибір переможця	58
4.2.6. Схвалення рішення за результатами проведення конкурсу	64
4.2.7. Укладення договору з переможцем конкурсу	64
4.3. Алгоритм здійснення закупівель з вибору приватного партнера для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності на умовах концесії	65
4.3.1. Основні етапи організації та проведення конкурсу з вибору приватного партнера	65
4.3.2. Створення Конкурсної комісії та організація її роботи	66
4.3.3. Склад Конкурсної документації	66
4.3.4. Оголошення концесійного конкурсу	68
4.3.5. Проведення конкурсу та вибір переможця	68
4.3.6. Схвалення рішення за результатами проведення конкурсу	70
4.3.7. Підписання концесійного договору	71

РОЗДІЛ 5.

Державна підтримка здійснення ДПП для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності на умовах державно-приватного партнерства	72
5.1. Загальні засади	72
5.2. Повноваження міських рад та виконавчих органів сільських, селищних, міських рад ..	73

5.3. Можливості використання передбачених Законом України «Про державно-приватне партнерство» форм здійснення державної підтримки для реалізації проектів з підвищення енергоефективності об'єктів комунальної власності.	74
5.3.1. Надання державних гарантій та гарантій місцевого самоврядування	76
5.3.2. Фінансування за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів та інших джерел згідно із загальнодержавними та місцевими програмами	76
5.3.3. Виплата приватному партнеру інших платежів, передбачених договором, укладеним в рамках ДПП, зокрема плати за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання).	77
5.3.4. Придбання державним партнером певного обсягу товарів (робіт, послуг), що виробляються (виконуються, надаються) приватним партнером за договором, укладеним в рамках ДПП.	78
5.3.5. Постачання приватному партнеру товарів (робіт, послуг), необхідних для здійснення ДПП	78
5.3.6. Інші форми державної підтримки, передбачені законом	78
5.4. Рекомендована модель надання державної підтримки здійснення ДПП для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності.	79

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1. Законодавство, що регулює здійснення державно-приватного партнерства щодо проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери	80
ДОДАТОК 2. Перелік рисунків, що містяться у Керівництві.	81
ДОДАТОК 3. Перелік таблиць, що містяться у Керівництві	81
ДОДАТОК 4. Рекомендована структура Концептуальної записки	82
ДОДАТОК 5. Рекомендована структура ТЕО.	83
ДОДАТОК 6. Зразок Висновку за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства проекту	84
ДОДАТОК 7. Зразок Рішення міської (селищної, сільської тощо) ради про доцільність здійснення ДПП щодо проекту	88
ДОДАТОК 8. Зразок Положення про Конкурсну комісію з питань організації та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства проекту.	89
ДОДАТОК 9. Зразок Конкурсної документації з вибору приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту	95
ДОДАТОК 10. Зразок Оголошення про проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо реалізації проекту	124
ДОДАТОК 11. Зразок Рішення про затвердження Положення про цільовий фонд енергозбереження	125
ДОДАТОК 12. Зразок Рішення про надання державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства щодо реалізації проекту.	128

СКОРОЧЕННЯ

Аналіз ефективності	Аналіз ефективності здійснення ДПП
Будівлі бюджетної сфери	Будівлі бюджетних установ та організацій
Відомості про оцінювання	Відомості про результати проведення оцінки конкурсних пропозицій
Висновок	Висновок за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП
ДПП	Державно – приватне партнерство
Договір ДПП	Договір, укладений в рамках ДПП
ЕСКО	Механізм реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери, передбачений Законом України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» від 29.04.2015 із змінами від 23.03.2017 та Бюджетним кодексом
Заявка	Заявка на участь у конкурсі на здійснення ДПП
Звіт про оцінювання	Звіт про результати проведення оцінки конкурсних пропозицій
Кваліфікаційні вимоги	Кваліфікаційні вимоги до претендентів відповідно до конкурсної документації
КМУ	Кабінет Міністрів України
Керівництво	Керівництво з реалізації проектів підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетних установ та організацій комунальної форми власності на умовах державно-приватного партнерства, підготовлені в рамках Проекту ПРООН «Removing Barriers to increase investment in Energy Efficiency in Public Buildings in Ukraine through the ESCO modality in Small and Medium Sized Cities»
Концептуальна записка	Концептуальна записка у складі Пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства
Комісія	Конкурсна комісія з питань проведення конкурсу з вибору переможця для здійснення ДПП
Мінекономрозвитку	Міністерство економічного розвитку та торгівлі України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Національний план	Національний план дій з енергоефективності на період до 2020 року, затверджений розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. №1228-р
ОМС	Орган місцевого самоврядування
Плата за доступність	Плата за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання) – форма державної підтримки здійснення ДПП, передбачена Законом України «Про державно-приватне партнерство»
Претендент	Претендент на участь у конкурсі з вибору приватного партнера для здійснення ДПП
Пропозиція	Пропозиція про здійснення державно-приватного партнерства
Проекти	Проекти з термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності
ТЕО	Техніко-економічне обґрунтування здійснення державно-приватного партнерства у складі Пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства
Уповноважений орган з оцінки	Орган, уповноважений здійснювати аналіз ефективності здійснення державно-приватного партнерства
Учасник	Учасник конкурсу з вибору приватного партнера для здійснення ДПП

ВСТУП

Зменшення споживання енергетичних ресурсів у будівлях бюджетних установ та організацій є одним з пріоритетних напрямів державної політики в сфері енергоефективності в Україні. Зазначене завдання включено до Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року¹ (далі – Національний план), яким зокрема передбачено забезпечити термомодернізацію будівель бюджетних установ та організацій (далі – будівлі бюджетної сфери) шляхом укладання енергосервісних договорів. Планом заходів з реалізації Національного плану встановлено, що частка бюджетних установ, на яких мають бути здійснені відповідні заходи, до 2020 року має скласти 20 відсотків².

Зважаючи на те, що кількість бюджетних установ в Україні становить близько 100 тис. (22 тис. загальноосвітніх шкіл; 24 тис. дошкільних закладів; 24 тис. закладів культури клубного типу; 225 музеїв; близько 4 тис. лікарень та інших установ)³, завдання з підвищення енергоефективних характеристик такої кількості будівель бюджетної сфери є амбіційним, а його вирішення потребує впровадження низки механізмів, які широко застосовуються в світі, зокрема тих, які дають змогу залучити до цього процесу приватний бізнес.

Залучення приватного бізнесу до реалізації подібних проектів дуже добре зарекомендувало себе у світі та продемонструвало високу ефективність. Зазначене пояснюється тим, що залучення приватного бізнесу для здійснення проектів, що передбачають підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетної сфери, є вигідним як для приватного бізнесу, так і для публічної влади.

Для проектів, що передбачають здійснення термомодернізації будівель бюджетних установ та організацій зазвичай застосовуються механізми, в основі яких лежить принцип – відшкодування інвестицій здійснюється залежно від досягнутої економії у споживанні енергетичних ресурсів.

У цьому випадку приватний бізнес зацікавлений забезпечити високий рівень економії енергетичних ресурсів, що споживаються будівлями бюджетної сфери. А отже, матиме стимули виконувати роботи з термомодернізації будівель якісно й з використанням найкращих матеріалів та технологій.

Залучення приватного бізнесу на таких умовах є вигідним і публічній владі, оскільки гарантуватиме їй застосування найбільш оптимальних рішень з огляду на співвідношення якості та вартості робіт, а також дасть змогу позбавитися корупційних ризиків.

¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 1228-р. «Про затвердження Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року»

² План заходів з реалізації Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 1228-р

³ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р. № 1228-р. «Про затвердження Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року»

	Виконавець робіт залучається ОМС за процедурою публічних закупівель	Проект здійснюється приватним бізнесом з застосуванням механізмів ДПП або ЕСКО
Мета виконавця робіт	Своєчасне та в рамках визначеного бюджету здійснення заходів з підвищення енергоефективних характеристик об'єкту; забезпечення високого прибутку від виконання замовлених робіт	Зменшення використання енергетичних ресурсів протягом всього терміну дії договору за рахунок комплексного підходу до оптимізації енергоспоживання, високої якості робіт та застосування найсучасніших технологій
Важливість для виконавця забезпечення економії паливно-енергетичних ресурсів протягом терміну експлуатації об'єкту (у довгостроковій перспективі)	Для виконавця робіт, залученого в рамках публічних закупівель, - другорядне	Головна мета діяльності приватного бізнесу, що реалізує відповідний проект на умовах ДПП або ЕСКО
Інвестиційний ризик	З боку замовника проекту (ОМС)	З боку виконавця (приватний бізнес)
Вірогідність додержання термінів виконання проекту	Проблематична з огляду на неритмічність бюджетного фінансування	Висока, зважаючи на те, що відшкодування внесених інвестицій здійснюється після виконання заходів за проектом та отримання перших результатів від економії енергоресурсів

Отже, широке залучення приватного бізнесу до реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери є вигідним для держави та суспільства, оскільки дасть змогу досягти найкращих результатів стосовно економії енергоресурсів у довгостроковій перспективі та забезпечить досягнення цільових показників, що встановлені Національним планом до 2020 року. Поряд з іншим, це створить сприятливі умови для розвитку бізнесу в нашій країні, зокрема, малого й середнього, стане одним з факторів для прискорення економічного зростання та поліпшення соціального клімату у населених пунктах України.

В світі для реалізації проектів підвищення енергоефективності будівель бюджетної сфери за участю приватного бізнесу використовується широке коло інструментів (механізмів). В Україні для вирішення цього завдання застосовується лише так званий механізм ЕСКО, встановлений Законом України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» від 29.04.2015 із змінами від 23.03.2017 та Бюджетним кодексом⁴ (далі – ЕСКО). Використання цього механізму демонструє гарні результати. Водночас, коло механізмів, що можуть бути застосовані для термомодернізації будівель бюджетної сфери, у світі є набагато ширшим, ніж той інструмент, який використовується в нашій країні у теперішній час. Одним з таких інструментів є механізм державно-приватного партнерства (далі – ДПП), який законодавчо врегульований в Україні та є цілком прийнятним для залучення приватного бізнесу для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери.

Механізм ДПП, в разі підтримки забезпечення методологічної підтримки його застосування для термомодернізації будівель бюджетної сфери, міг би стати корисним доповненням до існуючого механізму ЕСКО та дав би змогу залучити до цього процесу більш широке коло зацікавленого у подібних проектах приватного бізнесу, у тому числі великого.

⁴ Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» від 9 квітня 2015 року № 328-VIII

Механізм ЕСКО та ДПП, як вони врегульовані в законодавстві України, мають багато спільного між собою. Загальними рисами цих двох механізмів є такі:

- та ж сама мета реалізації проектів, до яких можуть застосовуватися обидва механізми;
- збереження форми власності об'єктів, які підлягають термомодернізації (комунальна, державна);
- залежність відшкодування інвестицій приватного партнера від досягнутої економії внаслідок реалізації проекту з підвищення енергоефективних характеристик об'єкту;
- забезпечення відшкодування інвестицій приватного бізнесу за рахунок бюджетних коштів у довгостроковому вимірі;
- передача приватному бізнесу значної частини ризиків за проектом, зокрема ризику досягнення певних енергоефективних характеристик будівлі протягом тривалого часу (терміну дії відповідного договору);
- внесення приватним партнером інвестицій у реалізацію проекту.

У той же час, ці два механізми мають і певні відмінності, зокрема:

- строк дії договору (для ЕСКО максимальним строком укладення договору є 15 років; для ДПП - 50 років, що дає змогу більш комплексно підійти до реалізації проектів термомодернізації будівель, зокрема, передбачивши в рамках проекту й здійснення капітального ремонту / реконструкції будівлі);
- обмеження щодо максимального розміру відшкодування інвестиції залежно від досягнутої економії (в разі застосування механізму ЕСКО – не більше 80% від досягнутої економії енергоресурсів; в разі застосування механізму ДПП таких обмежень не існує, розмір відшкодування у цьому випадку визначається з огляду на публічний інтерес);
- процедура ініціювання Проекту (в разі застосування механізму ЕСКО ініціатором проекту може бути лише «публічна влада» (для проектів модернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності це зазвичай орган місцевого самоврядування (далі – ОМС). В разі застосування механізму ДПП ініціювати проект може як ОМС, так і приватний бізнес. Процедура ініціювання проекту на умовах ДПП детально визначена законодавством);
- процедура закупівель за Проектом (у випадку застосування ЕСКО закупівлі здійснюються відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з визначеними у цьому законі особливостями; у випадку ДПП – закупівлі (вибір приватного партнера для здійснення ДПП) здійснюються за процедурою, встановленою Законом України «Про державно-приватне партнерство». Остання процедура є більш гнучкою та дає змогу врахувати певні особливості, що існують на місцях);
- порядок відшкодування інвестицій за проектом (для механізму ЕСКО застосовуються довгострокові зобов'язання за енергосервісом, передбачені Бюджетним кодексом України; для механізму ДПП відшкодування може здійснюватися за рахунок плати за доступність або інших механізмів державної підтримки здійснення ДПП, передбачених Законом України «Про державно-приватне партнерство»; порядок надання такої державної підтримки для об'єктів комунальної форми власності має затверджуватися ОМС у встановленому законом порядку).

Отже ДПП є більш гнучким механізмом реалізації проектів в сфері енергоефективності, зокрема проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери, та дає змогу більш комплексно підійти до завдання з підвищення енергоефективних характеристик таких будівель.

По-перше, механізм ДПП дає можливість та створює умови для реалізації проектів, що передбачають комплексну термомодернізацію та, у певних випадках, капітальний ремонт будівель, у тому числі нетипових, а також пам'яток архітектури, які потребують значних інвестицій та, відповідно, більш тривалого, ніж передбачено в рамках застосування механізму ЕСКО, терміну, на

який укладається відповідний договір. Зазначене пояснюється тим, що законодавством у сфері ДПП передбачена можливість визначати строк договору та максимальну суму відшкодування внесених приватним партнером інвестицій залежно від реальної окупності цих інвестицій, у тому числі з урахуванням глибини й комплексності термомодернізації будівлі бюджетної сфери, яка має бути здійснена в рамках Договору ДПП, та інші особливості, що існують щодо цієї будівлі (або комплексу будівель).

По-друге, використання механізму ДПП дає змогу приватному бізнесу самостійно ініціювати відповідні проекти та розраховувати на оперативну реакцію на надану пропозицію про здійснення ДПП щодо цього проекту з боку публічної влади (відповідно до Закону – 3 місяці). Тобто кількість проектів, у реалізації яких буде зацікавлений приватний бізнес, суттєво збільшиться, оскільки бізнес зазвичай є більш активним, ніж публічна влада, та зацікавлений у розширенні ринків для своєї діяльності.

По-третє, застосування для вибору приватного партнера гнучкої процедури закупівель, передбаченої Законом України «Про державно-приватне партнерство», дасть змогу обрати найкращу з огляду на інтереси територіальної громади конкурсну пропозицію, врахувавши всі вимоги державного партнера, які виникають у нього з огляду на публічний інтерес. Крім того, процедура проведення конкурсу в рамках ДПП визначена підзаконним актом – постановою Кабінету Міністрів України, що дає змогу більш просто внести в неї зміни задля приведення її у відповідність до кращих міжнародних практик, у випадку якщо в рамках її застосування для реалізації проектів в сфері енергоефективності виникне така потреба.

У той же час, до сьогодні в Україні механізм ДПП не застосовувався для реалізації проектів з термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності.

Зазначене значною мірою пояснюється:

- низькою обізнаністю ОМС та приватного бізнесу щодо існуючих можливостей у застосуванні механізму ДПП для реалізації проектів підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетної сфери;
- відсутністю досвіду реалізації подібних проектів в Україні (в рамках повного циклу);
- необхідністю залучення професійних консультантів в сфері ДПП, права та фінансів для структурування перших пілотних проектів у цій сфері (до цього часу не існувало модельних примірних документів, які можуть застосовуватися для структурування проектів в рамках ДПП) в умовах відсутності практики залучення органами місцевого самоврядування до цього процесу професійних консультантів.

Як зазначалося вище, ініціювання проектів ДПП в Україні може здійснюватися приватним бізнесом. Законодавчо закріплена процедура ініціювання проектів є чіткою й зрозумілою, відповідає кращим міжнародним практикам у цій сфері, передбачає відшкодування витрат приватного партнера – ініціатора пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства (далі – Пропозиція) на її підготовку в разі, якщо за результатами розгляду цієї пропозиції уповноваженим органом публічної влади схвалено рішення про доцільність здійснення ДПП та за результатами конкурсу з вибору приватного партнера для здійснення ДПП перемогу в ньому отримала інша особа, ніж ініціатор Пропозиції.

Такі умови є привабливими для приватного бізнесу, яким сьогодні вже ініційовано низку інфраструктурних проектів в рамках ДПП, зокрема у сфері електроенергетики, теплопостачання, транспортній сфері тощо. Водночас, бізнес не поспішає ініціювати проекти на умовах ДПП у сфері термомодернізації будівель бюджетної сфери. Для цього є декілька причин.

Перша – необізнаність бізнесу у можливостях, що існують у цій сфері відповідно до чинного законодавства, а також зосередженість публічної влади лише на застосуванні механізму ЕСКО. На сьогодні зацікавленість у реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери в

основному демонструють невеликі українські компанії, які не мають відповідної інституційної спроможності для підготовки проектів ДПП, а також коштів на залучення консультантів для ініціювання таких проектів в умовах відсутності належного методологічного забезпечення у цій сфері.

Друга причина полягає у тому, що на відміну від інших сфер діяльності, бізнес не поспішає ініціювати проекти, що передбачають термомодернізацію будівель бюджетної сфери, зважаючи на високу вартість транзакційних витрат на структурування (підготовку) таких проектів.

Відповідно до законодавства приватному бізнесу — ініціатору пропозиції про здійснення ДПП в разі, якщо він не отримав перемогу у конкурсі, переможцем конкурсу відшкодовуються його витрати на підготовку відповідної пропозиції у розмірі не більш, ніж 2,5% від вартості поданого ним на розгляд проекту. Зважаючи, що вартість проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери в середньому є не високою (якщо мова йде про одну будівлю), зазвичай цієї суми недостатньо, щоб покрити витрати на підготовку пропозиції з реалізації проекту на умовах ДПП. За умов наявності методичних рекомендацій, що містять примірні проекти документів (зразки), які необхідні для ініціювання ДПП, така вартість значно знижується. А отже, створюються умови для забезпечення активної участі приватного бізнесу стане брати активну участь у ініціюванні та реалізації таких проектів.

Керівництво з реалізації проектів підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетних установ та організацій комунальної форми власності на умовах державно-приватного партнерства (далі — Керівництво), підготовлені в рамках Проекту ПРООН «Removing Barriers to increase investment in Energy Efficiency in Public Buildings in Ukraine through the ESCO modality in Small and Medium Sized Cities», дадуть змогу активно використовувати механізм державно-приватного партнерства задля здійснення проектів комплексної термомодернізації відповідних будівель як за ініціативою органів місцевого самоврядування, так і за ініціативою приватного бізнесу.

Зазначене Керівництво містить детальний опис застосування механізму державно-приватного партнерства для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності з необхідними роз'ясненнями. У Додатках до Керівництва надані зразки документів, які мають бути підготовлені органами місцевого самоврядування та/або приватним бізнесом (у разі ініціювання ним відповідних проектів) у випадку застосування для їх реалізації механізму державно-приватного партнерства.

Використання цього Керівництва дасть змогу значно полегшити процес підготовки проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності на умовах державно-приватного партнерства, що носять комплексний характер, значно зменшити час та кошти, що мають бути витрачені ОМС та приватним бізнесом на підготовку таких документів.

Розділ 1.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

1.1. ВИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Основним законом, що визначає організаційно-правові засади здійснення державно-приватного партнерства (далі – ДПП), є Закон України «Про державно-приватне партнерство».

Державно-приватне партнерство — співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам ДПП, визначеним Законом України «Про державно-приватне партнерство».

Ознаками належності проекту до ДПП відповідно до Закону є такі:

- надання прав управління (користування, експлуатації) об'єктом партнерства або придбання, створення (будівництво, реконструкція, модернізація) об'єкта ДПП з подальшим управлінням (користуванням, експлуатацією), за умови прийняття та виконання приватним партнером інвестиційних зобов'язань відповідно до договору, укладеного в рамках ДПП (далі – договір ДПП);
- довготривалість відносин (від 5 до 50 років);
- передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення ДПП;
- внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством.

Під ці ознаки підпадають проекти в сфері енергоефективності, зокрема проекти, що передбачають здійснення термомодернізації будівель бюджетної сфери, що носять комплексний характер. Мінімальний строк дії договору за такими проектами має складати 5 років.

1.2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ДПП

Серед основних принципів здійснення ДПП, що є важливими для реалізації проектів в сфері енергоефективності, є:

- рівність перед законом державних та приватних партнерів;
- заборона будь-якої дискримінації прав державних та приватних партнерів;
- узгодження інтересів державних та приватних партнерів з метою отримання взаємної вигоди;
- забезпечення вищої ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера;
- незмінність протягом усього строку дії договору, укладеного в рамках ДПП, цільового призначення та форми власності об'єктів, що перебувають у державній або комунальній власності, переданих приватному партнеру;

- визнання державними та приватними партнерами прав і обов'язків, передбачених законодавством України та визначених умовами договору, укладеного в рамках ДПП;
- справедливий розподіл між державним і приватним партнерами ризиків, пов'язаних з виконанням договорів, укладених у рамках ДПП;
- визначення приватного партнера на конкурсних засадах, крім випадків, встановлених законом.

Всі зазначені принципи є важливими для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери, що здійснюються з залученням приватного бізнесу.

1.3. ДЕРЖАВНИЙ ПАРТНЕР ЗА ДОГОВОРОМ, УКЛАДЕНИМ В РАМКАХ ДПП

Державним партнером за договором, укладеним в рамках ДПП, по відношенню до об'єктів комунальної власності, є відповідний орган місцевого самоврядування, який діє згідно з повноваженнями відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування» (міські, сільські, селищні ради).

Законом України «Про державно-приватне партнерство» також передбачається можливість залучення на стороні державного партнера до участі у договорі, укладеному у рамках ДПП, державного підприємства, комунального підприємства або господарського товариства, 100 відсотків статутного капіталу якого належать державі або територіальній громаді.

Наприклад, в разі, якщо в рамках ДПП реалізовуватиметься проект, що передбачає здійснення термомодернізації будівель бюджетної сфери, на стороні державного партнера можуть виступати державні або комунальні підприємства, розташовані у відповідних будівлях комунальної форми власності.

Наявність такої можливості спростить виконання договору, укладеного в рамках ДПП, для всіх його сторін.

1.4. ПРИВАТНИЙ ПАРТНЕР ЗА ДОГОВОРОМ, УКЛАДЕНИМ В РАМКАХ ДПП

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство» приватними партнерами за договором, укладеним в рамках ДПП, можуть бути юридичні особи, крім державних та комунальних підприємств, або фізичні особи – підприємці.

На стороні приватного партнера у договорі, укладеному в рамках ДПП, можуть виступати декілька осіб, які відповідно до цього Закону можуть бути приватними партнерами. Відносини між приватними партнерами та порядок визначення приватного партнера для представництва інтересів інших приватних партнерів у відносинах з державним партнером визначаються умовами договору, укладеного між приватними партнерами, або умовами договору, укладеного в рамках ДПП. Такі особи несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями, передбаченими договором, укладеним в рамках ДПП.

Крім переможця (переможців) конкурсу з визначення приватного партнера, приватним партнером може виступати юридична особа, створена для здійснення ДПП переможцем (переможцями) конкурсу з визначення приватного партнера. Зазначене можливо у тому випадку, якщо це передбачено умовами відповідного конкурсу. У той же час, протягом строку, встановленого договором, укладеним в рамках ДПП, переможець (переможці) конкурсу повинен (повинні) прямо або опосередковано володіти більше ніж 50 відсотками статутного капіталу цієї юридичної особи. Протягом місяця після державної реєстрації створеної юридичної особи до договору,

укладеного в рамках ДПП, мають бути внесені відповідні зміни, у тому числі щодо субсидіарної відповідальності переможця (переможців) конкурсу за зобов'язаннями цієї юридичної особи.

Переможець (переможці) конкурсу несе (несуть) у повному обсязі відповідальність за виконання зобов'язань за договором, укладеним в рамках ДПП.

Відповідно до п. 7 ст. 17 Закону України «Про державно-приватне партнерство» у договорі, укладеному в рамках ДПП, на стороні приватного партнера також може брати участь особа, яка організовує або надає фінансування в рамках державно-приватного партнерства.

Таким чином, на стороні приватного партнера у договорі, укладеному в рамках ДПП, можуть виступати:

- одна особа (юридична особа або фізична особа-підприємець);
- декілька осіб (у т.ч. юридична особа; фізична особа-підприємець; особа, яка організовує або надає фінансування в рамках ДПП);
- створена переможцем (переможцями) конкурсу юридична особа (у цьому випадку протягом строку, встановленого договором, укладеним у рамках ДПП, переможець конкурсу має прямо або опосередковано володіти більше ніж 50 відсотками статутного капіталу цієї юридичної особи та нести субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями цієї юридичної особи).

1.5. ЗАМІНА ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРА ЗА ДОГОВОРОМ, УКЛАДЕНИМ В РАМКАХ ДПП

Відповідно до п. 7 ст. 17 Закону України «Про державно-приватне партнерство» у разі невиконання приватним партнером своїх зобов'язань за договором, укладеним в рамках ДПП, особа, яка організовує або надає фінансування в рамках ДПП, має право звернутися до державного партнера з пропозицією про заміну приватного партнера за договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства, у порядку та спосіб, визначені Кабінетом Міністрів України.

Зазначений порядок визначено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку заміни приватного партнера за договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства» від 26 квітня 2017 р. № 298. Відповідно до цього порядку заміна приватного партнера можлива лише у випадках, які передбачені договором, укладеним в рамках ДПП.

1.6. ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

В рамках здійснення ДПП можуть укладатися договори про:

- концесію;
- управління майном (виключно за умови передбачення у договорі, укладеному в рамках ДПП, інвестиційних зобов'язань приватного партнера);
- спільну діяльність;
- інші договори.

Договір, укладений у рамках ДПП, може містити елементи різних договорів (змішаний договір), умови яких визначаються відповідно до цивільного законодавства України.

КОНЦЕСІЯ

Відповідно до Закону України «Про концесії», концесія - надання з метою задоволення громадських потреб уповноваженим органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування на підставі концесійного договору на платній та строковій основі юридичній або фізичній

особі (суб'єкту підприємницької діяльності) права на створення (будівництво) та (або) управління (експлуатацію) об'єкта концесії (строкове платне володіння), за умови взяття суб'єктом підприємницької діяльності (концесіонером) на себе зобов'язань по створенню (будівництву) та (або) управлінню (експлуатації) об'єктом концесії, майнової відповідальності та можливого підприємницького ризику.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про концесії», яка визначає об'єкти, які можуть надаватися у концесію, у концесію можуть надаватися об'єкти, які використовуються для здійснення діяльності, зокрема, у таких сферах господарської діяльності, як:

- теплопостачання у порядку, визначеному Законом України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності»;
- надання послуг у житлово-експлуатаційній сфері.

Зазначені сфери діяльності прямо не відносяться до проектів, що передбачають здійснення термомодернізації будівель бюджетної сфери. Водночас, відповідно до Закону України «Про концесії» місцеві ради виключно на своїх пленарних засіданнях можуть прийняти рішення щодо додаткового переліку сфер господарської діяльності, для здійснення діяльності у яких об'єкти права комунальної власності можуть надаватися у концесію.

Концесійний договір не є прийнятним для реалізації переважної більшості проектів, основною метою реалізації яких є підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетної сфери комунальної форми власності, зокрема будівель бюджетної сфери, з огляду на таке:

- у цьому випадку в обов'язковому порядку має сплачувати концесійний платіж — плата, обумовлена у концесійному договорі, яку вносить концесіонер за право управління (експлуатації) об'єктами, що надаються в концесію. Виплата концесійних платежів є істотною умовою договору концесії (ст. 10 Закону України «Про концесії»). Концесіонерам збиткових і низькорентабельних об'єктів концесії, що мають важливе соціальне значення, концесіодавець може надавати пільги щодо концесійних платежів, у тому числі у вигляді розстрочки, відстрочки, повного або часткового звільнення від сплати концесійних платежів на певний строк, а також передбачати в договорі надання дотацій, компенсацій та пільг. Порядок визначення таких об'єктів, а також умови надання дотацій, компенсацій та пільг встановлюються Кабінетом Міністрів України⁵. Водночас, відповідно до цієї постанови питання про тимчасове звільнення концесіонера від концесійних платежів, а також інші пільги у їх справлянні, можуть надаватися лише за заявою концесіонера після підписання ним концесійного договору. Отже, до підписання концесійного договору приватний партнер (концесіонер) не може бути впевненим, що він може бути звільненим від концесійного платежу;
- об'єктами права комунальної власності, які надаються у концесію, може бути майно підприємств, їхніх структурних підрозділів, що є цілісними майновими комплексами або системою цілісних майнових комплексів, яке використовується для забезпечення завершеного циклу виробництва продукції (робіт, послуг) у сферах діяльності, що визначені законом про концесії; об'єкти незавершеного будівництва та законсервовані об'єкти, які можуть бути добудовані з метою їх використання для надання послуг по задоволенню громадських потреб у сферах діяльності, для здійснення яких вони можуть надаватися у концесію; спеціально збудовані об'єкти відповідно до умов концесійного договору для задоволення громадських потреб у сферах діяльності, для здійснення яких вони можуть надаватися у концесію. Під жоден з цих об'єктів будівлі бюджетної сфери не підпадають.

⁵ Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. №1114 «Про затвердження Порядку визначення об'єктів концесії, концесіонерам яких можуть надаватись пільги щодо концесійних платежів, дотації, компенсації, та умов їх надання».

Крім того, в разі укладення договору концесії концесієдавцем об'єкта права комунальної власності є орган місцевого самоврядування, концесіонером — суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав концесію. У цьому випадку державні та комунальні підприємства не можуть брати участь у концесійному договорі на стороні державного партнера (концесієдавця). Зазначене може ускладнити відносини між приватним партнером (концесіонером) та бюджетною установою або організацією, яка знаходиться у будівлі, що підлягатиме термомодернізації.

Додатково слід зазначити, що договір концесії підлягає укладанню на підставі Типового концесійного договору, який був затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2000 р. №643 відповідно до ст. 9 Закону України «Про концесії». Відповідно до ч. 4 ст. 179 Господарського кодексу України сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови. Це в свою чергу також значно обмежує можливості сторін такого договору при погодженні його умов та ускладнює врахування у ньому особливостей врегулювання відносин між партнерами, які можуть виникнути в процесі реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності.

ДОГОВІР УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ

Договір управління майном передбачає, що одна сторона (установник управління) передає другій стороні (управителеві) на певний строк майно в управління, а друга сторона зобов'язується за плату здійснювати від свого імені управління цим майном в інтересах установника управління або вказаної ним особи (ст. 1029 Цивільного кодексу України). Предметом договору управління майном можуть бути підприємство як єдиний майновий комплекс, нерухома річ, цінні папери, майнові права та інше майно. Зазначений договір передбачає внесення установником управління плати за управління майном на користь управління. В принципі даний договір може бути використаним для реалізації проектів енергоефективності по відношенню до об'єктів комунальної форми власності, зокрема, до будівель бюджетної сфери. Доцільність його застосування має бути проаналізована у Пропозиції про здійснення ДПП, зокрема у Техніко-економічному обґрунтуванні, яке входить до складу цієї пропозиції (далі - ТЕО).

ДОГОВІР ПРО СПІЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Договір про спільну діяльність передбачає зобов'язання сторін (учасників) спільно діяти без створення юридичної особи для досягнення певної мети, що не суперечить законові. Спільна діяльність може здійснюватися на основі об'єднання вкладів учасників (просте товариство) або без об'єднання вкладів учасників (ст. 1130 Цивільного кодексу України). Таким чином, для досягнення мети спільної діяльності її учасники вправі виділити для цього певне майно (об'єднати вклади) або обмежитися особистою трудовою участю. Питання укладення договорів про спільну діяльність для об'єктів комунальної власності не врегульовано законодавством.

ЗМІШАНИЙ ДОГОВІР

Змішаний договір – договір, що містить елементи різних договорів, умови яких визначаються відповідно до цивільного законодавства України. Право сторін укласти змішаний договір, передбачено ч. 2 ст. 628 Цивільного кодексу України, відповідно до якої сторони мають право укласти договір, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір). До відносин сторін у змішаному договорі застосовуються у відповідних частинах положення актів цивільного законодавства про договори, елементи яких містяться у змішаному договорі, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті змішаного договору. Використання змішаної форми договору є ефективним для багатьох проектів, зокрема тих, що можуть бути укладені по відношенню до об'єктів комунальної форми власності з метою підвищення їх енергоефективних характеристик.

Вибір форми здійснення ДПП автоматично визначає процедуру ініціювання ДПП, підготовки до укладання договору та вибору приватного партнера. Відповідно до ч. 3 ст. 5 Закону України «Про

державно-приватне партнерство» у разі укладання змішаного договору, договору про спільну діяльність та договору управління в рамках ДПП, відносини щодо ініціювання ДПП, підготовки до укладення договору та вибору приватного партнера регулюються нормами цього Закону.

1.7. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНУ «ПРО ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО»

Серед сфер, у яких може бути застосовано ДПП, та які безпосередньо визначено Законом, - виробництво та впровадження енергозберігаючих технологій. У той же час, за рішенням державного партнера ДПП може застосовуватися й в інших сферах діяльності, крім видів господарської діяльності, які відповідно до закону дозволяється здійснювати виключно державним підприємствам, установам та організаціям.

Отже будь-які проекти в сфері енергоефективності, зокрема проекти з термомодернізації будівель бюджетної сфери, можуть бути віднесено до сфер застосування цього Закону.

1.8. УРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ДПП

Законом «Про державно-приватне партнерство» визначено, що ДПП застосовується з урахуванням особливостей правового режиму щодо окремих об'єктів та окремих видів діяльності, встановлених законом. Для випадку реалізації проєктів з термомодернізації будівель бюджетної сфери правовий режим відповідних об'єктів та видів діяльності має розглядатися з урахуванням положень Законів України «Про енергетичну ефективність будівель» та «Про енергозбереження».

Відповідно до Закону України «Про енергозбереження», енергоефективним проєктом вважається проєкт, спрямований на скорочення енергоспоживання, а саме - передбачає реконструкцію мереж і систем постачання, регулювання і облік споживання води, газу, теплової та електричної енергії, модернізацію огорожувальних конструкцій та технологій виробничих процесів.

Законом України «Про енергетичну ефективність будівель» визначено, що сертифікація енергетичної ефективності є обов'язковою зокрема для:

- будівель з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, у всіх приміщеннях яких розташовані органи місцевого самоврядування (у разі здійснення ними термомодернізації таких будівель);
- будівель, в яких здійснюється термомодернізація, на яку надається державна підтримка та яка має наслідком досягнення класу енергетичної ефективності будівлі не нижче мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівлі.

При цьому, у разі надання державної підтримки для термомодернізації будівель, що має наслідком досягнення класу енергетичної ефективності будівлі не нижче мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівлі, сертифікація енергетичної ефективності будівлі здійснюється після завершення термомодернізації (крім випадків, якщо така термомодернізація здійснюється шляхом реконструкції або капітального ремонту) за рахунок коштів державної підтримки.

У разі якщо термомодернізація здійснюється за рахунок коштів державної підтримки шляхом реконструкції або капітального ремонту, сертифікація енергетичної ефективності будівлі здійснюється під час розроблення проєктної документації на будівництво.

Сертифікація енергетичної ефективності будівель з опалюваною площею понад 250 квадратних метрів, у всіх приміщеннях яких розташовані органи місцевого самоврядування (у разі здійснення ними термомодернізації таких будівель), здійснюється на договірних засадах та за рахунок замовника термомодернізації.

Отже, сертифікація енергетичної ефективності будівель бюджетної сфери комунальної форми власності у разі здійснення відповідними ОМС термомодернізації таких будівель є обов'язковою для тих будівель, опалювана площа яких складає понад 250 квадратних метрів та у всіх приміщеннях яких розташовані органи місцевого самоврядування, а також випадку надання державної підтримки здійснення їх термомодернізації, яка має наслідком досягнення класу енергетичної ефективності будівлі не нижче мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівлі.

1.9. ОСНОВНІ ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ЩОДО ОБ'ЄКТІВ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА УМОВАХ ДПП

Процес реалізації проектів з термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності (далі – Проектів) можна умовно розподілити на такі етапи (рис. 1.1):

- ініціювання Проекту,
- оцінка доцільності реалізації Проекту,
- схвалення рішення про здійснення ДПП щодо Проекту;
- проведення конкурсу з вибору приватного партнера на здійснення ДПП;
- укладення договору ДПП;
- виконання договору ДПП.

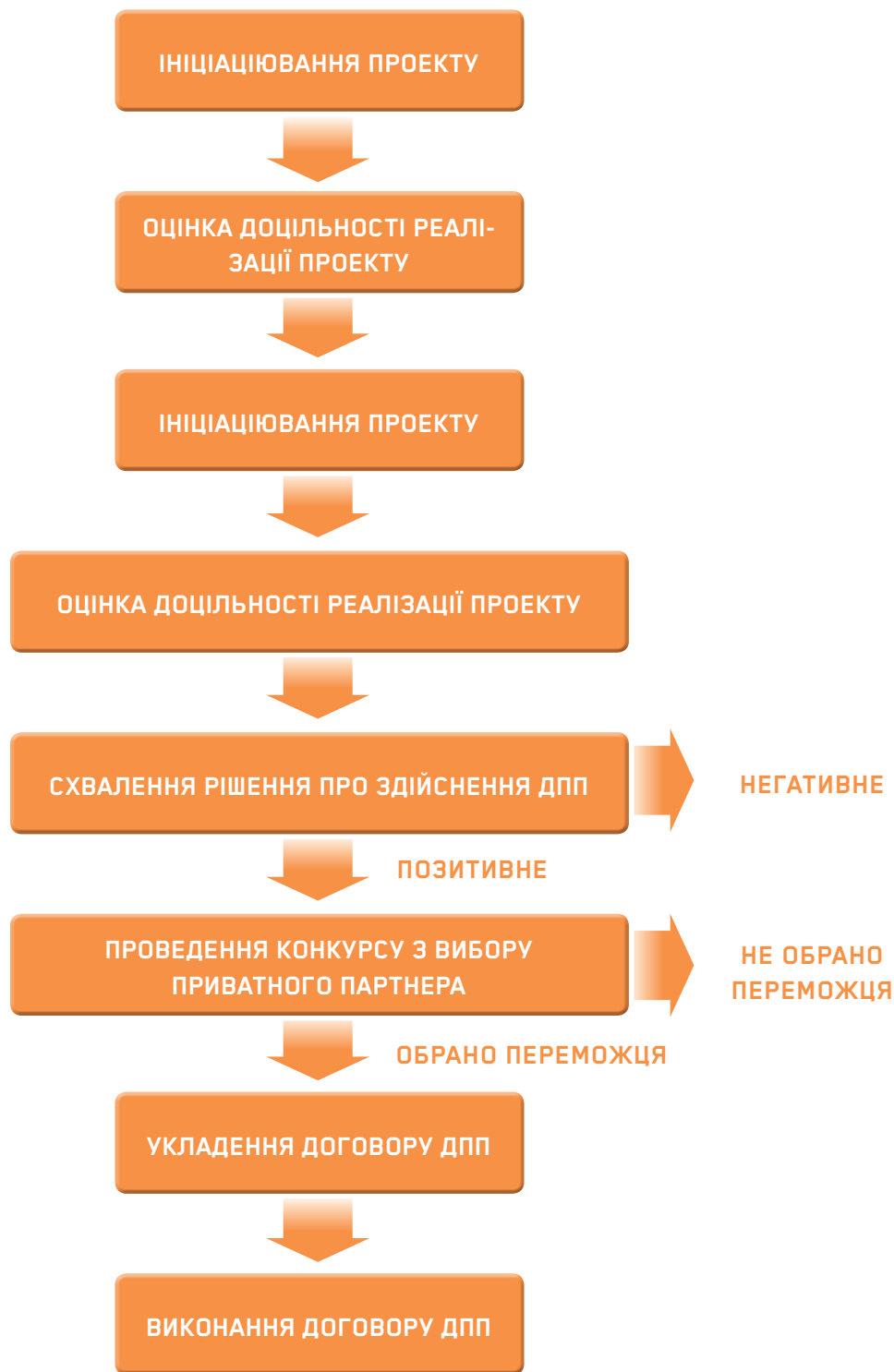

Рис.1.1. Основні етапи реалізації проектів щодо об'єктів комунальної власності на умовах ДПП

Розділ 2.

ІНІЦІЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ НА УМОВАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Першим етапом реалізації проектів ДПП, у тому числі проектів, що передбачають здійснення заходів з термомодернізації будівель бюджетної сфери, є ініціювання здійснення ДПП.

Процес ініціювання здійснення ДПП визначено такими актами законодавства:

- Закон України «Про державно-приватне партнерство»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства» від 11 квітня 2011 р. №384.

Зазначеними актами законодавства передбачено, що ініціювання проекту, який планується реалізувати на умовах ДПП, здійснюється шляхом підготовки Пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства та подання її на розгляд уповноваженого здійснювати аналіз ефективності здійснення державно-приватного партнерства органу (далі – Уповноважений орган з оцінки) (ст. Закону України «Про державно-приватне партнерство»).

Для об'єктів комунальної власності Уповноваженим органом з оцінки є виконавчий орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідною сільською, селищною, міською, районною чи обласною радою. Якщо такий орган не визначений, – виконавчим комітетом сільської, селищної, міської ради чи виконавчим апаратом районної, обласної ради.

Пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства можуть бути підготовлені:

- центральними або місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування
- або
- особами, які відповідно до Закону можуть бути приватними партнерами.

2.1. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ПРОПОЗИЦІЇ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ДПП ТА ДОКУМЕНТІВ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО ЇЇ СКЛАДУ

Першим кроком щодо ініціювання проекту, який пропонується реалізувати на умовах ДПП, є підготовка пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства щодо цього проекту органом місцевого самоврядування або особою, яка відповідно до закону може бути приватним партнером за договором, укладеним в рамках ДПП.

Пропозиція про здійснення ДПП складається з таких документів:

- Концептуальна записка;
- Техніко-економічне обґрунтування здійснення державно-приватного партнерства.

2.1.1. Концептуальна записка

Концептуальна записка має містити в собі опис таких питань:

1. Мета проекту та її обґрунтування. У цьому розділі Концептуальної записки має бути визначено:
 - мету проекту, який пропонується для реалізації;

- проблеми, які передбачається розв'язати у результаті реалізації запропонованого проекту;
 - результати проведеного Ініціатором Пропозиції аналізу попиту на товари (роботи і послуги), виробництво (виконання і надання) яких повинне бути забезпечене в результаті реалізації проекту (у разі, якщо проект передбачає здійснення заходів з термомодернізації будівель бюджетної сфери, необхідно зазначити про потреби у такому проекті з огляду на ефект, який може отримати від його реалізації територіальна громада, зважаючи як на економію бюджетних коштів, передбачених для сплати паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг), так і на підвищення рівня комфортності перебування у відповідних приміщеннях мешканців територіальної громади);
 - результати попереднього аналізу можливих альтернативних варіантів розв'язання зазначених проблем (у цьому підрозділі має бути доведено, що реалізація проекту з використанням механізму ДПП є більш ефективним варіантом для мешканців територіальної громади ніж в разі його реалізації за кошти місцевого бюджету, комунальних підприємств, кредитні ресурси в рамках існуючих програм – якщо такі можливості існують на практиці, а також наведено порівняння суспільно-значимих результатів реалізації цього проекту з використанням ДПП порівняно з застосуванням механізму ЕСКО);
 - відповідність мети проекту пріоритетам державної політики (у цьому підрозділі має бути зазначено, що запропонований проект відповідає цілям та завданням державних та місцевих програм соціально-економічного розвитку, а також програм, що стосуються сфери енергоефективності).
2. Прогнозні обсяги витрат за проектом. У цьому розділі Концептуальної записки має бути визначено (надано):
- розрахункову вартість проекту, включаючи витрати на його розроблення та реалізацію, обґрунтування вибору можливих джерел фінансування (у разі ініціювання проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери загальною площею більше 250 кв. м., у яких розташовані органи місцевого самоврядування, до витрат за проектом також мають включатися витрати на розроблення сертифікату енергоефективності будівлі);
 - інформацію про наявність земельної ділянки, прав, пов'язаних з нею, та плану заходів щодо оформлення прав на таку ділянку (у разі потреби) (для проектів з термомодернізації будівель бюджетної сфери зазвичай отримання прав на земельну ділянку не є потрібним. Якщо це так, це має бути зазначено у відповідному підрозділі Концептуальної записки);
 - інформацію про оціночну вартість експлуатації (утримання) об'єкта державної або комунальної власності та джерела фінансування його експлуатації (утримання) (зазначений підрозділ є важливим для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери з огляду на таке. По-перше, зменшення витрат на експлуатацію (утримання) будівлі бюджетної сфери буде слугувати показником, який має бути використаним ОМС для вибору найкращої конкурсної пропозиції щодо реалізації проекту. По-друге, аналіз витрат на експлуатацію (утримання) будівлі бюджетної сфери після реалізації проекту порівняно з витратами, що існують на сьогодні, дасть змогу визначитися з прийнятністю відповідного проекту для участі у ньому приватного бізнесу та з максимальним строком дії Договору ДПП, який може бути запропонованим ОМС в рамках відповідного конкурсу).
3. Результати попереднього аналізу ефективності реалізації запропонованого проекту. У цьому розділі Концептуальної записки має бути визначено:

- очікуваний вплив проекту (у цьому підрозділі має бути проаналізовано екологічні, соціальні та економічні вигоди й наслідки реалізації запропонованого проекту та доведено наявність позитивного впливу його реалізації на умови життєзабезпечення мешканців відповідної територіальної громади);
 - вигодоотримувачів від реалізації проекту (у цьому підрозділі мають бути чітко визначені ті суспільні категорії, які отримають позитивний вплив від реалізації проекту (населення, що проживає у відповідній територіальній громаді (школярі, хворі тощо); бізнес; держава в цілому тощо), та доведено – у чому полягатиме такий вплив);
 - результати попередньої оцінки ризиків реалізації запропонованого проекту (у цьому підрозділі мають бути окремо розглянуті ризики державного (у нашому випадку – ОМС) та приватного партнера, які можуть виникнути при реалізації проекту (політичні, комерційні, технічні, соціальні та фінансові), надано пропозицію про розподіл цих ризиків між партнерами (який партнер відповідає за який ризик) та обґрунтовано запропонований розподіл ризиків між партнерами, а також механізми управління ними).
4. Строк та етапи реалізації запропонованого проекту, а також результати попередньої оцінки можливостей його реалізації, у тому числі пропозиція щодо організації та управління виконанням робіт (зазначений підрозділ має містити короткий опис всіх зазначених вище питань та є важливою інформацією, що оцінюється в рамках аналізу Пропозиції в контексті визначення реалістичності запропонованих проектом заходів).
5. Обґрунтування заходів щодо розроблення проекту державно-приватного партнерства (дослідження, проектування) (у цьому розділі важливо визначити заходи, які необхідно здійснити до оголошення конкурсу на здійснення ДПП. Зокрема, для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери, необхідно визначити: на якому етапі має бути проведена сертифікація енергетичної ефективності відповідної будівлі (в процесі підготовки конкурсної документації або в рамках виконання Договору ДПП). Відповідно визначиться й суб'єкт, який має проводити таку сертифікацію (державний партнер або приватний партнер). У цьому підрозділі слід також навести дії, які передбачається здійснити за результатами сертифікації енергетичної ефективності будівлі (наприклад - які показники Пропозиції можуть бути змінені при підготовці конкурсу на здійснення ДПП у разі, якщо сертифікацію буде проведено ОМС після схвалення висновку про доцільність здійснення ДПП, або які позиції мають бути передбачені Договором ДПП, якщо сертифікація енергоефективності будівлі має здійснюватися приватним партнером в рамках виконання Договору ДПП).

2.1.2. Техніко-економічне обґрунтування

ТЕО має розроблятися з урахуванням затверджених Мінекономрозвитку методичних рекомендацій щодо його підготовки (наразі відсутні). У цьому документі мають бути комплексно досліджені всі аспекти підготовки та реалізації запропонованого у Пропозиції проекту ДПП в розрізі економічних, фінансових, соціальних, правових, технічних та екологічних параметрів з метою виявлення доцільності здійснення ДПП з огляду на інтереси держави та суспільства, можливості здійснення проекту, необхідних вкладень (ресурсів) та очікуваних результатів, а також зважаючи на ризики реалізації проекту.

Відповідно до законодавства у ТЕО мають бути висвітлено такі питання:

1. Детальне обґрунтування соціально-економічних та екологічних результатів здійснення державно-приватного партнерства. У цьому розділі ТЕО мають бути проаналізовані:
 - економічні і фінансові показники реалізації ДПП (у тому числі: чиста приведена вартість здійснення ДПП, внутрішня норма рентабельності, індекс прибутковості, дисконтований період окупності, розраховані як для проекту в цілому, так і для заінтересованих осіб (державного та приватного партнера));
 - соціальні результати реалізації ДПП, включаючи підвищення якості послуг та рівня

забезпечення попиту на товари (роботи і послуги) (для проектів щодо термомодернізації будівель бюджетної сфери – це може бути покращення умов перебування у відповідних будівлях, економія у споживанні паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) тощо);

– екологічні результати реалізації ДПП з урахуванням можливого негативного впливу на стан навколишнього природного середовища.

2. Обґрунтування підвищення ефективності проекту в разі його реалізації із залученням приватного партнера порівняно з реалізацією проекту без такого залучення (у зазначеному розділі має бути наведено порівняння різних альтернативних варіантів реалізації проекту, у тому числі економічної ефективності проекту в разі його реалізації за рахунок коштів міського бюджету, залучення органом місцевого самоврядування запозичень, з використанням механізму ЕСКО та здійснення на умовах ДПП. Оцінка має бути здійснена на середньо- та довгострокову перспективу з зазначенням загальної вартості проекту, простого та дисконтованого періоду окупності, надходжень до бюджетів, рівня тарифів на товари (роботи, послуги) для кожного з розглянутих варіантів. При здійсненні аналізу до уваги слід брати також й не фінансові показники, зокрема: строк реалізації проекту, використання ноу-хау та передових технологій, розширення ринків збуту товарів (робіт, послуг), інституційну спроможність виконавця проекту, корупційні ризики, які мають бути оцінені за наявними альтернативними варіантами).
3. Оцінка виявлених ризиків здійснення ДПП, їх розподіл між партнерами, а також визначення форми управління такими ризиками (має бути здійснена відповідно до Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. №232). Підходи до оцінки ризиків проектів буде розглянуто у підрозділі 2.2. цього Керівництва.
4. Визначення форми здійснення державно-приватного партнерства та обґрунтування її ефективності для державного і приватного партнера (у цьому підрозділі має бути надано обґрунтування, яка з передбачених законом форм ДПП є найбільш оптимальною для державного та приватного партнерів).
5. Соціально-економічні та екологічні перспективи реалізації ДПП після закінчення строку дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства (у цьому розділі має бути надано прогноз споживання енергоресурсів у будівлі, що підлягала термомодернізації, після завершення Договору ДПП).

Більш детального опису вимог до підготовки ТЕО законодавством не визначено.

У той же час, наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» від 27 лютого 2012 №255, при визначенні позицій, які мають бути проаналізовані при підготовці висновку про доцільність (недоцільність) здійснення ДПП, передбачено використовувати таку інформацію, яка має бути відображена у ТЕО:

- стислий опис ініціатора Пропозиції (рекомендується надавати у резюме ТЕО);
- інформацію про об'єкт ДПП (рекомендується надавати у розділі ТЕО «Детальне обґрунтування соціально-економічних та екологічних результатів здійснення державно-приватного партнерства» як окремий підрозділ. У проектах із здійснення термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності об'єктами ДПП можуть бути як безпосередньо будівлі бюджетної сфери, так і інші приміщення та обладнання, що використовується для електропостачання /опалення/гарячого водопостачання будівлі, яка має бути термомодернізована);
- обґрунтування необхідності реалізації проекту з огляду на загальносуспільні інтереси (це

питання має бути детально висвітлено у підрозділі «Соціальні результати реалізації ДПП» першого розділу ТЕО);

- проблеми, що передбачається розв'язати в результаті реалізації проекту (рекомендується висвітлити у резюме ТЕО);
- відповідність мети проекту пріоритетам державної/регіональної політики у відповідній сфері (рекомендується включити як окремий підрозділ у перший розділ ТЕО);
- відповідність проекту ознакам державно-приватного партнерства, визначеним законодавством (рекомендується висвітлити в рамках першого розділу ТЕО, у підрозділі, присвяченому питанням правового регулювання реалізації проекту);
- запропонований строк дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерств (необхідно надати цю інформацію у резюме ТЕО та обґрунтувати визначення цього строку при аналізі фінансово-економічних показників проекту (розділ 1 ТЕО) з урахуванням аналізу ризиків реалізації проекту (розділ 3 ТЕО));
- пропонувані джерела фінансування проекту (пропонується розглянути у розділі 1 ТЕО та навести цю інформацію у резюме ТЕО);
- наявність заінтересованості потенційних інвесторів у реалізації проекту за результатами проведення аналізу заінтересованості приватного бізнесу в реалізації проекту (у разі якщо ініціаторами підготовки Пропозиції є центральні або місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування чи органи Автономної Республіки Крим) (пропонується включити як окремий підрозділ у розділ 1 ТЕО);
- результативні показники, що мають бути досягнуті приватним партнером згідно з договором, укладеним у рамках ДПП (мають бути визначені в розділі 1 ТЕО. Для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери рекомендується визначати в якості результативних показників фізичні обсяги економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) за результатами реалізації проекту за умов додержання у приміщеннях комфортної для перебування температури протягом всього року);
- основні вимоги до товарів (робіт, послуг), що надаватимуться згідно з договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства (розширення доступності, підвищення якості послуг або рівня забезпечення попиту на товари (роботи і послуги) тощо) (зазначені питання мають бути висвітлені при визначенні мети реалізації запропонованого проекту у резюме та у розділі 1 ТЕО);
- застереження щодо необхідності проведення екологічної експертизи проекту (у разі необхідності) (мають бути визначені у розділі 1 ТЕО (за наявності));
- заходи, що мають бути здійснені державним партнером до оголошення конкурсу на здійснення державно-приватного партнерства для зменшення ризиків реалізації проекту ДПП (зазначені заходи (за наявності) має бути передбачено у окремому розділі ТЕО, зазвичай, останньому);
- інформацію про потребу в державній підтримці (обґрунтування необхідності надання державної підтримки (якщо передбачена); форму державної підтримки; відповідність запропонованої форми державної підтримки потребам проекту, що здійснюється на умовах державно-приватного партнерства) (зазначену інформацію з відповідними обґрунтуваннями рекомендується включати до розділу 1 ТЕО)⁶;

2.2. ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗДІЙСНЕННЯ ДПП

Кабінетом Міністрів України (далі – КМУ) затверджено Методику виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними⁷, а Мініс-

терством економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку) - Методичні рекомендації щодо застосування Методики КМУ⁸, якими детально визначено, яким чином визначати ризики, що можуть виникнути в процесі здійснення ДПП, як оцінити вірогідність настання цих ризиків, а також запропонувати підходи до управління ризиками. Зазначені нормативно-правові акти мають використовуватися при підготовці розділу III ТЕО. Зокрема, при підготовці цього розділу слід враховувати таке.

Усі ризики, що можуть виникнути при здійсненні ДПП, підлягають якісній оцінці (оцінка імовірності настання події, дії або бездіяльності та ступеня її впливу, що визначається як висока, середня або низька), та ті, що впливають на зміну показників здійснення ДПП (чиста приведена вартість (NPR), внутрішня норма рентабельності (IRR), період окупності проекту (PBP) тощо), підлягають також кількісній оцінці.

Процес оцінки ризиків здійснюється такими етапами (рис. 2.1).

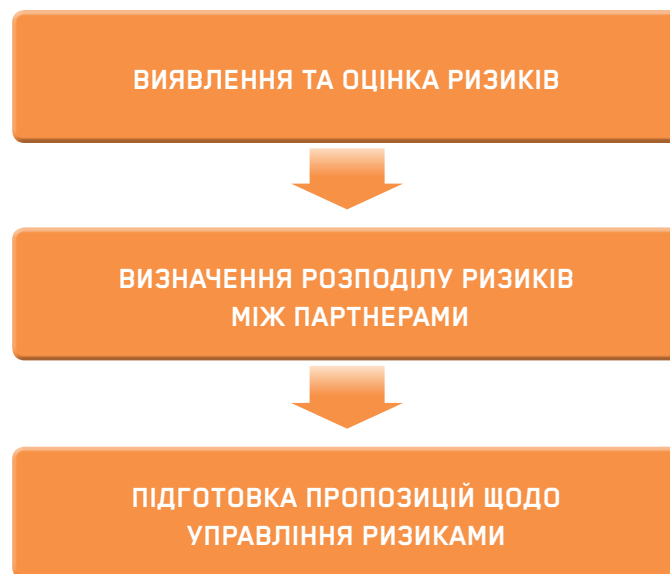

Рис.2.1. Процес оцінки ризиків здійснення ДПП

Етап 1. Виявлення та оцінка ризиків

Зазначений етап передбачає:

- оцінку всіх існуючих ризиків;
- вибір серед них істотних ризиків;
- якісну та кількісну оцінку істотних ризиків.

Нижче проведені орієнтовані ризики, які можуть підлягати аналізу при підготовці ТЕО:

- Отримання дозволів і ліцензій;
- Проектування і будівництво (реконструкція, поліпшення, ремонт тощо):
 - наявність та умови використання земельної ділянки (за необхідності);
 - недоліки технології, що використовується;
 - перевитрата коштів;

⁶ Питання державної підтримки здійснення ДПП буде розглянуто у окремому розділі цього Звіту.

⁷ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними» від 16 лютого 2011 р. №232.

⁸ Наказ Мінекономрозвитку від 7 червня 2016 року №944.

- затримка у завершенні проектних робіт або заходів за проектом;
- нездатність підрядника виконати певні роботи;
- ризики впливу на навколишнє природне середовище;
- Попит та ринок збуту;
- Операційні ризики:
 - Проблеми з постачанням та вхідними матеріалами;
 - недооцінка витрат;
 - недоліки технології;
 - нездатність оператора експлуатувати (утримувати) будівлю;
 - вплив на навколишнє природне середовище;
- Нормативно-правові ризики (спроможність державного партнера надавати державну підтримку в рамках ДПП та надійність запропонованого механізму);
- Фінансові та макроекономічні ризики:
 - наявність фінансування для реалізації проекту;
 - фінансова здатність приватного партнера виконати проект;
 - зміни відсоткової ставки;
 - інфляція;
 - коливання курсу гривні до іноземної валюти;
- Соціальні та політичні ризики, заперечення або опір з боку основних заінтересованих сторін;
- Форс-мажорні обставини та інші непередбачені події з високим рівнем впливу.

Всі виявлені ризики підлягають якісній оцінці.

Якісна оцінка ризиків

Під час проведення якісної оцінки ризиків визначаються причини і фактори, що впливають на ризики, а також проводиться аналіз ймовірності настання виявлених ризиків та ступеню їх впливу на здійснення ДПП.

Ймовірність настання ризику у певний проміжок часу визначається як:

- «низька» - ризик навряд чи настане (імовірність від 0 % до 33 %);
- «середня» - ризик можливо настане (імовірність від 33 % до 66 %);
- «висока» - ризик найімовірніше настане (імовірність більше ніж 66 %).

Ступінь впливу ризику визначає вплив настання такого ризику на досягнення поставлених цілей здійснення ДПП в період дії Договору ДПП.

Ступінь впливу може бути визначена як:

- «низька» - незначний вплив на досягнення цілей здійснення ДПП;
- «середня» - помірний вплив на досягнення цілей здійснення ДПП (фінансові втрати, які можуть бути мінімізовані за рахунок ужиття негайних заходів);
- «висока» - критичний вплив на досягнення цілей здійснення ДПП (високі фінансові втрати, які можуть призвести до припинення здійснення ДПП).

З метою виявлення істотних ризиків та їх ранжування за імовірністю та ступенем впливу ризиків методичними рекомендаціями пропонується оцінюватися їх за шкалою від «1» до «3», де:

- «1» - низька імовірність та низький ступінь впливу;
- «2» - середня імовірність та середній ступінь впливу;

- «3» - висока імовірність та високий ступінь впливу.

При здійсненні якісної оцінки ризиків визначається оцінка рівня ризику як множення імовірності настання ризику та ступені його впливу. Результати такої оцінки представляються в таблиці (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Оцінка рівня ризику

№	Категорія і під категорія ризику	Опис ризику	Імовірність (від 1 до 3)	Ступінь впливу (від 1 до 3)	Оцінка рівня ризику
1			A1	B1	A1 x B1
...					
M			AM	BM	AM x BM

За результатами проведеного аналізу обираються істотні ризики.

До істотних ризиків здійснення ДПП методологічними рекомендаціями пропонується відносити ризики, оцінка рівня яких становить «3», «4», «6» та «9».

Кількісна оцінка ризиків

Кількісна оцінка ризиків проводиться тільки для тих істотних ризиків, для яких можливо її здійснити шляхом використання фінансової моделі здійснення ДПП.

Для проведення кількісної оцінки ризиків на стадії підготовки Пропозиції про здійснення ДПП застосовується один з таких методів:

- аналіз чутливості;
- сценарний аналіз;
- метод Монте-Карло.

Розглянемо ці методи.

Аналіз чутливості проводиться за такими етапами:

- визначення основних змінних, які впливають на значення чистої приведеної вартості (NPV);
- встановлення залежності чистої приведеної вартості (NPV) від основних змінних;
- розрахунок базової ситуації — встановлення очікуваного значення чистої приведеної вартості (NPV) при очікуваних значеннях основних змінних;
- зміна однієї з вхідних змінних на потрібну величину (у відсотках). При цьому всі інші вхідні змінні мають фіксоване значення;
- розрахунок нового значення чистої приведеної вартості (NPV) та його зміни (у відсотках);
- розрахунок критичних значень змінних та визначення найбільш чутливих із них;
- проведення аналізу одержаних результатів.

Критичним значенням змінної вважається таке значення, за якого чиста приведена вартість (NPV) дорівнює нулю.

Під час аналізу чутливості, зокрема, повинно бути визначено імовірність:

- перевитрати коштів у ході будівництва чи поліпшення (термомодернізацію) об'єкта ДПП;
- перевитрати коштів у ході експлуатації об'єкта ДПП (після завершення термомодернізації та до закінчення терміну дії Договору ДПП);
- недоотримання доходів (у разі, коли ризик попиту буде віднесений до сфери відповідаль-

ності приватного партнера) — для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери цей ризик в основному пов'язаний з надійністю запропонованих бюджетних механізмів надання державної підтримки здійснення ДПП.

Перелік основних змінних пропонується визначати на етапі розроблення базової фінансової моделі проекту залежно від сфери здійснення ДПП.

Приклад таких змінних наведено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Категорії ризиків та їх основні змінні

Категорії	Основні змінні	Відповідальність за ризик
Рівень попиту на продукцію (товари, роботи, послуги)	чисельність населення, демографічні темпи зростання, інтенсивність трафіку, частка на ринку продукції тощо (для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери не є суттєвим)	Державний партнер
Інвестиційні витрати	вартість будівельних робіт, обладнання та інших інвестиційних витрат, корисний строк експлуатації обладнання та інших необоротних активів, тривалість будівельних робіт, вартість оформлення земельної ділянки тощо	Приватний партнер
Операційні доходи	тарифи, ціни на продукцію (товари, роботи, послуги), обсяг реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) тощо (для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери - зазвичай, операційні доходи залежать від змісту державної підтримки здійснення ДПП)	Державний партнер
Операційні витрати	ціни на ресурси (матеріали, комплектуючі енергоресурси, заробітна плата), норми використання ресурсів на одиницю продукції, чисельність персоналу, потужність обладнання тощо	Приватний партнер
Умови фінансування, ставка дисконтування	номінальна (реальна) відсоткова ставка, номінальна (реальна) вартість власних коштів, частка фінансування за рахунок власних коштів, частка фінансування за рахунок кредитних коштів, строк кредиту, пільговий період кредитування, середньозважена вартість капіталу (WACC), ставка дисконтування тощо	Приватний партнер
Валютні курси та динаміка цін	поточний курс гривні до іноземних валют, прогнозний курс гривні до іноземних валют, рівень інфляції, динаміка зміни цін на енергоресурси, товари (роботи, послуги), темпи зростання заробітної плати тощо	Приватний та державний партнер
Податки та внески	податок на додану вартість, податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, екологічний податок, податок на майно тощо	Державний партнер

Сценарний аналіз передбачає визначення кількох варіантів (сценаріїв) здійснення ДПП та їх порівняльну оцінку за критеріями (чиста приведена вартість (NPV), внутрішня норма рентабельності/дохідності (IRR), дисконтований період окупності проекту (DPP)).

Під час аналізу чутливості досліджується вплив зміни одного вхідного параметру на фінансові показники проекту в цілому. Сценарний аналіз передбачає вивчення можливого впливу від зміни декількох змінних, зокрема тих, що наведені у табл. 2.2.

Сценарний аналіз здійснюють за трьома сценаріями:

- очікуваним (найбільш імовірним);
- оптимістичним;
- песимістичним.

Очікуваний (найбільш імовірний) сценарій передбачає успішність здійснення ДПП в разі, коли умови його здійснення будуть такими, як заплановано.

Оптимістичний сценарій передбачає аналіз того, наскільки вдалим буде здійснення ДПП в разі, коли умови його здійснення будуть більш сприятливими, ніж заплановано.

Песимістичний сценарій передбачає, наскільки невдалим буде здійснення ДПП в разі, коли умови його здійснення будуть гіршими, ніж заплановано.

Результати сценарного аналізу за основними змінними рекомендується представляти так, як наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Сценарний аналіз здійснення державно-приватного партнерства

Основна змінна	Одиниця вимірювання	Оптимістичний сценарій	Очікуваний сценарій	Песимістичний сценарій
Результати аналізу				
Чиста приведена вартість (NPV)				
Внутрішня норма рентабельності/ дохідності (IRR)				
Дисконтований період окупності (DPP)				

Метод Монте-Карло передбачає використання у фінансовій моделі розподілу ймовірностей для ряду ризикових змінних (факторів ДПП) і дослідження їх відповідного сукупного впливу на вихідні показники ДПП, зокрема:

- визначення інтервалів можливої зміни основних ризикових змінних проекту, всередині яких ці змінні є випадковими величинами;
- проведення всередині визначених інтервалів оцінки видів розподілу ймовірностей (нормальний, дискретний, пірамідальний, трикутний);
- визначення коефіцієнта кореляції між залежними змінними;
- багаторазовий (більш як 500 сценаріїв) розрахунок результативного показника, що дає змогу розділити частоти для чистої приведеної вартості (NPV);
- визначення імовірності потрапляння результативного показника в той чи інший інтервал та перевищення мінімально допустимого значення.

Кількісна оцінка ризиків із застосуванням методу Монте-Карло проводиться лише за допомогою спеціального програмного забезпечення (в разі його наявності).

Імітаційне моделювання за методом Монте-Карло застосовується шляхом побудови математичної моделі для проектів з важкопрогнозованими показниками. Його метою є визначення розподілу результатів реалізації проекту на основі імовірнісного розподілу його основних змінних і кореляційної залежності між ними. Для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери застосовувати цей метод не має сенсу.

Етап 2. Розподіл ризиків

Розподіл ризиків здійснюється згідно з принципом, що кожен ризик повинен бути віднесений до сфери відповідальності того з партнерів, який більш ефективно контролюватиме, управлятиме та/або запобігатиме виникненню такого ризику.

Після розподілу істотних ризиків між партнерами методичними рекомендаціями пропонується надати їх опис, як визначено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Істотні ризики здійснення ДПП

Категорія і під категорія ризику	Опис ризику	Вид/метод проведення оцінки	Внесок у фінансову модель	Прогнозований розподіл ризику

Етап 3. Управління ризиками у процесі здійснення ДПП

Для забезпечення управління ризиками, які віднесені частково або повністю до сфери відповідальності державного партнера, складається перелік ризиків, управління якими здійснює державний партнер,

Визначення способів реагування на виявлені та оцінені ризики полягає у прийнятті державним партнером рішення щодо зменшення, прийняття чи уникнення ризику.

Під час прийняття рішення щодо способу реагування на ризик партнерам слід ураховувати:

- оцінку імовірності та ступеня впливу ризику;
- витрати, пов'язані з реагуванням на ризик, порівняно з отриманою вигодою від його зменшення;
- наявність додаткових ризиків.

Для забезпечення управління ризиками, які віднесені частково або повністю до сфери відповідальності державного партнера, складається перелік ризиків, управління якими здійснює державний партнер, у формі, наведеній в табл. 2.5 нижче.

Таблиця 2.5

Перелік ризиків здійснення державно-приватного партнерства, управління якими здійснює державний партнер

Категорія і під категорія ризику	Опис ризику	Вплив ризику	Рівень/ступінь впливу	Імовірність настання ризику	Підхід до управління ризиком

До переліку ризиків, управління якими здійснює державний партнер, додаються:

- план управління ризиками, в якому зазначаються: момент виникнення ризику; конкретні заходи щодо запобігання настанню ризику; дії у разі виникнення ризику; перелік осіб, відповідальних за здійснення відповідних заходів; способи проведення на постійній основі моніторингу та аналізу кожного з ризиків;
- відомості про результати кількісної оцінки для тих ризиків, що мають істотний монетарний вплив на державний або місцевий бюджет (ризиків, які можуть призвести до виникнення додаткових зобов'язань державного або місцевого бюджету у майбутньому).

Перелік ризиків, управління якими здійснює державний партнер, має постійно оновлюватися в процесі здійснення ДПП.

Державний партнер повинен запровадити та підтримувати ефективні заходи внутрішнього контролю для своєчасного виявлення та управління ризиками.

Приватний партнер може використовувати аналогічні підходи до управління ризиками з метою досягнення цілей здійснення ДПП.

2.3. ФІНАНСУВАННЯ РОБІТ ІЗ ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТІВ, З ЯКИХ СКЛАДАЄТЬСЯ ПРОПОЗИЦІЯ

Фінансування робіт із підготовки документів, з яких складається Пропозиція, може здійснюватися за рахунок:

- коштів осіб, які відповідно до Закону можуть бути приватними партнерами;
- коштів державного, місцевого бюджету, бюджету Автономної Республіки Крим або коштів державних, комунальних підприємств, підприємств Автономної Республіки Крим або господарських товариств, 100 відсотків статутного капіталу яких належить державі, територіальній громаді чи Автономній Республіці Крим за умови, що пропозиція готується за ініціативою відповідно центральних або місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування чи органів Автономної Республіки Крим;
- за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. N 384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства», особі, яка відповідно до Закону може бути приватним партнером, та подала Пропозицію про здійснення ДПП і здійснила оплату виконаних робіт з підготовки документів, з яких складається Пропозиція та/або з розроблення (виготовлення) земельпорядної документації та проведення її експертизи, перевага у конкурсі з визначення приватного партнера порівняно з іншими учасниками конкурсу не надається. У той же час, зобов'язання щодо відшкодування витрат на підготовку комплексу документів, з яких складається Пропозиція про здійснення ДПП, в сумі, яка документально підтверджена, але становить не більш як 2,5 відсотка вартості проекту державно-приватного партнерства, а також витрат на розроблення (виготовлення) земельпорядної документації та проведення її експертизи відповідно до підтверджених документів, можуть включатися до умов конкурсу. Зазначені витрати відшкодовуються приватним партнером відповідно до умов договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства.

2.4. ПРОЦЕДУРА ПІДГОТОВКИ ТА ПОДАННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ДПП

Як було зазначено вище, Пропозиція про здійснення ДПП для реалізації проектів щодо об'єктів комунальної власності може готуватися як безпосередньо органами місцевого самоврядування (центральними або місцевими органами виконавчої влади), так і приватними інвесторами.

Процес підготовки пропозиції у цих двох випадках має певні відмінності, які будуть визначені нижче у цьому Керівництві.

Пропозиція про здійснення ДПП подається українською мовою разом із складеним у довільній формі супровідним листом. Кожен із документів, з яких складається Пропозиція (Концептуальна записка та ТЕО), прошнуровується та пронумеровується. Кожен документ засвідчується підписом особи, що подала пропозицію, та скріплюється печаткою (у разі наявності).

Особою, що підписує супровідний лист та документи, з яких складається Пропозиція, може бути:

- фізична особа – якщо ініціатором подання пропозиції є фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності;
- уповноважена особа, яка має право діяти від імені юридичної особи.

Пропозиція подається у двох примірниках у паперовій та електронній формі.

2.4.1. Порядок підготовки Пропозиції центральними або місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування

У разі коли ініціаторами підготовки Пропозиції є центральні або місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування чи органи Автономної Республіки Крим, пропозиція готується двома етапами.

На першому етапі здійснюється підготовка Концептуальної записки та проведення її детального аналізу. За результатами оцінки Концептуальної записки приймається рішення щодо доцільності або недоцільності підготовки Техніко-економічного обґрунтування.

На другому етапі здійснюється підготовка ТЕО (у разі, якщо за результатами розгляду Концептуальної записки було схвалено рішення щодо доцільності його підготовки).

Аналіз Концептуальної записки щодо об'єктів комунальної власності та об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим, проводиться Уповноваженим органом з оцінки. У разі, якщо ініціатором Пропозиції є ОМС, він самостійно здійснює аналіз Концептуальної записки у порядку, встановленому законодавством.

У той же час Ініціатор підготовки Пропозиції може звернутися до Мінекономрозвитку з проханням розглянути Концептуальну записку та подати рекомендації щодо доцільності підготовки ТЕО. У цьому випадку Мінекономрозвитку повинне у місячний строк з дати надходження такого звернення має надати зазначені рекомендації.

У разі необхідності до проведення аналізу Концептуальної записки можуть залучатися представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних та комунальних підприємств, підприємств Автономної Республіки Крим або господарських товариств, 100 відсотків статутного капіталу яких належить державі, територіальній громаді чи Автономній Республіці Крим, а також представники міжнародних фінансових організацій та незалежні експерти.

Етапність підготовки Пропозиції за ініціативою центральних або місцевих органів виконавчої влади, а також органів місцевого самоврядування наведена на рис. 2.2.

Рис.2.2. Етапність підготовки пропозиції центральними або місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування

2.4.2. Порядок підготовки Пропозиції особою, що відповідно до Закону може бути приватним партнером у договорі, укладеним в рамках ДПП

У випадку, якщо Пропозиція ініціюється потенційним приватним партнером, у нього існує дві можливості:

- самостійно підготувати Пропозицію та подати її на розгляд Уповноваженого органу з оцінки (для об'єктів комунальної власності таким органом є виконавчий орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідною сільською, селищною, міською, районною чи обласною радою) — варіант 1;
- підготувати Концептуальну записку та звернутися до Уповноваженого органу з оцінки (для об'єктів комунальної власності таким органом є виконавчий орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідною сільською, селищною, міською, районною чи обласною радою) з проханням розглянути Концептуальну записку та подати рекомендації щодо доцільності підготовки ТЕО — варіант 2.

Процес ініціювання підготовки Пропозиції потенційним приватним партнером проілюстровано на рис.2.3.

Рис. 2.3. Процес ініціювання підготовки Пропозиції потенційним приватним партнером

У разі застосування варіанту 2 Уповноважений орган з оцінки повинен у місячний строк з дати надходження такого звернення подати рекомендації щодо доцільності підготовки ТЕО. У разі необхідності Уповноважений орган може залучати до проведення аналізу Концептуальної записки представників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних та комунальних підприємств, підприємств Автономної Республіки Крим або господарських товариств, 100 відсотків статутного капіталу яких належить державі, територіальній громаді чи Автономній Республіці Крим, а також представників міжнародних фінансових організацій та незалежних експертів.

Водночас, позитивна рекомендація щодо підготовки ТЕО за результатами розгляду Концептуальної записки немає жодних правових наслідків для схвалення позитивного рішення за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства щодо відповідного проекту.

Розділ 3.

ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

3.1. ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ

Законом України «Про державно-приватне партнерство» визначено єдиний механізм розгляду та оцінки пропозицій про здійснення державно-приватного партнерства, який застосовується для всіх пропозицій не залежно від того, яка форма ДПП пропонується для реалізації проекту, що пропонується реалізувати на умовах державно-приватного партнерства.

Процедура розгляду та оцінки Пропозицій про здійснення ДПП (відповідно до Закону – проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, або скорочено – Аналізу ефективності) визначається:

- Ст. 11 Закону України «Про державно-приватне партнерство»⁹;
- Порядком проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства»¹⁰;
- Методикою проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затвердженої наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27 лютого 2012 року №255 «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 листопада 2017 року № 1735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2017 р. за №1536/31404)¹¹.

Зокрема, Законом України «Про державно-приватне партнерство» визначено орган, уповноважений проводити аналіз ефективності здійснення державно-приватного партнерства, а також вимоги до інформації, що підлягає оцінці в рамках Аналізу ефективності, та до висновку, що має бути підготовленим за результатами проведення Аналізу ефективності.

3.1.1. Орган, уповноважений проводити Аналіз ефективності

Відповідно до ч.2 ст. 11 Закону про ДПП органом, уповноваженим проводити Аналіз ефективності ДПП (далі – Уповноважений орган з оцінки) для проектів, які передбачають передачу у державно-приватне партнерство об'єктів комунальної форми власності, (або надання права на створення таких об'єктів), є виконавчий орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідною сільською, селищною, міською, районною чи обласною радою, а якщо такого органу не визначено - виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради чи виконавчий апарат районної, обласної ради.

Для об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим, таким Уповноваженим органом є орган, уповноважений Радою міністрів Автономної Республіки Крим, а якщо такого органу не визначено - Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

⁹ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>

¹⁰ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/384-2011-n>

¹¹ <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0399-12>

Слід зауважити, що Законом України «Про державно-приватне партнерство» також передбачена можливість наявності декількох державних партнерів у договорі, що укладається в рамках державно-приватного партнерства.

Для випадку реалізації проектів підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетної сфери така потреба може виникнути у випадку, якщо:

- відповідна будівля або комплекс будівель знаходиться у спільній частковій власності декількох органів місцевого самоврядування;
- для реалізації на умовах ДПП проекту щодо підвищення енергоефективних характеристик будівлі бюджетної сфери, у якій знаходиться державна установа, в якості одного з державних партнерів доцільним є залучили орган виконавчої влади, що здійснює державне управління в сфері діяльності цієї установи (зокрема, якщо експлуатація цієї бюджетної установи має здійснюватися з урахуванням певних вимог – наприклад, це може бути виправний захід або інша режимна установа).

У разі, якщо така потреба виникає, то Аналіз ефективності має здійснюватися спільно всіма державними партнерами майбутнього договору, що буде укладений в рамках державно-приватного партнерства.

Для першого випадку (спільна часткова власність на будівлю бюджетної сфери декількох органів місцевого самоврядування) Аналіз ефективності має здійснюватися всіма відповідними виконавчими органами місцевого самоврядування, уповноваженими відповідною сільською, селищною, міською, районною чи обласною радою (виконавчими апаратами) шляхом створення для цього відповідної спільної робочої групи (комісії).

Для другого випадку до проведення Аналізу ефективності також рекомендується залучити центральний орган виконавчої влади, що здійснює відповідно до закону функції з управління відповідною державною установою¹².

3.2.2. Вимоги до проведення Аналізу ефективності

Статтею 11 Закону України «Про державно-приватне партнерство» визначено загальні вимоги до проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства.

Такий аналіз має проводитися на підставі вивчення Пропозиції про здійснення ДПП або за ініціативою Уповноваженого органу з оцінки шляхом:

1. детального обґрунтування соціально-економічних та екологічних наслідків здійснення державно-приватного партнерства за результатами аналізу:
 - економічних та фінансових показників реалізації державно-приватного партнерства;
 - соціальних наслідків реалізації державно-приватного партнерства, включаючи поліпшення якості послуг та рівень забезпечення попиту товарами (роботами і послугами);
 - екологічних наслідків реалізації державно-приватного партнерства з урахуванням можливого негативного впливу на стан довкілля;
2. обґрунтування вищої ефективності проекту із залученням приватного партнера порівняно з реалізацією проекту без такого залучення;
3. виявлення видів ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ризиками;
4. визначення форми здійснення державно-приватного партнерства;

¹² Процедурно зазначене питання чітко не визначено законодавством України. З огляду на це, рекомендується при можливості не залучати органи державної влади як сторону договору, укладеного в рамках ДПП, для реалізації проектів по відношенню до об'єктів комунальної власності. У разі, якщо така необхідність виникає, рекомендується створювати Робочу групу для проведення Аналізу ефективності за участю відповідної державної організації.

5. визначення соціально-економічних та екологічних перспектив після закінчення дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства.

Порядок проведення аналізу ефективності здійснення ДПП встановлено Кабінетом Міністрів України¹³.

Зазначеним порядком визначено, що на підставі оцінки Пропозиції про здійснення ДПП складається Висновок за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства (далі – Висновок) та встановлені вимоги до змісту такого висновку.

Висновок, у якому обґрунтовано доцільність (або недоцільність) здійснення державно-приватного партнерства для реалізації запропонованого у Пропозиції проекту щодо об'єктів комунальної власності, подається на розгляд відповідної місцевої (сільської, селищної, районної, обласної) ради для схвалення нею рішення про здійснення державно-приватного партнерства чи про недоцільність його здійснення¹⁴, а також про проведення конкурсу на здійснення ДПП.

Висновок ДПП, яким визнано доцільність (недоцільність) здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту щодо об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим, подається на затвердження органу, уповноваженому Радою міністрів Автономної Республіки Крим, а якщо такого органу не визначено — Раді міністрів Автономної Республіки Крим.

У разі, якщо державними партнерами за договором, укладеним в рамках ДПП, мають бути декілька органів місцевого самоврядування Висновок має бути схваленим всіма відповідними міськими (сільськими, селищними, районними чи обласними) радами.

Висновок про доцільність (або недоцільність) здійснення ДПП для реалізації проектів щодо об'єктів комунальної власності та майна, що належить Автономній Республіці Крим, підлягає погодженню з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державно-приватного партнерства¹⁵, якщо відповідно до такого висновку передбачається надання державної підтримки здійснення ДПП шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету.

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про державно-приватне партнерство», рішення про здійснення державно-приватного партнерства приймається протягом трьох календарних місяців з дня подання пропозицій про здійснення державно-приватного партнерства (сільськими, селищними, міськими, районними та обласними радами - на найближчій сесії).

Орган, що прийняв рішення про здійснення державно-приватного партнерства чи про недоцільність здійснення такого партнерства, (сільська, селищна, районна чи обласна рада) зобов'язаний протягом 15 календарних днів з дня прийняття відповідного рішення повідомити про таке рішення особу, яка подала пропозиції про здійснення ДПП.

3.2. ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ ПРОПОЗИЦІЙ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ДПП ДЛЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Аналіз ефективності проводиться на підставі Пропозиції про здійснення ДПП або за ініціативою Уповноваженого органу з оцінки шляхом аналізу Техніко-економічного обґрунтування, що входить до складу Пропозиції про здійснення ДПП. Процес здійснення Аналізу ефективності має здійснюватися таким чином (рис.3.1).

¹³ Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства».

¹⁴ Згідно з повноваженнями органів місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

¹⁵ На сьогодні - Міністерство економічного розвитку та торгівлі України.

Рис.3.1. Процес здійснення Аналізу ефективності Уповноваженим органом з оцінки

3.2.1. Оцінка Пропозиції щодо її відповідності вимогам законодавства¹⁶

Попередній розгляд Пропозиції про здійснення ДПП щодо її відповідності вимогам законодавства здійснюється у разі, якщо ініціатором Пропозиції є інша особа, ніж Уповноважений орган з оцінки.

На цьому кроці Уповноважений орган з оцінки здійснює аналіз відповідності Пропозиції законодавству, а саме перевіряє її відповідність вимогам, що висуваються до змісту Концептуальної записки та ТЕО, а також формальним вимогам, що встановлені для оформлення Пропозиції. Зокрема, на цьому етапі перевіряє підлягає така інформація.

1. Додержання вимог до оформлення Пропозиції про здійснення ДПП. На цьому кроці здійснюється:
 - аналіз складу Пропозиції (наявність у складі Пропозиції Концептуальної записки та Техніко-економічного обґрунтування у двох примірниках у паперовій та електронній формі, а також складеного у довільній формі супровідного листа);
 - аналіз належного оформлення Пропозиції (кожен документ, що входить до складу Пропозиції має бути викладеним українською мовою; прошнурованим, його сторінки мають бути пронумеровані. Кожен документ має бути засвідченим підписом особи, яка

¹⁶Визначена Методикою проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затвердженої наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27 лютого 2012 р. №255 «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 листопада 2017 р. №1735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2017 р. за №1536/31404

подала Пропозицію (фізичної особи - якщо ініціатором подання Пропозиції є фізична особа, яка відповідно до Закону може бути приватним партнером, або уповноваженої особи, яка має право діяти від імені юридичної особи), та скріплений печаткою (у разі її використання)).

2. Відповідність Пропозиції вимогам законодавства:

- перевірка відповідності концептуальної записки та ТЕО, що входять до складу Пропозиції, вимогам щодо змісту концептуальної записки та ТЕО, що визначені Порядком проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства» (пункт 6 цього Порядку).

Уповноважений орган відмовляє в розгляді Пропозиції про здійснення ДПП та проведенні її аналізу ефективності у разі, якщо за результатами оцінки її відповідності вимогам законодавства виявлено:

- зазначення у Пропозиції недостовірної інформації;
- подання Пропозиції, що не відповідає вимогам змісту концептуальної записки та техніко-економічного обґрунтування здійснення державно-приватного партнерства, що визначені Порядком проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства» (пункт 6 цього Порядку).

У разі наявності зазначених вище підстав для відмови у розгляді Пропозиції про здійснення ДПП, Аналіз ефективності такої пропозиції не проводиться. У цьому випадку Уповноважений орган з оцінки надає відмову ініціатору Пропозиції у її подальшому розгляді та має повідомити про таке рішення особу, яка подала пропозицію або іншого ініціатора її підготовки (центральний або місцевий орган виконавчої влади чи орган и місцевого самоврядування, інший ніж Уповноважений орган з оцінки), шляхом надсилання ініціатору підготовки Пропозиції листа із зазначенням причин відмови.

У разі відсутності підстав для відмови в розгляді Пропозиції про здійснення ДПП Уповноважений орган з оцінки протягом 30 днів після її надходження проводить аналіз ефективності здійснення державно-приватного партнерства.

3.2.2. Проведення Аналізу ефективності ДПП

Аналіз ефективності ДПП проводиться за результатами розгляду представниками Уповноваженого органу з оцінки (з залученням відповідних профільних підрозділів такого органу) Концептуальної записки та ТЕО шляхом:

1. Детального обґрунтування соціально-економічних та екологічних результатів здійснення державно-приватного партнерства за результатами розгляду документів, що входять до складу Пропозиції. На цьому етапі проводиться аналіз наведених у Пропозиції обґрунтувань щодо:
 - економічних і фінансових показників реалізації проекту ДПП (чистої приведеної вартості здійснення ДПП, внутрішньої норми рентабельності, індексу прибутковості, дисконтованого періоду окупності, які мають бути розраховані як для запропонованого проекту в цілому, так і для заінтересованих осіб (державного та приватного партнерів за договором, що укладатиметься в рамках ДПП));
 - соціальних результатів реалізації ДПП, включаючи аналіз підвищення якості послуг та рівня забезпечення попиту на товари (роботи і послуги) внаслідок реалізації запропо-

нованого проекту. Для проектів, метою яких є підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетної сфери, необхідно звернути увагу на вплив проекту як на зменшення видатків місцевих бюджетів внаслідок запровадження передбачених проектом заходів та, відповідно, можливості спрямувати заощаджені кошти на інші соціально важливі проекти, так і на підвищення комфортності перебування у приміщеннях відповідної будівлі людей, особливо дітей, літніх осіб тощо;

- екологічних результатів реалізації ДПП з урахуванням можливого негативного впливу на стан навколишнього природного середовища. Для проектів, метою яких є підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетної сфери, має бути проаналізовано розрахунки Ініціатора Пропозиції щодо скорочення викидів CO₂.
2. Обґрунтування підвищення ефективності проекту в разі його реалізації із залученням приватного партнера порівняно з реалізацією проекту без такого залучення (шляхом порівняння, у тому числі порівняння показників економічної ефективності). При проведенні цього аналізу необхідно проаналізувати наведені у Пропозиції про здійснення ДПП аргументи стосовно того, чому реалізація запропонованого проекту на умовах ДПП буде більш привабливою для територіальної громади, ніж здійснення цього проекту за рахунок залучення коштів місцевого бюджету або залучених ОМС/комунальними підприємствами кредитних чи грантових коштів. Важливо звернути увагу й на не фінансові переваги реалізації проекту на умовах ДПП (для випадку, якщо такі переваги обґрунтовані у поданій на розгляд Пропозиції);
 3. Виявлення видів ризиків здійснення ДПП, їх оцінки та визначення форми управління ризиками. При проведенні аналізу Пропозиції про здійснення ДПП на предмет оцінки визначених в ній ризиків партнерів за договором, укладеним в рамках ДПП, необхідно отримати відповідь на такі питання:
 - чи всі можливі ризики здійснення ДПП, які можуть виникнути у державного та приватного партнерів в рамках реалізації запропонованого проекту, були проаналізовані у поданій на розгляд Пропозиції;
 - чи відповідають застосовані Ініціатором Пропозиції підходи до оцінки ризиків вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними» від 16 лютого 2011 р. №232;
 - чи готовий державний партнер взяти на себе відповідальність за ті ризики, що пропонуються покласти на державного партнера у відповідності до ТЕО;
 - чи проаналізовані у Пропозиції (ТЕО) вартість та можливі фіскальні наслідки виявлених ризиків для державного та для приватного партнерів в рамках реалізації проекту на умовах ДПП, що можуть настати в разі їх виникнення, та чи коректно розрахована вартість таких ризиків та оцінено їх наслідки;
 - чи коректно визначено форми управління ризиками як для державного, так і для приватного партнера;
 - чи є виявлені у Пропозиції ризики прийнятними для державного партнера;
 4. Визначення форми здійснення ДПП. При проведенні цього аналізу необхідно оцінити, чи є запропонована Ініціатором Пропозиції про здійснення ДПП договірна форма найбільш оптимальною як для державного, так і для приватного партнера;
 5. Визначення соціально-економічних та екологічних перспектив після закінчення строку дії договору, укладеного в рамках ДПП. При проведенні аналізу Пропозиції про здійснення

¹⁷ п. 6 ч. III Методики проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, яка затверджена Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.02.2012 №255.

ДПП щодо цього питання необхідно оцінити сталість запропонованого для реалізації проекту (наскільки сталим та довготривалим буде ефект від його реалізації, наскільки тривалим буде ефект від здійснених в рамках проекту заходів тощо).

За результатами Аналізу ефективності складається Висновок про доцільність або недоцільність здійснення ДПП.

Вимоги до інформації, яка має міститися у Висновку за результатами здійснення ДПП, а також до додаткової інформації, що має бути надана у разі, якщо за результатами проведення Аналізу ефективності визначено, що здійснення ДПП є недоцільним, наведено нижче у підрозділі 3.3 цього Розділу.

Висновок має бути підписаний керівником Уповноваженого органу з оцінки, а у разі, якщо у державно-приватному партнерстві братимуть участь декілька державних партнерів, — керівниками всіх цих державних партнерів¹⁷. У цьому випадку Аналіз ефективності здійснення ДПП проводиться робочою групою, створеною всіма державними партнерами за договором, що укладатиметься в рамках ДПП.

3.2.3. Розгляд та погодження Висновку за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП

Порядок розгляду Висновку щодо об'єктів комунальної власності та об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим, відрізняється залежно від того – передбачається чи ні у відповідній Пропозиції отримання державної підтримки здійснення ДПП шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету.

Розгляд Висновку за умов, якщо ним передбачено надання державної підтримки шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету

Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» (ч.4 ст.11) «висновок за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів комунальної власності та майна, що належить Автономній Республіці Крим, підлягає погодженню з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державно-приватного партнерства, якщо відповідно до такого висновку передбачається надання державної підтримки шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету».

Отже, у випадку, якщо Пропозицією про здійснення ДПП, передбачено, що для реалізації проекту мають бути залучені кошти з державного бюджету, Висновок за результатами проведення аналізу ефективності цієї пропозиції має бути підписаний керівником Уповноваженого органу з оцінки (а у разі, якщо у ДПП братимуть участь декілька державних партнерів, - керівниками всіх цих державних партнерів) та направлений разом з Пропозицією в паперовій та електронній формі на погодження центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державно-приватного партнерства, яким на сьогодні є Мінекономрозвитку.

Процес погодження Висновку проілюстровано на рис. 3. 2 та табл.3.1 нижче.

Рис. 3.2. Розгляд Висновку за умов, якщо ним передбачено надання державної підтримки здійснення ДПП шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету

У цьому випадку погодження Висновку за результатами проведення Аналізу ефективності здійснюється Мінекономрозвитку за тією ж самою процедурою, що і для проєктів, що пропонується реалізувати на умовах ДПП по відношенню до об'єктів державної власності. А саме, протягом п'яти календарних днів після надходження Висновку та Пропозиції Мінекономрозвитку ознайомлюється з Висновком, підготовленим Уповноваженим органом з оцінки, та надсилає отримані документи в електронній формі:

- Мінфіну — для оцінки фінансових наслідків, що можуть виникнути під час здійснення державно-приватного партнерства внаслідок прямих і непрямих зобов'язань державного партнера, доцільності, а також можливості надання державної підтримки (якщо передбачена) та погодження;
- іншим центральним органам виконавчої влади в разі, якщо у висновку містяться застереження Уповноваженого органу з оцінки щодо сфер, які не належать до його компетенції, але мають бути враховані під час здійснення державно-приватного партнерства, - для отримання роз'яснень з питань, щодо яких надано застереження;
- організаторам наукової та науково-технічної експертизи.

Мінфін та інші центральні органи виконавчої влади мають відпрацювати відповідні документи протягом 20 календарних днів з дати надходження до них Висновку та Пропозиції.

¹⁸ З урахуванням затверджених Мінекономрозвитку методичних рекомендацій щодо застосування Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 року №232.

Таблиця 3.1

Відповідальність інституцій, що беруть участь у погодженні Висновку

Інституція/орган виконавчої влади	Відповідальність
Мінфін	<p>Протягом 20 календарних днів з дня надходження від Мінекономрозвитку Висновку та Пропозиції:</p> <ol style="list-style-type: none"> Здійснює оцінку: фіскальних наслідків, що можуть виникнути під час здійснення ДПП внаслідок прямих і непрямих зобов'язань державного партнера¹⁹; доцільності та можливості надання державної підтримки (якщо передбачена). Погоджує або не погоджує Висновок. <p>В разі відмови у погодженні Висновку Мінфін має надати Мінекономрозвитку обґрунтування причин такої відмови, зокрема щодо: невідповідності інформації стосовно ризиків державного партнера (за договором, що буде укладено в рамках ДПП), яка надана у Висновку, або змісту документів, з яких складається Пропозиція, та/або нормам законодавства; наявності суттєвих негативних фіскальних наслідків здійснення ДПП внаслідок прямих та непрямих зобов'язань державного партнера, що не компенсуються позитивним фінансово-економічним результатом реалізації ДПП; відсутності механізмів реалізації запропонованої проектом форми державної підтримки здійснення ДПП; існування інших альтернативних варіантів реалізації запропонованого проекту, які є більш ефективними, ніж ДПП.</p>
Інші центральні органи виконавчої влади (залучаються в разі, якщо у Висновку містяться застереження Уповноваженого органу з оцінки щодо сфер, які не належать до його компетенції, але мають бути враховані під час здійснення ДПП).	<p>Протягом 20 календарних днів з дня надходження від Мінекономрозвитку Висновку та Пропозиції:</p> <ul style="list-style-type: none"> надають роз'яснення з питань, щодо яких надано застереження.
Організатори наукової та науково-технічної експертизи (якщо у Висновку містяться відповідні застереження Уповноваженого органу з оцінки або Мінекономрозвитку вважає, що наведена у Висновку інформація потребує додаткового аналізу).	<ol style="list-style-type: none"> Протягом п'яти календарних днів з дати надходження Висновку та Пропозиції повідомляють Мінекономрозвитку про можливість, строки та умови надання роз'яснень з урахуванням передбачених законодавством строків здійснення Аналізу ефективності. В разі можливості - протягом 20 календарних днів надають роз'яснення з відповідних питань згідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу».

В процесі перевірки та погодження Висновку Мінекономрозвитку може запитувати в Уповноваженого органу з оцінки додаткову інформацію та документи, а також уточнювати інформацію щодо змісту Пропозиції у особи, яка подала Пропозицію, або ініціатора підготовки Пропозиції.

За результатами розгляду Висновку та Пропозиції Мінекономрозвитку протягом 45 календарних днів з дати їх надходження має провести перевірку та погодити або не погодити його з урахуванням позиції Мінфіну, а також пропозицій і роз'яснень інших органів, яким було надіслано Висновок і Пропозицію.

¹⁹ Зазвичай порядок надання державної підтримки здійснення ДПП затверджується в процесі підготовки конкурсу на здійснення ДПП у випадку, якщо відповідним органом місцевого самоврядування схвалено рішення про здійснення ДПП.

При цьому, Мінекономрозвитку може додатково надати Уповноваженому органу з оцінки пропозиції та рекомендації щодо заходів, які мають бути здійснені ним або іншими органами державної влади та/або місцевого самоврядування до моменту оголошення конкурсу на здійснення державно-приватного партнерства, зокрема щодо:

- визначення форми та обсягу державної підтримки ДПП¹⁹;
- уточнення та деталізації інших питань, які є важливими для реалізації проекту, урахуваючи запобігання ризикам, що можуть виникнути під час здійснення ДПП (зокрема, звернути увагу Уповноваженого органу з оцінки на необхідність відпрацювати певні питання реалізації проекту протягом підготовки конкурсної документації).

У разі непогодження Висновку Мінекономрозвитку, повідомлення про відмову в його погодженні має містити обґрунтування причин відмови.

У цьому випадку Мінекономрозвитку має чітко сформулювати та обґрунтувати зауваження, урахування яких потребує істотного доопрацювання Пропозиції, або обґрунтування неможливості реалізації ДПП.

Підставами для непогодження Висновку з боку Мінекономрозвитку відповідно до законодавства є:

- невідповідність Висновку вимогам, визначеним законодавством;
- невідповідності інформації, зазначеної у Висновку, змісту документів, з яких складається Пропозиція;
- наявність негативних соціально-економічних або екологічних результатів, до яких може призвести реалізація запропонованого у Пропозиції проекту на умовах ДПП;
- наявність ризиків державного партнера, які під час здійснення ДПП внаслідок прямих та непрямих зобов'язань державного партнера можуть призвести до негативних фінансових наслідків;
- неможливість забезпечення окупності інвестицій приватного партнера протягом строку дії договору, який буде укладено в рамках ДПП (якщо ініціаторами підготовки Пропозиції є центральні або місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування чи органи Автономної Республіки Крим);
- порушення в запропонованій формі здійснення ДПП прав і обов'язків державного або приватного партнера, передбачених законодавством;
- менша ефективність реалізації проекту на умовах ДПП порівняно з його реалізацією без залучення приватного бізнесу;
- невідповідність інформації, зазначеної у Висновку, нормам законодавства (якщо така невідповідність суттєво впливає на організаційно-правовий механізм, запропонований для реалізації проекту на умовах державно-приватного партнерства).

Протягом 45 календарних днів Мінекономрозвитку має проінформувати про погодження або непогодження Висновку (з відповідними обґрунтуваннями) Уповноважений орган з оцінки.

Погоджений Мінекономрозвитку Висновок є підставою для схвалення рішення про здійснення ДПП.

Розгляд Висновку за умов, якщо ним не передбачено надання державної підтримки шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету

²⁰ Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» проект ДПП має тривати не менше 5 років, що створює умови для застосування цього механізму для проведення комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери.

У цьому випадку Висновок, підготовлений Уповноваженим органом з оцінки та підписаний керівником такого органу, є підставою для прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства або про його недоцільність.

3.3. Вимоги до інформації, що має міститися у Висновку

У Висновку за результатами проведення Аналізу ефективності здійснення ДПП має міститися така інформація.

1. Інформація щодо проекту, який пропонується для реалізації на умовах ДПП у поданій на розгляд Пропозиції. У цьому розділі Висновку має бути надана така інформація:
 - стислий опис Ініціатора Пропозиції. Зазначена інформація особливо важлива для випадку, якщо Ініціатором Пропозиції є приватний партнер. У цьому випадку слід надати коротку інформацію про ініціатора проекту (щонайменше - назва компанії/компаній, країна реєстрації, адреса);
 - мета проекту, що пропонується для реалізації на умовах ДПП. При визначенні мети проекту необхідно зазначити результативні показники, виконання яких має свідчити про досягнення мети проекту внаслідок його реалізації. Зокрема, для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери такими показниками може бути досягнення певного рівня економії споживання будівлею паливно-енергетичних та інших ресурсів або житлово-комунальних послуг (у фізичному вимірі) порівняно з базовим рівнем споживання при визначеному рівні комфорту перебування людей у цій будівлі;
 - інформація про об'єкт ДПП. Тут має бути надана інформація про розташування об'єкта ДПП та його характеристики, у тому числі щодо поточного споживання паливно-енергетичних та інших ресурсів або житлово-комунальних послуг (в середньому на рік або місяць), а також про те, яка установа розташована у цій будівлі (школа, садочок, лікарня тощо);
 - інформація про наявність земельної ділянки та прав щодо неї, а також про можливість оформлення прав на таку ділянку (для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери зазвичай така інформація не потрібна, але у будь-якому випадку слід надати інформацію про те, чи потрібне оформлення прав на земельну ділянку для реалізації проекту, а якщо потрібно – яким чином це може бути забезпечено);
 - обґрунтування необхідності реалізації проекту з огляду на загальносуспільні інтереси. Необхідність реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери є очевидною. Водночас, доцільно зазначити, чому саме та чи інша будівля бюджетної сфери має бути термомодернізована у першу чергу;
 - проблеми, що передбачається розв'язати в результаті реалізації проекту;
 - відповідність мети проекту пріоритетам державної / регіональної політики у відповідній сфері. Тут слід навести посилання на конкретні документи, яким відповідає мета проекту (державні та місцеві програми);
 - відповідність проекту ознакам ДПП, визначеним законодавством. Відповідно до Закону про ознаки ДПП відносяться: надання прав управління (користування, експлуатації) об'єктом партнерства або придбання, створення (будівництво, реконструкція, модернізація) об'єкта ДПП з подальшим управлінням (користуванням, експлуатацією), за умови

²¹ У даному випадку маються на увазі витрати на розроблення проектної документації, яка зазвичай здійснюється в рамках виконання договору, укладеного в рамках ДПП.

²² Зауважимо, що у теперішній час відповідно до законодавства мова має йти про оцінку екологічного впливу проекту, яка зазвичай має здійснюватися приватним партнером після підписання договору ДПП. З огляду на це, у цьому пункті необхідно зазначити, чи потребує проект, що планується до реалізації проведення оцінки екологічного впливу відповідно до законодавства.

прийняття та виконання приватним партнером інвестиційних зобов'язань відповідно до договору, укладеного в рамках ДПП; довготривалість відносин (від 5 до 50 років)²⁰; передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення ДПП; внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством. Висновок має засвідчити, що всі ці ознаки притаманні проекту, що пропонується для реалізації на умовах ДПП;

- розрахункова вартість проекту, ураховуючи витрати на його розроблення²¹ та реалізацію відповідно до інформації, що надана у Пропозиції про здійснення ДПП;
- запропонований строк дії договору, укладеного в рамках ДПП, відповідно до Пропозиції про здійснення ДПП. У багатьох випадках цей строк може бути зменшеним за результатами проведення конкурсу на здійснення ДПП (якщо строк договору буде визначено як один з критеріїв оцінки конкурсних пропозицій);
- запропоновані джерела фінансування. Тут має бути надана інформація про те, за рахунок яких коштів пропонується здійснювати фінансування заходів в рамках проекту приватним партнером (власні кошти, кредити, інше). Якщо Пропозиція подана за ініціативою приватного партнера, зазначаються ті джерела, які запропоновані у його Пропозиції. Якщо Пропозиція готується державним партнером, надаються його припущення щодо найбільш прийнятних джерел фінансування проекту;
- наявність заінтересованості потенційних інвесторів у реалізації проекту за результатами проведення аналізу заінтересованості приватного бізнесу в реалізації проекту (у разі якщо ініціаторами підготовки пропозиції є центральні або місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування чи органи Автономної Республіки Крим). Якщо Пропозиція подана приватним партнером, то цю інформацію можна не надавати.

2. Інформація про соціально-економічні та екологічні результати здійснення ДПП:

- результативні показники, що мають бути досягнуті приватним партнером згідно з договором, укладеним у рамках ДПП (для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери такими показниками можуть бути температура, яка має підтримуватися у приміщеннях будівель бюджетної сфери, та відсоток економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг), що використовуються у цій будівлі порівняно з базовим рівнем споживання);
- основні вимоги до товарів (робіт, послуг), що надаватимуться згідно з договором, укладеним у рамках ДПП (розширення доступності, підвищення якості послуг або рівня забезпечення попиту на товари (роботи і послуги) тощо)). Для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери це мають бути вимоги до тих послуг, що надаватимуться в рамках виконання договору, наприклад, забезпечення комфортних умов перебування у приміщенні за умов оптимального використання паливно-енергетичних та інших ресурсів. Для деяких проектів, що реалізуються на умовах ДПП, приватний партнер в рамках виконання договору також може надавати додаткові послуги, пов'язані з утриманням відповідної бюджетної установи, наприклад такі, як прибирання, поточний ремонт тощо;
- вигодоотримувачі. Тут необхідно визначити широке коло вигодоотримувачів – не лише тих, хто безпосередньо користується бюджетною установою, розташованою у будівлі, яка підлягатиме термомодернізації, а й також інших мешканців населеного пункту, які внаслідок реалізації проекту отримають додаткові переваги від реалізації проекту, наприклад, від спрямування заощаджених місцевим бюджетом коштів на інші суспільно значимі цілі;
- соціальні та економічні вигоди і наслідки реалізації проекту;

²³ Питання надання державної підтримки здійснення ДПП та оцінка доцільності такої підтримки буде розглянута у наступних розділах цього Звіту.

- очікуваний вплив проекту на навколишнє природне середовище, у тому числі застереження щодо необхідності проведення екологічної експертизи проекту²² (у разі необхідності).
3. Відомості про фактори, що обумовлюють підвищення ефективності реалізації проекту на умовах ДПП порівняно з іншими механізмами:
- наявність альтернативних варіантів реалізації проекту, урахування фінансування з бюджету та залучення запозичень, та оцінка доцільності їх застосування виходячи з обґрунтувань, наданих у відповідній Пропозиції;
 - порівняння фінансових показників ефективності реалізації проекту в середньо- та довгостроковій перспективі (загальна вартість проекту, простий та дисконтований період окупності, надходження до бюджетів (місцевого та державного), рівень тарифів на товари (роботи, послуги) тощо), а також не фінансових показників (строк реалізації проекту, використання ноу-хау та передових технологій, розширення ринків збуту товарів (робіт, послуг), інституційна спроможність приватного партнера, корупційні ризики тощо) за наявними альтернативними варіантами.
4. Інформація про ризики здійснення ДПП. У цьому підрозділі необхідно зазначити:
- основні ризики реалізації проекту на умовах ДПП для державного та приватного партнерів, які були визначені відповідно до Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 року № 232;
 - вартість та можливі фіскальні наслідки виявлених ризиків для державного та приватного партнерів, які підлягають кількісній оцінці, відповідно до розрахунків, здійснених у Пропозиції (ТЕО);
 - механізми управління ризиками, що можуть виникнути під час здійснення ДПП внаслідок прямих та непрямих зобов'язань державного партнера, які були запропоновані у Пропозиції про здійснення ДПП;
 - навести результати оцінки прийнятності для приватного партнера ризиків, що покладаються на приватного партнера (якщо ініціаторами підготовки пропозиції є центральні або місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування чи органи Автономної Республіки Крим);
 - запропонувати заходи, що мають бути здійснені державним партнером до оголошення конкурсу на здійснення ДПП для зменшення ризиків реалізації проекту.
5. Інформація про потребу в державній підтримці (за наявності)²³:
- обґрунтування необхідності надання державної підтримки (якщо передбачена);
 - форма державної підтримки, запропонована у Пропозиції про здійснення ДПП (якщо передбачена);
 - відповідність запропонованої форми державної підтримки потребам проекту, що здійснюється на умовах ДПП, якщо така відповідність обґрунтована у Пропозиції про здійснення ДПП (якщо передбачена);

²⁴ Законодавство не містить вимог щодо обов'язковості підготовки приватним партнером концептуальної записки та її погодження перед початком розроблення техніко-економічного обґрунтування. У той же час приватний партнер може здійснити підготовку Пропозиції й у два етапи – спочатку розробити концептуальні записку та отримати рекомендації щодо підготовки ТЕО за результатами її розгляду Уповноваженим органом з оцінки або Мінекономрозвитку, а потім вже готувати ТЕО. Між тим, жодних правових наслідків для приватного бізнесу від результатів попереднього розгляду концептуальної записки та отримання бачення щодо доцільності підготовки ТЕО законодавством не передбачено.

6. Інформація про форму здійснення ДПП (визначення форми здійснення державно-приватного партнерства з урахуванням обґрунтування запропонованої у Пропозиції договірної форми).
7. Узагальнювальний висновок стосовно доцільності або недоцільності прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства (складається з урахуванням загальної оцінки Пропозиції про здійснення ДПП щодо реалізації проекту).

У разі якщо за результатами проведення Аналізу ефективності визначено, що здійснення ДПП є недоцільним, Висновок додатково повинен містити додаткові позиції, зокрема, відповідне обґрунтування та інформацію про:

- негативні соціально-економічні та/або екологічні результати, до яких може призвести реалізація проекту, виявлені за результатами проведення Аналізу ефективності;
- ризики державного партнера, які можуть виникнути у зв'язку з реалізацією проекту на умовах ДПП та можуть призвести до негативних фінансових наслідків, із зазначенням прямих та непрямих зобов'язань, які покладаються на державного партнера за договором, укладеним у рамках ДПП;
- неможливість забезпечення окупності інвестицій приватного партнера протягом строку дії договору, який буде укладено в рамках ДПП (якщо ініціаторами підготовки Пропозиції є центральні або місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування чи органи Автономної Республіки Крим);
- передбачені законодавством права та обов'язки державного або приватного партнера, які порушуються в запропонованій формі здійснення державно-приватного партнерства;
- наявність іншого альтернативного механізму реалізації проекту, який є більш ефективним, ніж залучення приватного партнера на умовах ДПП;
- невідповідність відомостей, наведених у Пропозиції, нормам законодавства (якщо невідповідність суттєво впливає на організаційно-правовий механізм, запропонований для реалізації проекту на умовах державно-приватного партнерства).

Крім того, якщо проектом передбачено надання державної підтримки шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету та проект реалізується по відношенню до об'єктів комунальної власності та об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим, узагальнювальний висновок може містити додаткову інформацію стосовно застережень з окремих питань реалізації проекту у сферах, які не належать до компетенції Уповноваженого органу з оцінки, але повинні бути враховані під час проведення Аналізу ефективності, та які потребують роз'яснень (оцінки) інших центральних органів виконавчої влади або проведення наукової та науково-технічної експертизи.

²⁵ Методика проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затверджена наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27 лютого 2012 року № 255 «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 листопада 2017 року № 1735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2017 р. за №1536/31404).

²⁶ Методика проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затверджена наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27 лютого 2012 року № 255 «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 листопада 2017 року № 1735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2017 р. за №1536/31404).

²⁷ Методика проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, затверджена наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27 лютого 2012 року № 255 «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 листопада 2017 року № 1735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2017 р. за №1536/31404).

3.4. Особливості підготовки та розгляду Пропозицій, поданих особами, які відповідно до Закону можуть бути приватними партнерами за договором, укладеним в рамках ДПП

Законом України «Про державно-приватне партнерство» передбачена можливість ініціації Пропозиції про здійснення ДПП приватним партнером. Так, відповідно до ч.1 ст. 10 Закону пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства можуть готуватися особами, які відповідно до цього Закону можуть бути приватними партнерами, та подаватися на розгляд до Уповноваженого органу з оцінки.

В цілому розгляд Пропозицій про здійснення ДПП, поданих особами, які відповідно до Закону можуть бути приватними партнерами, та Пропозицій, підготовлених центральними або місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування чи органами Автономної Республіки Крим, здійснюється за єдиними принципами. Водночас, законодавством передбачені деякі відмінності у поданні та розгляді ними Пропозицій, а також встановлені окремі норми, які є стимулюючими для ініціювання приватними партнерами проектів, що можуть бути реалізовані на умовах ДПП.

Оскільки зазвичай підготовка Пропозиції про здійснення ДПП особами, які відповідно до Закону можуть бути приватними партнерами, проходить в один етап,²⁴ Концептуальна записка готується приватним партнером (або консультантами – розробниками документів, що входять до складу Пропозиції, на замовлення ініціатору Пропозиції) за результатами підготовки ТЕО й відображає зроблені у ньому висновки та результати проведених розрахунків за проектом. Як наслідок, така Концептуальна записка є більш стислою, ніж для проектів, що ініційовані центральними або місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування чи органами Автономної Республіки Крим, та більш чітко корелюється з ТЕО.

В разі якщо ТЕО розробляється на замовлення центральних або місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування чи органів Автономної Республіки Крим, зміст Концептуальної записки, а також деякі, наведені в ній припущення та висновки можуть не відповідати висновкам, зробленим за результатами більш детального опрацювання проекту. У цьому випадку може виникнути потреба у перегляді та уточненні Концептуальної записки.

Пропозиції про здійснення ДПП, подані особами, які відповідно до Закону можуть бути приватними партнерами, підлягають оцінці їх відповідності вимогам законодавства в рамках проведення їх Аналізу ефективності (п.1 Розділу 2 Методики проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства²⁵). У той же час, подібної вимоги не існує для розгляду Пропозицій, що підготовлені на замовлення центральних або місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування чи органів Автономної Республіки Крим.

У разі, якщо Пропозиція подається особою, яка відповідно до Закону може бути приватним партнером, вона може не містити у собі аналіз наявності заінтересованості потенційних інвесторів у реалізації запропонованого проекту (дослідження щодо заінтересованості приватного бізнесу в реалізації проекту) (ч.1 п.3 Розділу 3 Методики проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства²⁶). Відповідна інформація не відображується у Висновку, оскільки у цьому випадку є зрозумілим, що інтерес до реалізації запропонованого проекту на умовах ДПП існує.

Для Пропозицій, поданих особою, яка відповідно до Закону може бути приватним партнером, неможливість забезпечення окупності інвестицій приватного партнера протягом строку дії договору, який буде укладено в рамках державно-приватного партнерства, не може стати

²⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства».

підставою для визнання недоцільності здійснення ДПП щодо запропонованого такою особою проекту (ч.3 п.5 Розділу 3 та ч.5 п.7 Розділу 4 Методики проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства²⁷). У той же час, в разі, якщо Пропозиція підготовлена на замовлення центральних або місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування чи органів Автономної Республіки Крим, ця характеристика може стати однією з підстав для схвалення Уповноваженим органом з оцінки рішення про недоцільність здійснення ДПП щодо запропонованого проекту.

Крім того, при проведенні Аналізу ефективності Пропозиції, поданої особою, яка відповідно до Закону може бути приватним партнером, Уповноважений орган з оцінки має враховувати, що розрахунки й висновки, наведені у цій пропозиції можуть базуватися лише на тій інформації, яка є у загальному доступі, та містити певні неточності (наприклад, у випадку проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери ініціатор пропозиції може не мати детальної інформації про певні умови щодо експлуатації будівлі, температурних режимів в ній тощо й робити відповідні оцінки базуючись на своєму досвіді). Подібні незначні неточності не мають братися до уваги при проведенні Аналізу ефективності, водночас мають бути відкориговані державним партнером при підготовці конкурсної документації та встановленні критеріїв оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу на здійснення ДПП. Зважаючи на те, що Висновок за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП має включатися до конкурсної документації, зазначені питання мають знайти у ньому відображення.

Чинне законодавство містить певні стимулюючі заходи задля участі приватного бізнесу у ініціюванні суспільно значимих проектів, що можуть бути реалізованими на умовах ДПП. Відповідно до законодавства²⁸ особа, яка відповідно до Закону може бути приватним партнером, та подала Пропозицію про здійснення ДПП, забезпечивши оплату робіт з підготовки документів, що входять до складу цієї пропозиції, (концептуальна записка та техніко-економічне обґрунтування) та/або з розроблення (виготовлення) земельпорядної документації та проведення її експертизи (зазвичай не вимагається для проектів, що передбачають проведення термомодернізації будівель бюджетної сфери), не отримує жодних переваг у конкурсі з визначення приватного партнера порівняно з іншими учасниками конкурсу. У той же час, до умов конкурсу можуть включатися зобов'язання щодо відшкодування переможцем конкурсу (в разі, якщо в ньому переможе інша особа, ніж та, що подала на розгляд Пропозицію) витрат на підготовку комплексу документів, з яких складається Пропозиція про здійснення ДПП, в сумі, яка документально підтверджена, але становить не більш як 2,5 відсотка вартості проекту державно-приватного партнерства, який пропонується для реалізації, а також витрат на розроблення (виготовлення) земельпорядної документації та проведення її експертизи відповідно до підтверджених документів. Відшкодування цих витрат приватним партнером – переможцем конкурсу (в разі, якщо в ньому переможе інша особа, ніж та, що подала на розгляд Пропозицію) має здійснюватися відповідно до умов договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства.

3.5. Схвалення рішення про доцільність (недоцільність) здійснення ДПП для об'єктів комунальної форми власності

Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» (ст.13) рішення про здійснення ДПП чи про недоцільність його здійснення щодо об'єктів комунальної власності приймаються органом місцевого самоврядування, про проведення конкурсу та затвердження результатів конкурсу з визначення приватного партнера приймаються згідно з повноваженнями відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування», тобто на засіданнях сесій відповідних рад (міської, сільської, селищної, районної чи обласної).

Рішення про здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів що належать Автономній Республіці Крим, чи про недоцільність його здійснення, про проведення конкурсу та

затвердження результатів конкурсу з визначення приватного партнера приймаються органом, уповноваженим Радою міністрів Автономної Республіки Крим, а якщо такого органу не визначено - Радою міністрів Автономної Республіки Крим.

Рішення про здійснення ДПП приймається на підставі Висновку за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП.

Рішення про здійснення державно-приватного партнерства приймається протягом трьох календарних місяців з дня подання Пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства (сільськими, селищними, міськими, районними та обласними радами - на найближчій сесії) у передбаченому Законом порядку.

У рішенні про доцільність здійснення ДПП також можуть бути передбачені заходи з утворення конкурсної комісії з питань проведення конкурсу з вибору переможця для здійснення ДПП (далі – Комісія) та підготовки конкурсної документації, а також інші заходи, що містяться у рекомендаціях та пропозиціях Висновку (за наявності).

Одночасно із схваленням рішення про доцільність здійснення ДПП органом місцевого самоврядування може бути схвалено рішення про створення конкурсної комісії для підготовки та проведення відповідного конкурсу, а також надані доручення Комісії щодо здійснення заходів й підготовки документів, які необхідні для проведення конкурсу.

Відповідно до Закону, орган, що прийняв рішення про здійснення ДПП чи про недоцільність здійснення ДПП, (сільська, селищна, міська, районна чи обласна рада) зобов'язаний протягом 15 календарних днів з дня прийняття відповідного рішення повідомити про таке рішення особу, яка подала Пропозицію про здійснення ДПП.

3.6. Визначення завдань та заходів, які мають бути здійснені до оголошення конкурсу з вибору приватного партнера на здійснення ДПП

Висновок, підготовлений за результатами Аналізу ефективності здійснення ДПП, в разі якщо у ньому пропонується за доцільне підтримати реалізацію запропонованого у Пропозиції проекту на умовах ДПП, може містити визначення завдань та заходів, які мають бути здійснені державним партнером до моменту оголошення конкурсу, або які мають бути передбачені у договорі, що укладатиметься в рамках ДПП, в якості зобов'язань приватного або державного партнерів.

Зокрема до заходів, які мають бути здійснені державним партнером в процесі підготовки конкурсу на здійснення ДПП, можуть бути віднесені:

- підготовка та затвердження органом місцевого самоврядування порядку надання державної підтримки задля реалізації запропонованого проекту на умовах ДПП. Відповідно до законодавства умови надання державної підтримки мають міститися у конкурсній документації, отже, для економії часу рекомендується затверджувати цей порядок одночасно з конкурсною документацією;
- проведення організаційно-технічної підготовки об'єкту (об'єктів), який (які) мають бути передані приватному партнеру за договором, укладеним в рамках ДПП (приведення в порядок технічної документації (впорядкування і відновлення) щодо будівлі бюджетної сфери, яка пропонується для передачі у ДПП, та інших об'єктів (наприклад, котельня, тепловий пункт тощо); інвентаризація обладнання, що використовується для електро-, тепло та водопостачання будівлі; аналіз витрат енергетичних та інших ресурсів у відповідній будівлі протягом останніх років тощо);
- інші питання, які будуть визначені як важливі для врахування за результатами проведення Аналізу ефективності здійснення ДПП.

До завдань, що мають бути передбачені у договорі, що укладатиметься в рамках ДПП, можуть бути включені зокрема, визначення:

- порядку проведення приватним партнером оцінки екологічного впливу відповідно до вимог законодавства (строки, відповідальність тощо);
- порядку підготовки енергетичного сертифіката будівлі перед здійсненням заходів з термомодернізації будівлі та після завершення реалізації проекту (строки, відповідальність тощо);
- інших питань, які мають бути враховані у Договорі ДПП за результатами проведення Аналізу ефективності здійснення ДПП.

Розділ 4.

ПРОВЕДЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ З ВИБОРУ ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ НА УМОВАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

4.1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» визначення приватного партнера для укладення договору (договорів) у рамках ДПП здійснюється виключно на конкурсних засадах.

Водночас, у разі якщо після оголошення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення ДПП на участь у зазначеному конкурсі подав заявку лише один претендент, відповідний договір може бути укладений уповноваженим на укладення такого договору органом (державним партнером) з цим претендентом шляхом погодження з ним істотних умов договору, якщо інше не визначено законами, що регулюють відносини, які виникають у процесі укладення та виконання договорів, що укладаються в рамках ДПП.

Процедура ініціювання ДПП, підготовки до укладання договору та вибору приватного партнера залежить від форми, обраної для здійснення ДПП.

Відповідно до ч. 3 ст. 5 Закону України «Про державно-приватне партнерство», відносини, пов'язані з ініціюванням ДПП, вибором приватного партнера, підготовкою до укладення, визначенням змісту договору, укладенням та виконанням договорів, укладених у рамках здійснення державно-приватного партнерства, регулюються нормами цього Закону, якщо інший порядок ініціювання відповідної форми ДПП, вибору приватного партнера, підготовки до укладення, визначення змісту договору, укладення та виконання таких договорів не визначений законом, що регулює відповідну форму здійснення ДПП.

Законом прямо зазначено, що у разі, якщо договір, що має укладатися в рамках ДПП, є змішаним договором, відносини щодо ініціювання ДПП, підготовки до укладення договору та вибору приватного партнера регулюються нормами Закону «Про державно-приватне партнерство».

Окремі, відмінні від тих, що передбачені Законом України «Про державно-приватне партнерство», процедури підготовки до укладення договору та вибору приватного партнера передбачені концесійним законодавством. Їх необхідно застосовувати у випадку, якщо для реалізації проекту термомодернізації будівлі (будівель) бюджетної сфери буде обрано договір концесії.

Як було з'ясовано вище у Розділі I Керівництва (п.1.6), концесійний договір не є прийнятним для реалізації переважної більшості проектів, основною метою реалізації яких є підвищення енергоефективних характеристик будівель бюджетної сфери комунальної форми власності, зокрема будівель бюджетної сфери. Водночас, в окремих випадках для здійснення відповідних проектів може бути використано й концесійний договір. З огляду на це у цьому розділі окремо розглянуто процедури вибору приватного партнера як для проектів ДПП в цілому (крім концесій), так і для проектів ДПП, що пропонується здійснити у формі концесії.

4.2. АЛГОРИТМ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ З ВИБОРУ ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ НА УМОВАХ ДПП (КРІМ КОНЦЕСІЇ)

Порядок проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим, затверджено постановою Кабінету Міністрів України №384 від 11.04.2011 року. Цей порядок схвалено на виконання Закону України «Про державно-приватне партнерство». Він розповсюджується на всі форми здійснення ДПП, крім концесії.

4.2.1. Основні етапи організації та проведення конкурсу з вибору приватного партнера

Метою проведення конкурсу з вибору приватного партнера є визначення юридичної особи, крім державних та комунальних підприємств, або фізичної особи - підприємця, яка забезпечить створення найкращих умов для здійснення державно-приватного партнерства щодо запропонованого проекту.

Відповідно до законодавства, організація конкурсу, його проведення та затвердження його результатів щодо об'єктів комунальної власності здійснюється органом місцевого самоврядування згідно з повноваженнями відповідно до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", а щодо об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим, - органом, уповноваженим Радою міністрів Автономної Республіки Крим, а якщо такий орган не визначений, - Радою міністрів Автономної Республіки Крим.

Конкурсна процедура (закупівлі) з визначення приватного партнера для здійснення ДПП розпочинається з моменту схвалення міською (сільською, селищною, районною, обласною) радою рішення про доцільність здійснення ДПП. Зазначеним рішенням, поряд з іншим, утворюється комісія з питань організації та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення ДПП для реалізації відповідного проекту (далі – Комісія), затверджується її склад та положення про Комісію. Комісії дається доручення щодо забезпечення організації та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення ДПП.

Конкурсна процедура завершується схваленням рішення міської (сільської, селищної, районної, обласної) радою ради про визначення переможця конкурсу, про відхилення всіх конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся, або про відмову у затвердженні результатів конкурсу з обґрунтуванням причини такої відмови.

Кроки, що мають бути здійснені в рамках цієї процедури для проектів ДПП (крім концесії) проілюстровані на рис. 4.1 нижче.

Розглянемо ці кроки більш детально.

Рис.4.1. Основні етапи проведення конкурсу з вибору приватного партнера

4.2.2. Створення Конкурсної комісії та організація її роботи

Організація та проведення конкурсу здійснюється комісією з питань проведення конкурсу, яка утворюється відповідно до рішення органу місцевого самоврядування (далі – Комісія). Вимоги до створення та діяльності Комісії визначені постановою Кабінету Міністрів України №384 від 11.04.2011 року.

Комісія діє відповідно до Положення, затвердженого на підставі рішення міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради (або безпосередньо рішенням ради або уповноваженим нею органом).

До складу Комісії має увійти не менше семи осіб, включаючи її Голову та Секретаря.

У разі проведення конкурсу щодо об'єктів комунальної власності до складу Комісії включаються представники уповноваженого управляти комунальним майном виконавчого органу відповідної міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради, уповноважених органів місцевої ради з питань земельних ресурсів та фінансів (у разі наявності). Головою Комісії призначається

представник уповноваженого управляти комунальним майном виконавчого органу відповідної міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради.

У разі проведення конкурсу щодо об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим, до складу Комісії включаються представники Ради Міністрів Автономної Республіки Крим, республіканського органу виконавчої влади, уповноваженого управляти зазначеним майном Автономної Республіки Крим, а також Фонду державного майна Автономної Республіки Крим, Міністерства фінансів Автономної Республіки Крим та Республіканського комітету Автономної Республіки Крим із земельних ресурсів. Головою Комісії призначається представник органу виконавчої влади, уповноваженого управляти відповідним майном.

До складу Комісії можуть входити й інші представники органів державної влади чи місцевого самоврядування.

Комісія:

- затверджує регламент своєї роботи;
- розробляє конкурсну документацію, пропозиції щодо критеріїв проведення оцінки конкурсних пропозицій та зважених коефіцієнтів за кожним таким критерієм, проект оголошення про проведення конкурсу та подає їх на затвердження відповідній міській (сільській, селищній, районній, обласній) раді;
- погоджує конкурсну документацію з відповідними органами у випадках, передбачених законом;
- реєструє заявки претендентів на участь у конкурсі (далі - претенденти) та конкурсні пропозиції учасників конкурсу (далі – учасники);
- забезпечує претендентів необхідною інформацією (документами) про участь у конкурсі та надає відповідні роз'яснення учасникам конкурсу з питань підготовки конкурсної пропозиції;
- розглядає заявки та конкурсні пропозиції учасників конкурсу, визначає їх відповідність умовам конкурсу;
- проводить оцінку конкурсних пропозицій, поданих учасниками конкурсу, та визначає переможця конкурсу;
- подає відповідній міській (сільській, селищній, районній, обласній) раді протокол Комісії про визначення переможця конкурсу (про відхилення всіх конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся) для затвердження його результатів;
- у разі необхідності залучає до своєї роботи експертів, консультантів, які мають відповідний досвід роботи у сфері державно-приватного партнерства та/або у сфері, в якій планується залучення приватного партнера;
- письмово повідомляє учасників конкурсу про його результати.

Порядком проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим, визначено, що:

- засідання Комісії є правомочним за умови участі в ньому не менше двох третин усіх членів Комісії, у тому числі її голови, який проводить засідання Комісії;
- засідання Комісії є відкритими, крім тих засідань, на яких проводиться оцінка конкурсних пропозицій та визначається переможець конкурсу;
- у разі виникнення потреби в отриманні додаткової інформації щодо претендентів або учасників конкурсу та їх конкурсних пропозицій Комісія має право запрошувати на свої засідання таких претендентів та учасників конкурсу, й заслуховувати їх пояснення.

Рішення Комісії приймається більшістю голосів присутніх на її засіданні членів. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

За результатами засідання Комісії складається протокол, який підписується головуючим (головую) та секретарем, а також членами комісії, які брали участь у її засіданні.

При цьому, у разі незгоди з прийнятим рішенням або із змістом протоколу член Комісії може викласти у письмовій формі свою окрему думку (додається до протоколу), про що робиться відповідний запис у протоколі за результатами засідання Комісії.

4.2.3. Склад Конкурсної документації

Після того, як Конкурсна комісія створена, вона має затвердити регламент своєї роботи та приступити до підготовки Конкурсної документації.

Конкурсна документація складається з таких документів:

- A. Інструкція для претендентів;
- B. Умови проведення конкурсу;
- C. Проект договору, що укладатиметься в рамках ДПП, із зазначенням його істотних умов, та умов, які можуть бути змінені під час проведення конкурсу;
- D. Висновок за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП;
- E. Пропозиція щодо розподілу ризиків відповідно до результатів Аналізу ефективності;
- F. Інші документи (за необхідності).

Конкурсна документація може містити й інші документи за рішенням органу місцевого самоврядування. Зокрема, в разі реалізації проектів з термомодернізації будівель бюджетної сфери до складу конкурсної документації також може бути включено енергетичний сертифікат будівлі (у разі якщо сертифікація енергетичної ефективності для цієї будівлі є обов'язковою відповідно до Закону).

Конкурсна документація має бути оприлюднена на веб-сайті міської (сільської, селищної, районної та обласної) ради не пізніше ніж через три дні після її затвердження відповідним органом та надається особі на її письмовий запит.

A. Інструкція для претендентів

Інструкція для претендентів складається з таких документів:

- Інформація про процедурні питання, що зокрема містить:
 - адресу, за якою Комісія приймає заявки та конкурсні пропозиції;
 - граничний строк подання заявок і конкурсних пропозицій;
 - умови реєстрації та відхилення заявок;
 - порядок проведення переговорів з переможцем конкурсу для укладення Договору ДПП;
- Вимоги до складу конкурсної пропозиції, її оформлення, розроблення і подання, зокрема:
 - повнота документації;
 - порядок підписання і завірення документів, внесення виправлень;
 - вимоги до пакування, нанесення надписів і опечатування документів, способів їх доставки;
 - порядок внесення змін до конкурсних пропозицій;
- Інформація про необхідність отримання згоди органу Антимонопольного комітету у випадках, передбачених законодавством. У цьому випадку Комісія подає претендентові необхідні для отримання такої згоди документи;

- Порядок надання роз'яснень щодо Конкурсної документації.

За рішенням державного партнера Інструкція для претендентів може містити також іншу інформацію.

В. Умови проведення конкурсу

Умови проведення конкурсу мають містити таку інформацію:

- склад об'єкта ДПП та його опис із зазначенням основних техніко-економічних показників цього об'єкта;
- кваліфікаційні вимоги до учасників конкурсу (такі вимоги повинні відповідати критеріям, визначеним відповідним органом місцевого самоврядування щодо наявності у учасників конкурсу: обладнання та матеріально-технічної бази; працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід; документально підтвердженого досвіду та фінансової спроможності²⁹);
- перелік документів, що мають подаватися претендентами для підтвердження їх відповідності кваліфікаційним вимогам;
- види діяльності, які провадитимуться приватним партнером в рамках ДПП;
- критерії і порядок проведення оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу та визначення переможця конкурсу;
- відомості щодо наявності обмежень та/або обтяжень щодо об'єкта ДПП;
- порядок та умови отримання переможцем конкурсу права на користування земельною ділянкою для здійснення ДПП (у разі необхідності);
- обсяг та форма державної підтримки здійснення ДПП³⁰ (якщо передбачається для реалізації проекту. У випадку застосування механізму ДПП для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери державна підтримка є обов'язковою);
- обсяг і форма фінансової участі приватного партнера у здійсненні зазначеного партнерства.

Крім того, Умовами проведення конкурсу можуть бути передбачені також додаткові розділи (умови), а саме:

- порядок встановлення, зміни цін (тарифів) на виготовлені (надані) товари (роботи, послуги) (у випадку проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери, наприклад, це може бути плата за додаткові послуги, які приватний партнер надаватиме в рамках проекту, зокрема, послуги з утримання та прибирання приміщень будівлі бюджетної сфери, яка підлягатиме термомодернізації в рамках проекту);
- умови, розмір і порядок внесення платежів, якщо такі передбачено у рамках здійснення державно-приватного партнерства (у випадку проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери цим платежем, зокрема, буде плата за доступність. Необхідно визначити розмір (або порядок розрахунку) розміру такої плати, умови для її виплати та порядок її перерахунку);
- зобов'язання щодо відшкодування витрат на підготовку документів, з яких складається пропозиція про здійснення державно-приватного партнерства щодо проекту, у сумі, яка документально підтверджена, але становить не більш як 2,5 відсотка вартості проекту ДПП, а також витрат на розроблення (виготовлення) землепорядної документації та про-

²⁹ У Порядку проведення конкурсу (п.16 цього Порядку) мова йде про кваліфікаційні вимоги для учасників конкурсу. Фактично, ці вимоги мають застосовуватися до претендентів на участь у конкурсі. Ті, з претендентів, хто відповідає кваліфікаційним вимогам, стають учасниками конкурсу.

³⁰ Буде розглянуто у розділі 5 Звіту.

ведення її експертизи відповідно до підтвердних документів (зазвичай така плата застосовується у випадку, якщо пропозиція про здійснення ДПП, подана приватним партнером, та за результатами проведення конкурсу ініціатор подання такої пропозиції не отримав перемогу. У той же час, це положення може використовуватися й для випадку, коли проект для здійснення його на умовах ДПП підготовлено державним партнером (органом місцевого самоврядування) або на його замовлення. Це дасть змогу компенсувати витрати бюджету на підготовку документів, необхідних для запуску проекту термомодернізації будівель бюджетної сфери на умовах ДПП);

- створення переможцем (переможцями) конкурсу юридичної особи для здійснення державно-приватного партнерства з урахуванням вимог Закону (зазначена інформація включається до конкурсної пропозиції якщо державний партнер допускає можливість створення переможцем конкурсу такої особи, яка в подальшому виступатиме приватним партнером за договором ДПП);
- вимоги (якщо це є важливим для реалізації проекту) щодо:
 - найму працівників, створення нових робочих місць (може бути передбачено проектами з термомодернізації будівель бюджетної сфери. Водночас для подібних проектів цей фактор не є суттєвим. У цьому випадку, як правило, робочі місця створюватимуться на тимчасовий період);
 - використання праці громадян України (у переважній більшості проектів з термомодернізації будівель бюджетної сфери витратитиметься праця громадян України, тому й ця вимога не є суттєвою для подібних проектів);
 - рівня заробітної плати та соціального забезпечення найманих працівників;
 - використання вітчизняних сировини, матеріалів, технологій, техніки та обладнання вітчизняного виробництва (у деяких випадках при реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери такі вимоги можуть бути цілком доцільними та корисними);
 - залучення інновацій та енергозберігаючих технологій під час виконання договору про партнерство (цей фактор (вимога) заслуговує на те, щоб бути включеним до конкурсної документації саме для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери);
 - обсягів поліпшення об'єкта державно-приватного партнерства (важливий фактор (умова) для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери. Включення його до конкурсної документації дасть змогу забезпечити комплексні системні рішення при проведенні термомодернізації, а не виконання окремих, як правило швидкоокупних, поліпшень об'єкту, що передається у державно-приватне партнерство);
 - відновлення об'єкта та/або стану земельної ділянки, які використовуються для здійснення державно-приватного партнерства (ця умова може, наприклад, визначати необхідність здійснення капітального ремонту будівлі одночасно з проведенням її термомодернізації);
 - страхування об'єкта державно-приватного партнерства (у окремих випадках може бути доцільним).

До складу Конкурсної документації також мають бути включені:

- Проект договору, що укладається в рамках ДПП (буде розглянуто у Розділі 4 Загального Звіту - Інструкції);
- Висновок, на підставі якого було схвалено рішення про здійснення ДПП (розглянуто у Розділі 2 Загального Звіту - Інструкції);
- Пропозиція щодо визначеного у ТЕО розподілу ризиків з урахуванням зауважень та рекомендацій, які було надано до Висновку за результатами аналізу ефективності здійснення

³¹ Див. Розділ 2 Звіту

ДПП (формується на базі розподілу ризиків, проаналізованих у ТЕО, що входить до складу Пропозиції про здійснення ДПП щодо проекту³¹);

- Енергетичний сертифікат будівлі (у разі якщо сертифікація енергетичної ефективності цієї будівлі є обов'язковою відповідно до Закону).

С. Проект договору, що укладатиметься в рамках ДПП, із зазначенням його істотних умов, та умов, які можуть бути змінені під час проведення конкурсу

Сторони договору, укладеного в рамках ДПП

Відповідно до ст.13 Закону України «Про державно-приватне партнерство» укладення договору в рамках державно-приватного партнерства здійснюється органом, який прийняв рішення про здійснення державно-приватного партнерства, з переможцем конкурсу на умовах, встановлених конкурсом з визначення приватного партнера. Для випадку реалізації на умовах державно-приватного партнерства проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності таким органом є орган місцевого самоврядування, у власності якого знаходиться відповідна будівля (будівлі) бюджетної сфери. У разі, якщо об'єктами державно-приватного партнерства є будівля (будівлі) бюджетної сфери, які знаходяться у спільній частковій власності декількох органів місцевого самоврядування, на стороні державного партнера можуть виступати всі ці ОМС.

У разі якщо переможцем конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства визначено декілька осіб на стороні приватного партнера, договір, що укладається в рамках державно-приватного партнерства, підписується такими особами або особою, уповноваженою ними на підписання цього договору.

Пунктом 7 статті 13 Закону України «Про державно-приватне партнерство» визначено, що у договорі, укладеному в рамках ДПП, на стороні приватного партнера також може брати особа, яка організовує або надає фінансування в рамках державно-приватного партнерства. По відношенню до проектів, що передбачають здійснення термомодернізації будівель бюджетної сфери, такою особою може бути фінансова установа (банк), фонди тощо. Наприклад, створений в Україні Фонд енергоефективності. Застосування зазначеної норми у разі реалізації відповідних проектів на умовах ДПП дасть змогу такій особі здійснювати поточний контроль за реалізацією проекту, а отже знизить її ризики при його фінансуванні.

Вимоги Закону щодо договору, укладеного в рамках ДПП

Закон України «Про державно-приватне партнерство» містить такі норми, що стосуються договору, укладеного в рамках ДПП:

- можливість його зміни, доповнення або розірвання за згодою сторін чи в судовому порядку у разі істотної зміни обставин, якими сторони керувалися у процесі укладання договору в рамках державно-приватного партнерства, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті зобов'язання;
- можливість його розірвання за згодою сторін, а у випадках, встановлених законом або договором, — у судовому порядку.

Правові наслідки зміни або розірвання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства, визначаються законом та відповідним договором.

Законом України «Про державно-приватне партнерство» також визначено, що після укладення договору на умовах державно-приватного партнерства державний партнер в установленому Кабінетом Міністрів України порядку повідомляє про укладення договору в рамках державно-приватного партнерства центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державно-приватного партнерства, уповноважений на ведення обліку договорів, укладених у рамках державно-приватного партнерства (наразі – Міністерство економічного розвитку та торгівлі України).

Істотні умови договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства Законом України «Про державно-приватне партнерство» не визначено істотних умов договору, що укладається в рамках державно-приватного партнерства. Їх встановлено у Порядку проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим, який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства».

У цьому Порядку зазначено, що істотними умовами договору, що укладається в рамках ДПП, можуть бути:

- найменування державного партнера та об'єкта державно-приватного партнерства;
- зобов'язання сторін, у тому числі обсяг і форма державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства, якщо надання такої підтримки передбачається, та обсяг і форма фінансової участі приватного партнера у здійсненні зазначеного партнерства;
- перелік, обсяги і строки виконання передбачених договором робіт (зазвичай ця інформація міститься у конкурсній пропозиції учасника конкурсу на здійснення ДПП, який визначений переможцем цього конкурсу);
- вимоги до якості товарів, робіт послуг, що виконуються згідно з договором (зазначені вимоги мають міститися у конкурсній документації та відображати позицію місцевої влади з цього питання. У той же час, окремі показники якості послуг, що надаватимуться приватним партнером в рамках виконання договору ДПП, можуть бути визначені у конкурсній пропозиції учасника, що одержав перемогу у конкурсі. Такі показники не можуть бути гіршими, ніж ті, які визначено конкурсною документацією);
- розподіл ризиків, виявлених за результатами проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства між партнерами та форми управління такими ризиками;
- порядок та умови отримання переможцем конкурсу права на користування земельною ділянкою для здійснення державно-приватного партнерства (у разі необхідності) (зауважимо, що для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери у більшості випадків передача таких прав не буде необхідною);
- умови, розмір і порядок внесення платежів, якщо такі передбачено умовами здійснення зазначеного партнерства;
- порядок та умови розподілу між сторонами договору про партнерство доходу та/або продукції, якщо такий розподіл передбачено умовами здійснення зазначеного партнерства;
- вимоги щодо повернення після припинення дії договору про партнерство об'єкта державно-приватного партнерства та земельних ділянок, що надані для потреб, пов'язаних із здійсненням такого партнерства;
- зобов'язання щодо відшкодування витрат на підготовку документів, з яких складається пропозиція про здійснення ДПП, у сумі, яка документально підтверджена, але становить не більш як 2,5 відсотка вартості проекту державно-приватного партнерства, а також витрат на розроблення (виготовлення) землепорядної документації та проведення її експертизи відповідно до підтверджених документів (зазначені зобов'язання можуть бути передбачені як для відшкодування відповідних витрат державного партнера, так і для відшкодування витрат ініціатора пропозиції про здійснення ДПП – приватної компанії. Останнє відбувається у випадку, якщо ініціатор пропозиції про здійснення ДПП не став переможцем конкурсу та, відповідно, приватним партнером за договором, укладеним в рамках ДПП);
- умови внесення змін до договору про партнерство;
- відповідальність сторін за його невиконання;

- порядок розгляду спорів;
- строк дії договору про партнерство, дата, місце підписання та порядок набрання ним чинності;
- інші умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін необхідно досягти згоди.

D. Висновок за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП

У даному розділі Конкурсної документації надається Висновок за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП щодо проекту, для реалізації якого обирається приватний партнер, який було схвалено відповідною міською (селищною, сільською, районною, обласною радою). Опис змісту Висновку надано у підрозділі 3.2.2 цього Керівництва, зразок Висновку – у Додатку 6.

E. Пропозиція щодо розподілу ризиків відповідно до результатів Аналізу ефективності.

У даному розділі Конкурсної документації надаються таблиці, у яких наведено розподіл ризиків реалізації запропонованого проекту на умовах ДПП, які містяться у Техніко-економічному обґрунтуванні Пропозиції, за результатами Аналізу ефективності якої схвалено рішення про доцільність здійснення державно-приватного партнерства щодо цього проекту. Методологічні підходи щодо підготовки пропозиції щодо розподілу ризиків наведено у підрозділі 2.2 цього Керівництва.

F. Інші документи

У даному розділі Конкурсної документації надається інформація стосовно:

- Механізму державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства (рішення міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради - Методологічні підходи щодо визначення механізму державної підтримки здійснення ДПП для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності наведено у Розділі 5 цього Керівництва, зразки відповідних документів для одного з можливих механізмів державної підтримки здійснення ДПП надані у Додатках 11-12);
- Енергетичний сертифікат будівлі (у разі, якщо сертифікація енергетичної ефективності для будівлі (вель), що є об'єктом ДПП, є обов'язковою відповідно до законодавства).

4.2.4. Схвалення сесією відповідної ради рішення про проведення конкурсу

Після підготовки Комісією Конкурсної документації орган місцевого самоврядування затверджує рішення про проведення конкурсу з визначення приватного партнера щодо об'єктів комунальної власності та оголошення про проведення конкурсу. У цьому рішенні зазначаються:

- найменування державного партнера;
- найменування об'єкта ДПП;
- строк здійснення ДПП;
- форма реалізації ДПП та його основні етапи;
- обсяг та форма державної підтримки здійснення ДПП, якщо надання такої підтримки передбачається;
- порядок та умови отримання приватним партнером права на користування земельною ділянкою;
- зміст істотних умов договору, в тому числі визначених за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП;
- кількість етапів проведення конкурсу;
- граничний строк подання заявок на участь у конкурсі, який не може бути меншим ніж 30 календарних днів з дати публікації оголошення про проведення конкурсу;

- строк подання конкурсних пропозицій;
- строк розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями, який не може бути меншим ніж п'ять календарних днів з дати закінчення подання конкурсних пропозицій;
- граничний строк проведення конкурсу, який не може бути меншим ніж 45 календарних днів з дати закінчення подання заявок на участь у конкурсі;
- основні кваліфікаційні вимоги до учасників конкурсу;
- основні критерії проведення оцінки конкурсної пропозиції для визначення переможця конкурсу та зважений коефіцієнт для кожного такого критерію;
- адреса прийому заявок для участі в конкурсі та конкурсних пропозицій.

Конкурсна документація не пізніше ніж через три дні після її затвердження оприлюднюється на веб-сайті органу місцевого самоврядування та надається особі на її письмовий запит. Крім того, не пізніше ніж через три дні після затвердження конкурсної документації оголошення про проведення конкурсу надсилається рекомендованим листом Мінекономрозвитку.

4.2.5. Проведення конкурсу та вибір переможця

Для випадку, якщо для реалізації проекту обрано іншу, ніж концесія, форму ДПП, безпосередньо сам конкурс, проводиться за такими етапами:

- подання заявок на участь у конкурсі;
- попередній відбір претендентів з урахуванням кваліфікаційних та інших вимог, визначених конкурсною документацією (далі - кваліфікаційні вимоги);
- подання конкурсних пропозицій;
- розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями учасників конкурсу;
- проведення оцінки конкурсних пропозицій;
- визначення переможця конкурсу.

За обґрунтованим рішенням органу місцевого самоврядування конкурс може проводитися без попереднього відбору щодо відповідності кваліфікаційним вимогам. Процес проведення конкурсу та вибору переможця проілюстровано на рис.4.2.

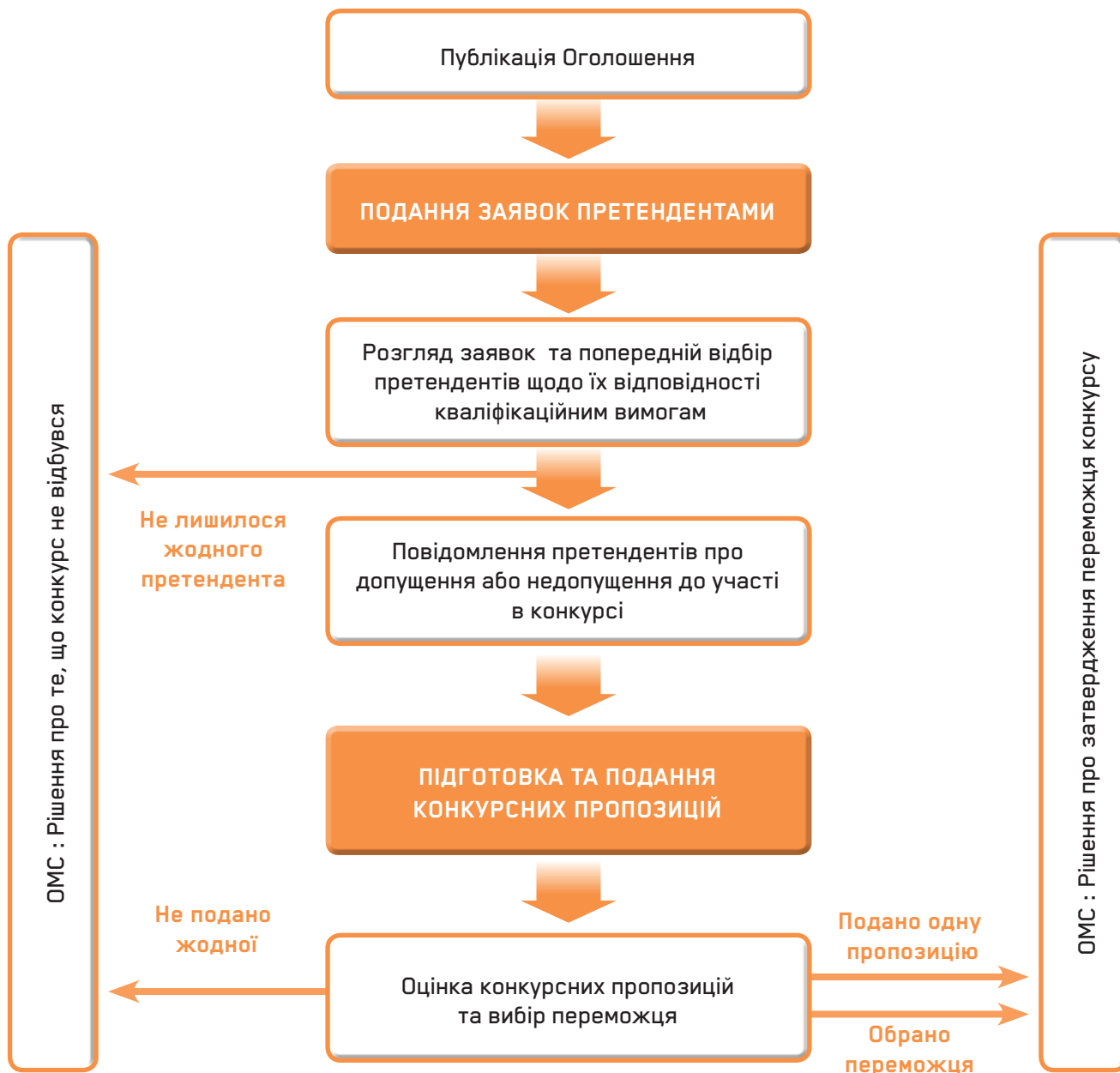

Рис. 4.2. Процедура проведення конкурсу та вибору переможця

Оголошення про проведення конкурсу

Після схвалення рішення про проведення конкурсу оголошення про проведення конкурсу з визначення приватного партнера щодо об'єктів комунальної власності публікується у друкованому засобі масової інформації відповідного органу місцевого самоврядування, а також розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування.

Оголошення про проведення конкурсу повинне містити таку інформацію:

- мета здійснення ДПП;
- об'єкт ДПП;
- строк здійснення ДПП;
- найменування державного партнера;
- вид договору, що укладається;
- строк подання заявки на участь у конкурсі, порядок та місце її подання;

- строк проведення конкурсу;
- спосіб отримання додаткової інформації про проведення конкурсу;
- анотація англійською мовою, яка повинна містити найменування об'єкта ДПП, вид договору про партнерство, що укладається, та спосіб отримання додаткової інформації про проведення конкурсу.

Оголошення має бути опубліковане не пізніше ніж за місяць до закінчення строку подання заявок на участь у конкурсі (далі – заявка).

Подання Заявок претендентами

У встановлений у Оголошенні про проведення конкурсу строк Комісія приймає Заявки від претендентів на участь у конкурсі.

Заявка повинна містити:

- повне найменування (для фізичних осіб - підприємців - прізвище, ім'я та по батькові), місцезнаходження, телефон (телефакс) претендента;
- дату, місце та найменування органу реєстрації претендента;
- загальні відомості про посадових осіб претендента (для юридичних осіб);
- дані про особу, що підписала заявку.

До Заявки додаються:

- довідка про відсутність заборгованості перед бюджетом;
- баланс за формою №1;
- звіт про фінансові результати за формою №2;
- звіт про рух коштів за формою №3;
- розшифрована інформація про дебіторську та кредиторську заборгованість із зазначенням дати їх виникнення;
- відомості та їх документальне підтвердження щодо відповідності претендента кваліфікаційним вимогам, визначеним конкурсною документацією;
- засвідчені в установленому порядку копії статуту або інших установчих документів та документа, що підтверджує повноваження особи, яка підписала заявку.

Юридична особа — нерезидент подає разом із заявкою документи, що підтверджують факт реєстрації (створення) іноземної юридичної особи у країні її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського або судового реєстру тощо), та зазначені в цьому пункті фінансові документи, що засвідчені згідно із законодавством країни, яка їх видала, перекладені українською мовою та легалізовані відповідно до законодавства.

Заявку підписує претендент або уповноважена ним особа і завіряє печаткою (за наявності).

Претендент може подати самостійно або разом з іншими претендентами тільки одну Заявку.

Претенденти, які разом беруть участь у конкурсі, подають єдину Заявку на участь у ньому та документ для підтвердження спільної відповідності кваліфікаційним вимогам.

До Заявки таких претендентів для кожного претендента мають бути подані всі документи, що мають входити до складу Заявки, а також оригінал або нотаріально засвідчена копія договору, яким регулюються питання спільної участі таких осіб у конкурсі та у здійсненні державно-приватного партнерства. У зазначеному договорі мають бути, зокрема, зазначені права та обов'язки кожної сторони у процесі здійснення державно-приватного партнерства, розмір та форма внеску кожної сторони під час його здійснення, підстави та порядок припинення договору.

Єдина Заявка, що подається претендентами, які разом беруть участь у конкурсі, підписується та скріплюється печатками (за наявності) всіх відповідних претендентів або одного з претендентів

за умови подання документа (документів) для підтвердження повноважень такого претендента на підписання Заявки чи пропозиції від імені інших претендентів.

Розгляд Заявок щодо відповідності претендентів кваліфікаційним вимогам

Комісія проводить попередній розгляд заявок претендентів щодо їх відповідності кваліфікаційним вимогам до участі в конкурсі та за його результатами не допускає до участі у конкурсі претендентів, які:

- визнані банкрутами або стосовно яких порушено справу про банкрутство;
- перебувають у стадії ліквідації;
- контролюються один одним, перебувають під спільним контролем або є пов'язаними особами згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції» (у разі подання Заявки окремо кожним таким претендентом);
- не відповідають кваліфікаційним вимогам;
- подали Заявку, що не відповідає вимогам, визначеним Конкурсною документацією.

За результатами розгляду Заявок та попереднього відбору Комісія складає протокол щодо відповідності претендентів кваліфікаційним вимогам і подає його в одноденний строк органу, уповноваженому відповідним органом самоврядування на затвердження проекту рішення про допущення (недопущення) претендентів до участі в конкурсі.

В одноденний строк з дня затвердження рішення про допущення (недопущення) претендента до участі в конкурсі відповідне письмове повідомлення з належним обґрунтуванням надсилається претендентові.

У разі недопущення до участі в конкурсі претендент має право подати повторну Заявку у строк, відведений для подання Заявок.

У разі, коли після оголошення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення ДПП заявку на участь у зазначеному конкурсі подав лише один претендент, що відповідає кваліфікаційним вимогам, відповідний договір про здійснення ДПП може бути укладений державним партнером з таким претендентом шляхом погодження з ним істотних умов такого договору, якщо інше не визначено законами, що регулюють відносини, які виникають у процесі укладення та виконання такого договору.

Підготовка та подання конкурсних пропозицій

Допущені до участі у конкурсі претенденти (учасники конкурсу) мають підготувати та подати свої конкурсні пропозиції у визначений у конкурсній документації строк.

Учасникам конкурсу має бути забезпечено доступ до розширеної інформації про об'єкт ДПП, а також можливість ознайомитися з ним за його місцезнаходженням для підготовки та подання конкурсної пропозиції.

Конкурсна пропозиція повинна містити:

- пропозиції щодо здійснення ДПП за такими розділами:
 - комерційний;
 - інженерно-конструкторський;
 - фінансовий;
 - екологічний;
 - соціальний;
- пропозиції щодо умов договору, що укладатиметься в рамках ДПП;
- анотацію конкурсної пропозиції обсягом не більш як чотири аркуші.

Вимоги щодо інформації, яка має міститися в конкурсних пропозиціях, визначаються у Конкурсній документації.

Учасник конкурсу може подати тільки одну конкурсну пропозицію самостійно або разом з іншими учасниками. Конкурсна пропозиція подається Комісії у запечатаному і скріпленому печаткою учасника конкурсу конверті, на якому зазначається найменування такого учасника конкурсу.

Розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями

Розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями здійснюється на засіданні Комісії у строк, визначений у Конкурсній документації.

На цьому засіданні Комісії можуть бути присутні учасники конкурсу, а також інші особи, зокрема представники засобів масової інформації.

Під час розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями головуючий на засіданні Комісії оголошує зазначене на конверті з конкурсною пропозицією найменування учасника конкурсу, розкриває конверт і оголошує анотацію конкурсної пропозиції.

За результатами розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями Комісія складає протокол, в якому зазначається:

- кількість та найменування учасників конкурсу, які подали конкурсні пропозиції;
- основні відомості щодо поданих конкурсних пропозицій (комерційні, інженерно-конструкторські, фінансові, екологічні, соціальні відповідно до анотації);
- дату проведення засідання Комісії, на якому оцінюватимуться конкурсні пропозиції.

Оцінка конкурсних пропозицій

Оцінка конкурсних пропозицій здійснюється Комісією відповідно до методології оцінки, яка міститься у Конкурсній документації. У цій методології кожному з визначених критеріїв оцінки пропозиції присвоюється зважений коефіцієнт від 0 до 1 (0 - мінімально значимий критерій, 1 - максимально значимий критерій, сума зважених коефіцієнтів за критеріями одного виду дорівнює 1).

Критеріями оцінки конкурсних пропозицій є:

1. Критерії технічного та інженерно-конструкторського характеру, до яких належать:
 - технічне обґрунтування конкурсної пропозиції;
 - можливість реалізації у визначені строки запропонованої конкурсної пропозиції;
 - рівень кваліфікації учасника;
 - якість виконання робіт та надання послуг (якщо передбачається надання послуг під час здійснення ДПП, оцінюється порядок надання таких послуг та можливості підвищення їх якості, включаючи гарантії безперервного їх надання) — для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери це може бути температурний режим в будівлі за умов економії енергоресурсів;
 - використання вітчизняних сировини, матеріалів, технологій, техніки та обладнання вітчизняного виробництва;
 - залучення інновацій та енергозберігаючих технологій під час виконання договору ДПП.
2. Критерії фінансового та комерційного характеру, до яких належать:
 - сума платежів, зборів, що сплачуватиметься під час виконання договору ДПП на користь приватного партнера;
 - обсяг та форма фінансової участі приватного партнера;
 - витрати на виконання проектно-конструкторських та будівельних робіт, щорічні витрати на експлуатацію та матеріально-технічне обслуговування;

- обсяг та форма державної підтримки (якщо передбачається);
- надійність запропонованих механізмів фінансування виконання договору ДПП — підтвердження можливості залучення коштів для реалізації проекту;
- обсяг інвестицій, строк окупності та рентабельність проекту;

3. Критерії екологічного та соціального характеру, до яких належать:

- відповідність здійснення ДПП екологічним нормам і стандартам;
- екологічні наслідки здійснення ДПП;
- використання під час здійснення ДПП праці - громадян України;
- рівень заробітної плати та соціального забезпечення найманих працівників;
- вплив на рівень соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальної одиниці, регіону;

4. Інші критерії залежно від об'єкта, істотних умов та виду договору ДПП.

Всі члени Комісії оцінюють кожну пропозицію шляхом присвоєння кожному визначеному критерію балу від 1 до 10. Загальна оцінка конкурсної пропозиції кожним членом Комісії визначається шляхом перемноження присвоєного балу і відповідного зваженого коефіцієнта за кожним критерієм окремо та сумування отриманих показників. Загальна оцінка конкурсної пропозиції Комісією визначається як сума оцінки цієї пропозиції всіма членами Комісії.

За результатами проведення оцінки конкурсних пропозицій члени Комісії, які беруть участь у засіданні Комісії, заповнюють і підписують відомості про результати проведення оцінки конкурсних пропозицій (далі - Відомості про оцінювання) за встановленою Комісією формою та подають їх секретареві Комісії.

Після проведення перевірки правильності розрахунків, наведених у Відомостях про оцінювання, та виправлення разом з відповідними членами Комісії помилок секретар Комісії за кожною конкурсною пропозицією підсумовує бали, нараховані членами Комісії, складає та підписує звіт про результати проведення оцінки конкурсних пропозицій (далі - Звіт про оцінювання) за встановленою Комісією формою, який разом з відомостями про оцінювання подає Комісії для розгляду та визначення переможця конкурсу.

За результатами розгляду даних, наведених у Відомостях про оцінювання та Звіті про оцінювання, Комісія пропонує визначити переможцем учасника, конкурсна пропозиція якого набрала найбільшу кількість балів.

У разі рівного розподілу балів Комісія розглядає дані, наведені у відомостях про оцінювання, і пропонує визначити переможцем учасника, конкурсна пропозиція якого набрала найбільшу кількість балів за зваженими коефіцієнтами з найбільшим значенням.

За результатами розгляду даних, наведених у Відомостях про оцінювання та Звіті про оцінювання, комісія має право відхилити всі конкурсні пропозиції без визначення переможця.

У разі коли протягом строку надання конкурсних пропозицій не надійшло жодної конкурсної пропозиції або всі подані конкурсні пропозиції не відповідають вимогам, визначеним конкурсною документацією, конкурс може бути оголошеним Комісією таким, що не відбувся.

По завершенню оцінки конкурсних пропозицій Комісія складає протокол про результати конкурсу (про визначення переможця конкурсу, про відхилення всіх конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся), у трьох примірниках і подає їх на затвердження органу місцевого самоврядування (має бути затвердженим на сесії відповідної ради).

Протокол про результати конкурсу має містити інформацію про:

- учасників конкурсу;
- істотні умови конкурсу;
- конкурсні пропозиції його учасників;
- кількість балів, що набрали учасники конкурсу під час проведення оцінки конкурсних пропозицій;
- обґрунтування вибору переможця конкурсу та/або відхилення всіх конкурсних пропозицій;
- відомості про переможця конкурсу або закінчення конкурсу без визначення переможця, або про оголошення конкурсу таким, що не відбувся;
- адреса веб-сторінки органу місцевого самоврядування, на якій розміщені відомості про проведення конкурсу.

До першого примірника протоколу додаються Відомості про оцінювання та Звіт про оцінювання.

4.2.6. Схвалення рішення за результатами проведення конкурсу

Не пізніше місяця після підписання Протоколу про результати конкурсу сільські, селищні, міські, районні та обласні ради (на найближчому пленарному засіданні) зобов'язані розглянути результати проведення конкурсу і затвердити цей протокол (про визначення переможця конкурсу, про відхилення всіх конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся) або відмовити у його затвердженні з обґрунтуванням причини такої відмови.

Після схвалення відповідного рішення:

- у одноденний строк примірник Протоколу засідання Комісії щодо визначення переможця конкурсу надсилається рекомендованим листом переможцю конкурсу;
- не пізніше ніж через три дні Протокол засідання Комісії щодо визначення переможця конкурсу оприлюднюється на веб-сайті органу місцевого самоврядування;
- не пізніше ніж через три дні примірник Протоколу засідання Комісії щодо визначення переможця конкурсу надсилається рекомендованим листом Мінекономрозвитку;
- у п'ятиденний строк письмове повідомлення про визначення переможця конкурсу надсилається іншим учасникам конкурсу. Кожному учасникові конкурсу в день звернення видається копія протоколу засідання Комісії щодо визначення переможця конкурсу;
- у десятиденний строк інформація про прийняття та/або відхилення конкурсних пропозицій учасників конкурсу з обґрунтуванням причин оприлюднюється шляхом опублікування в офіційному друкованому засобі масової інформації відповідного органу місцевого самоврядування.

4.2.7. Укладення договору з переможцем конкурсу

Договір в рамках ДПП щодо об'єктів комунальної форми власності укладається органом місцевого самоврядування з переможцем конкурсу на умовах, встановлених конкурсною документацією з визначення приватного партнера.

³² Відповідно до Закону України «Про концесії» в разі, якщо формою здійснення ДПП по відношенню до проекту обрано концесію, об'єкти права комунальної власності, які планується передати в концесію, мають бути включені до переліку об'єктів права комунальної власності, які можуть надаватися в концесію, який затверджується виключно на пленарних засіданнях відповідних рад.

³³ або про здійснення концесії щодо запропонованого проекту.

У разі якщо переможцем конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення ДПП визначено декілька осіб на стороні приватного партнера, договір, що укладається в рамках ДПП, підписується такими особами або особою, уповноваженою ними на підписання цього договору.

При цьому, у разі істотної зміни обставин, якими сторони керувалися у процесі укладання Договору ДПП, такий договір може бути змінений, доповнений або розірваний за згодою сторін чи в судовому порядку, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті зобов'язань за таким договором.

Строку, протягом якого має бути укладений Договір ДПП, законодавством не визначено.

Після укладення Договору ДПП державний партнер повідомляє про його укладення Міністерству економічного розвитку шляхом направлення завіреної ним копії такого договору рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

4.3. АЛГОРИТМ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ З ВИБОРУ ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ НА УМОВАХ КОНЦЕСІЇ

У разі, якщо за результатами проведення аналізу ефективності здійснення ДПП визнано доцільність реалізації запропонованого проекту у формі концесії, застосовується інша процедура здійснення закупівель. У цьому випадку порядок проведення конкурсу з вибору приватного партнера (концесіонера) визначається відповідно до концесійного законодавства³².

Порядок проведення концесійного конкурсу встановлено Законом України «Про концесії» та постановою КМУ «Про затвердження Положення про проведення концесійного конкурсу та укладення концесійних договорів на об'єкти права державної і комунальної власності, які надаються у концесію» від 12 квітня 2000 р. №642.

Водночас, оскільки 15.03.2018 року Верховною Радою України було схвалено у першому читанні проект Закону України «Про концесії» №8125, який передбачає скасування чинних законів України, що визначають правові, фінансові та організаційні засади реалізації проектів на умовах концесії, та встановлює інший порядок проведення концесійного конкурсу, що відповідає кращим міжнародним стандартам, алгоритм здійснення закупівель з вибору приватного партнера для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності на умовах концесії найближчим часом ймовірно буде змінено.

Нижче розглянуто порядок проведення концесійного конкурсу відповідно до чинного законодавства.

4.3.1. Основні етапи організації та проведення конкурсу з вибору приватного партнера

Відповідно до Закону України «Про концесії» метою проведення конкурсу з вибору концесіонера є визначення юридичної чи фізичної особи, яка забезпечить найкращі умови здійснення концесійної діяльності.

Відповідно до законодавства, організація конкурсу, його проведення та затвердження його результатів щодо об'єктів комунальної власності має здійснюватися органом місцевого самоврядування згідно з повноваженнями відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а щодо об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим, — органом, уповноваженим Радою міністрів Автономної Республіки Крим, а якщо такий орган не визначений, — Радою міністрів Автономної Республіки Крим.

Конкурсна процедура (закупівлі) з визначення концесієдавця, як і для проектів, що здійснюватимуться у інших формах ДПП, розпочинається з моменту схвалення міською (сільською, селищною, районною, обласною) радою рішення про доцільність здійснення ДПП³³.

Конкурсна процедура завершується схваленням рішення міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради про визначення переможця конкурсної процедури, про відхилення всіх Конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся, або про відмову у затвердженні результатів конкурсу з обґрунтуванням причини такої відмови.

У разі коли після оголошення конкурсної процедури на участь у зазначеному конкурсі подав заявку лише один претендент, конкурсний договір може бути укладений концесієдавцем із цим претендентом шляхом погодження з ним істотних умов договору.

4.3.2. Створення Конкурсної комісії та організація її роботи

Організація конкурсу здійснюється комісією з питань проведення конкурсної процедури, яка утворюється відповідно до рішення органу місцевого самоврядування. Вимоги до створення та діяльності Комісії визначені постановою Кабінету Міністрів України №642 від 12 квітня 2000 р.

На відміну від вимог законодавства для проектів, що здійснюватимуться у інших ніж концесія формах ДПП, у випадку укладення конкурсної процедури концесієдавець має утворити конкурсну комісію у складі не менш як п'ять осіб. Одночасно він має призначити голову і відповідального секретаря Комісії та затвердити положення про Комісію.

До складу Комісії мають входити представники концесієдавця, відповідних місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. До Комісії можливим є включення експертів. Голова та відповідальний секретар Комісії обов'язково повинні бути представниками концесієдавця.

Комісія:

- визначає строки проведення конкурсу;
- розробляє умови конкурсу, конкурсну документацію та проект інформаційного оголошення про проведення конкурсу і подає їх на затвердження концесієдавцю;
- реєструє заявки на участь у конкурсі;
- забезпечує претендентів необхідною інформацією (документами) для підготовки пропозицій для участі у конкурсній процедурі та надає претендентам роз'яснення щодо конкурсної документації;
- розглядає пропозиції претендентів конкурсної процедури, визначає їх відповідність умовам конкурсу;
- готує висновки щодо визначення найкращих умов здійснення концесії, запропонованих учасниками конкурсу;
- готує висновки про визначення переможця конкурсної процедури;
- за дорученням концесієдавця повідомляє переможця про результати конкурсу.

Засідання Комісії є правомочним за умови участі в ньому не менше 2/3 всіх членів Комісії. Рішення Комісії приймається більшістю голосів присутніх членів Комісії.

Засідання Комісії є закритими.

У разі потреби отримання додаткової інформації щодо претендента конкурсної процедури, його конкурсних пропозицій тощо Комісія має право заслуховувати на своїх засіданнях пояснення учасників конкурсу.

4.3.3. Склад Конкурсної документації

Конкурсна документація для проведення концесійного конкурсу має містити:

- A. інструкцію для претендентів;
- B. проект концесійного договору;
- C. інші документи (за рішенням концесієдавця).

A. Інструкція для претендентів

Інструкція для претендентів містить інформацію і вимоги щодо:

A1. умов конкурсу:

- основні критерії і порядок оцінки пропозицій та визначення переможця конкурсу;
- конкурсні пропозиції претендента, які повинні включати:
 - види діяльності, роботи, послуги, які здійснюватимуться як концесійні;
 - умови надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для здійснення концесійної діяльності;
 - перелік видів діяльності, здійснення яких підлягає ліцензуванню;
 - умови встановлення, зміни цін (тарифів) на виготовлені (надані) товари (роботи, послуги);
 - умови найму, використання праці працівників — громадян України;
 - умови використання вітчизняних сировини, матеріалів;
 - умови та обсяги поліпшення об'єкта концесії та порядок їх компенсації;
 - умови, розмір і порядок внесення концесійних платежів;
 - порядок використання амортизаційних відрахувань;
 - умови відновлення об'єкта концесії та його повернення;
 - умови страхування концесіонером об'єктів, взятих у концесію;
 - відомості про обсяг, схеми і графіки фінансування робіт з проектування, будівництва (реконструкції) та (або) експлуатації об'єкта концесії, розрахунки вартості робіт з будівництва (реконструкції) та (або) експлуатації об'єкта концесії тощо, а також гарантії, які підтверджують змогу конкурсанта забезпечити виконання істотних умов концесійного договору.

A2. порядку проведення конкурсу, у тому числі:

A 2.1. щодо розроблення, оформлення і подання конкурсних пропозицій:

- процедурні питання:
 - адреса, за якою комісія приймає пропозиції,
 - останній строк подання пропозицій,
 - умови реєстрації та відхилення пропозицій,
 - порядок повідомлення претендентів про результати конкурсу, порядок проведення переговорів з переможцями конкурсу;
- вимоги до складу документації та порядок оформлення конкурсної пропозицій:
 - вимоги щодо повноти документації, яка надається,
 - порядок підписання і завірення документів та внесення виправлень,
 - вимоги до упакування, надписування і опечатування документів, способу їх доставки,
 - порядок внесення змін до конкурсних пропозицій;
- повідомлення про необхідність отримання згоди органу Антимонопольного комітету у випадках, передбачених законодавством.

А 2.2. інформацію стосовно об'єкта концесії, що повинна міститися у заяві для надання згоди органу Антимонопольного комітету на отримання об'єкта у концесію (у разі потреби).

За рішенням концесієдавця до Інструкції для претендентів може входити й інша інформація, в тому числі умови і вимоги, передбачені спеціальними законами про концесійну діяльність у окремих сферах господарської діяльності.

До складу конкурсної пропозиції може входити:

- запрошення для участі у конкурсі пропозицій;
- пропозиція (оформлена згідно з установленим порядком);
- пояснювальна записка до пропозиції.

У разі коли претендент вважає за необхідне залучити для виконання договору співвиконавців (підрядників, співінвесторів, кредиторів, постачальників), до пропозиції повинні бути додані документи, що свідчать про реальну домовленість претендента із зазначеними співвиконавцями (протоколи намірів, гарантійні листи тощо).

В. Проект концесійного договору

Проект концесійного договору має бути підготовлений на базі типового концесійного договору, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2000 р. №643 «Про затвердження Типового концесійного договору».

С. Інші документи (за рішенням концесієдавця)

За рішенням концесієдавця перелік документів, які подаються претендентами для участі у конкурсі пропозицій, може бути доповнений. Зокрема, до нього може бути включеним сертифікат енергетичної ефективності будівлі.

4.3.4. Оголошення концесійного конкурсу

Проект Конкурсної документації та Інформації про оголошення конкурсу подається на затвердження концесієдаця (для об'єктів комунальної форми власності — міської, сільської, селищної, районної або обласної ради).

Після затвердження Інформація про оголошення концесійного конкурсу щодо надання нових концесій (чи поновлення концесій, строк дії яких закінчився), публікується концесієдавцем у друкованому засобі масової інформації відповідного органу місцевого самоврядування.

Інформація про оголошення концесійного конкурсу та його умови має містити відомості щодо:

- органу, який надає концесію;
- об'єкта концесії (найменування, характеристики тощо);
- розміру реєстраційного внеску;
- строку, на який надається концесія;
- строку, до якого подаються заявки на участь у концесійному конкурсі та конкурсна документація;
- строку, протягом якого оголошуються результати концесійного конкурсу;
- Комісії, до якої слід звертатися з метою отримання додаткової інформації.

У разі звернення претендентів до Комісії їм надається додаткова інформація про:

- умови надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для провадження концесійної діяльності;
- обсяги робіт, які повинні бути профінансовані (виконані) концесіонером;
- обсяги товарів (робіт, послуг), виготовлення (виконання, надання) яких гарантує концесіонер;

- обсяги відомостей, що мають бути надані про претендента;
- основні обов'язки концесіонера;
- фінансові та інші гарантії концесієдавця;
- необхідність отримання згоди органу Антимонопольного комітету у випадках, передбачених законодавством;
- особливі вимоги до охорони навколишнього природного середовища та охорони праці;
- форму Заявки на участь у концесійному конкурсі.

Комісія надає також іншу інформацію, необхідну претенденту для участі у концесійному конкурсі.

4.3.5. Проведення конкурсу та вибір переможця

Подання та розгляд Заявок

Заявки на участь у концесійному конкурсі подаються протягом шістдесяти днів з дня оголошення конкурсу (крім концесій на будівництво та/або експлуатацію автомобільних доріг).

Заявка на участь у концесійному конкурсі має містити такі відомості:

а) щодо фізичних осіб:

- прізвище, ім'я та по батькові, інші паспортні дані;
- наявність банківських реквізитів;
- декларація про доходи;
- телефон, телефакс;

б) щодо юридичних осіб:

- повне найменування, місцезнаходження, телефон/телефакс;
- дата, місце і орган реєстрації;
- організаційно-правова форма;
- загальні відомості про посадових осіб.

До Заявки додаються:

- засвідчені в установленому порядку копії статуту або інших установчих документів, свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
- дані, які підтверджують можливість претендента забезпечити належне фінансування своєї концесійної діяльності:
- баланс підприємства (форма 1) — для резидентів;
- звіт про фінансові результати та їх використання (форма 2) — для резидентів;
- звіт про фінансово-майновий стан підприємства (форма 3) — для резидентів;
- розшифровка дебіторської та кредиторської заборгованості з позначенням дати їх виникнення;
- відомості щодо наявності досвіду та можливості технологічного і організаційного забезпечення такої діяльності.

За рішенням концесієдавця у Заявці можуть наводитися й інші відомості.

Заявку підписують уповноважені посадові особи претендента (у необхідних випадках — також головний бухгалтер) і завіряє печаткою претендент.

Неподання у Заявці на участь у конкурсі необхідної інформації, подання її у неповному обсязі або подання неправдивої інформації може бути підставою для недопущення претендента до участі у концесійному конкурсі.

Комісія реєструє заявку на участь у концесійному конкурсі у порядку, встановленому концесієдавцем, та подає її на розгляд концесієдавцю.

Претендент може подати тільки одну конкурсну пропозицію.

Концесієдавець зобов'язаний відхилити від участі у концесійному конкурсі претендента у разі:

- умисного подання ним свідомо неправдивої інформації про себе;
- подання ним неповної або неточної інформації.

Концесієдавець приймає рішення про допущення (недопущення) претендентів до участі у концесійному конкурсі з обґрунтуванням причин відмови і протягом двох тижнів з дня реєстрації Заявок повідомляє претендентів про допущення (недопущення) їх до участі у конкурсі.

Претендентам, які допущені до участі у концесійному конкурсі, одночасно надається інформація щодо способу, строків і місця одержання конкурсної документації та розміру реєстраційного внеску.

Конкурсна документація надається претенденту за наявності платіжних документів, що підтверджують сплату реєстраційного внеску.

Зазначені кошти використовуються на підготовку процедури концесійного конкурсу і поверненню не підлягають.

Подання та оцінка конкурсних пропозицій

Допущені до участі у конкурсі претенденти (учасники конкурсу) мають підготувати та подати свої конкурсні пропозиції у визначений у конкурсній документації строк.

Конкурс проводиться в один етап, за результатами якого Комісія готує висновки концесієдавцю для визначення переможця.

Переможцем концесійного конкурсу визнається претендент, який запропонував найкращі умови здійснення концесії, відповідно до умов концесійного конкурсу.

Основними критеріями визначення переможця концесійного конкурсу є:

- надійність концесіонера, серйозність його намірів і намірів його партнерів;
- найбільш вигідна та надійна схема фінансування проекту (на стадіях будівництва або реконструкції об'єкта концесії);
- найбільша частка власних коштів, що вкладаються претендентом у фінансування об'єкта концесії;
- розмір витрат з експлуатації об'єкта концесії, який забезпечує оптимальну прибутковість від експлуатації об'єкта концесії, його самоокупність;
- найкоротші строки окупності об'єкта концесії, надходження прибутків;
- найкоротші строки будівництва або реконструкції об'єкта концесії;
- найкращі умови використання об'єкта концесії для надання послуг щодо задоволення громадських потреб;
- максимальне використання у концесійній діяльності працівників — громадян України, в тому числі і звільнених у зв'язку з ліквідацією державного або комунального підприємства, майно якого надано у концесію.

За рішенням концесієдавця можуть бути встановлені й інші критерії визначення переможця концесійного конкурсу, в тому числі передбачені спеціальними законами про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності.

Рішення щодо визначення переможця концесійного конкурсу приймається більшістю голосів присутніх на засіданні членів Комісії.

Голова Комісії має вирішальний голос, якщо під час прийняття рішення про переможця концесійного конкурсу голоси членів Комісії поділилися порівну.

Концесійний конкурс може бути оголошений таким, що не відбувся, у разі коли:

- протягом строку прийняття пропозицій не надійшло жодної конкурсної пропозиції;
- усі подані конкурсні пропозиції не відповідають умовам концесійного конкурсу;
- усі подані конкурсні пропозиції оформлені з порушенням умов, визначених у конкурсній документації, а виправлення можуть змінити пропозицію учасника;
- вимоги Комісії щодо приведення пропозицій у відповідність з умовами конкурсної документації не виконані усіма учасниками конкурсу у встановлений строк.

За результатами концесійного конкурсу Комісія складає протокол, у якому, зокрема, зазначається:

- найменування об'єкта концесії;
- склад Комісії;
- строк договору концесії;
- відомості про учасників концесійного конкурсу;
- конкурсні пропозиції учасників концесійного конкурсу;
- результати голосування за оцінкою пропозицій;
- обґрунтування визначення переможця концесійного конкурсу.

Протокол підписується всіма членами Комісії. Комісія не пізніше ніж через три дні після підписання надсилає протокол концесієдавцю для прийняття рішення про переможця концесійного конкурсу.

4.3.6. Схвалення рішення за результатами проведення конкурсу

Концесієдавець під час розгляду результатів концесійного конкурсу може прийняти рішення:

- про затвердження результатів концесійного конкурсу, переможця конкурсу та запрошення його на процедуру підписання концесійного договору;
- про відхилення результатів концесійного конкурсу.

У разі відхилення рішення Комісії концесієдавець повинен надати їй обґрунтовану відповідь.

На підставі висновків Комісії концесієдавець приймає рішення про переможця концесійного конкурсу у тижневий строк з моменту подання протоколу Комісії. Комісія за дорученням концесієдавця повідомляє переможця конкурсу про прийняте рішення у п'ятиденний строк.

Якщо у випадках, передбачених законодавством, переможець конкурсу до моменту прийняття рішення про визначення його переможцем не подав Комісії документ про згоду органу Антимонопольного комітету на отримання концесії, він у тижневий строк з дня повідомлення про визначення його переможцем в установленому Антимонопольним комітетом порядку подає відповідному органу цього комітету заяву та необхідні документи для одержання такої згоди.

У п'ятиденний строк з дня прийняття рішення про визначення переможця концесійного конкурсу комісія за дорученням концесієдавця повинна надіслати повідомлення переможцю і запрошення на переговори для узгодження кінцевого варіанта концесійного договору та його підписання і протягом десяти робочих днів опублікувати результати концесійного конкурсу у відповідному друкованому засобі масової інформації.

У разі, коли переможець конкурсу протягом 50 календарних днів з дня повідомлення про визначення його переможцем конкурсу не надав (надав) документ про згоду органу Антимонопольного комітету на отримання концесії, концесієдавець у тижневий термін після неодержання (одержання) такої згоди відхиляє рішення Комісії про визначення переможця конкурсу (приймає рішення про визначення переможця конкурсу).

4.3.7. Підписання концесійного договору

Від моменту прийняття рішення про переможця концесійного конкурсу до моменту підписання концесійного договору концесіодавець не має права вести переговори про укладення концесійного договору з іншими особами, в тому числі з іншими претендентами.

Якщо переможець концесійного конкурсу відмовився від підписання договору, висуває неприйнятні для концесіодавця умови підписання концесійного договору або не надав установлених у конкурсній документації гарантій, які підтверджують зможу переможця концесійного конкурсу забезпечити належне фінансування своєї концесійної діяльності, рішення про переможця концесійного конкурсу анулюється, комісія разом з концесіодавцем має право розпочати переговори з іншими претендентами з числа тих, хто запропонував найкращі умови здійснення концесії.

Підписання концесійного договору здійснюється концесіодавцем і переможцем концесійного конкурсу в тижневий строк після узгодження проекту концесійного договору та укладення договору оренди землі.

Концесійний договір вважається укладеним з дня досягнення домовленості з усіх істотних умов і підписання сторонами тексту договору.

Сторони за домовленістю можуть внести до проекту концесійного договору зміни і доповнення, що не стосуються істотних умов, визначених у конкурсній документації та в пропозиції переможця конкурсу.

Розділ 5.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ЗДІЙСНЕННЯ ДПП ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІ- ЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ КОМУ- НАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ НА УМОВАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

5.1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Законом України «Про державно-приватне партнерство» передбачена можливість надання державної підтримки здійсненню проектів, що реалізуються на умовах державно-приватного партнерства. Статтею 18 цього Закону визначено форми державної підтримки здійснення ДПП. Зокрема, по відношенню до об'єктів комунальної власності державна підтримка може надаватися у таких формах:

- шляхом надання державних гарантій, гарантій Автономної Республіки Крим та місцевого самоврядування;
- шляхом фінансування за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів та інших джерел згідно із загальнодержавними та місцевими програмами;
- шляхом виплати приватному партнеру інших платежів, передбачених договором, укладеним в рамках ДПП, зокрема плати за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання) тощо;
- шляхом придбання державним партнером певного обсягу товарів (робіт, послуг), що виробляються (виконуються, надаються) приватним партнером за договором, укладеним в рамках ДПП;
- шляхом постачання приватному партнеру товарів (робіт, послуг), необхідних для здійснення ДПП;
- в інших формах, передбачених законом.

Рішення про надання державної підтримки здійснення ДПП по відношенню до об'єктів державної власності приймається Кабінетом Міністрів України чи уповноваженим ним органом виконавчої влади у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 р. N 279 «Про затвердження Порядку надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства». У цьому ж порядку зазначено, що державна підтримка щодо об'єктів комунальної власності здійснюється згідно з порядком, затвердженим відповідним органом місцевого самоврядування.

У цій постанові органам місцевого самоврядування рекомендовано:

- під час внесення змін до місцевих бюджетів на 2011 рік та складання проектів місцевих бюджетів на наступні роки передбачати кошти для надання державної підтримки;
- затвердити порядок надання державної підтримки щодо об'єктів комунальної власності.

Тобто, повноваження щодо затвердження порядку надання державної підтримки здійснення ДПП щодо об'єктів комунальної власності надано органам місцевого самоврядування.

Доцільність надання державної підтримки здійснення ДПП має бути доведена у Техніко-економічному обґрунтуванні, що міститься у складі Пропозиції про здійснення ДПП, та відображена у висновку за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП, який є підставою для схвалення відповідною місцевою радою рішення про здійснення ДПП. Зокрема, у висновку за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП, має міститися інформація про потребу в державній підтримці (обґрунтування необхідності надання державної підтримки); форму державної підтримки; а також обґрунтовано відповідність запропонованої форми державної підтримки потребам проекту, що здійснюється на умовах ДПП.

Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство», у разі, якщо для надання державної підтримки здійснення ДПП передбачається фінансування за рахунок коштів державного бюджету або шляхом надання державної гарантії. Висновок за результатами проведення Аналізу ефективності здійснення ДПП підлягає погодженню з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державно-приватного партнерства (наразі — Міністерство економічного розвитку та торгівлі України), який у свою чергу погоджує його з Міністерством фінансів України.

Порядок надання державної підтримки здійснення ДПП затверджується відповідною місцевою радою у разі, якщо нею буде схвалено рішення про доцільність здійснення ДПП щодо проекту, реалізація якого потребує державної підтримки. Цей порядок може бути затверджено ОМС як окремо для одного проекту, який планується реалізувати на умовах ДПП (у складі конкурсної документації або окремим рішенням відповідної місцевої ради), так і для проектів певного спрямування в цілому. Обмежень з цього питання законодавство не містить.

Порядком проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384, встановлюється, що обсяг та форма державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства мають бути зазначені у рішенні про проведення конкурсу (якщо надання такої підтримки передбачається) (п. 6 Порядку). Тобто, порядок надання державної підтримки здійснення ДПП має бути затвердженим до оголошення конкурсу про здійснення ДПП.

Відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство», державна підтримка здійсненню ДПП надається без проведення державної реєстрації інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій, передбаченої Законом України «Про інвестиційну діяльність».

Наразі порядків надання державної підтримки здійснення ДПП щодо об'єктів комунальної власності не затверджено.

5.2. ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЬКИХ РАД ТА ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ, МІСЬКИХ РАД

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях міських рад вирішуються такі питання:

- затвердження програм соціально-економічного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування;
- затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього;
- прийняття рішень щодо передачі коштів з відповідного місцевого бюджету;
- прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах, а також земельному податку.

До повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад віднесено:

- розміщення на договірних засадах замовлень на виробництво продукції, виконання робіт (послуг), необхідних для територіальної громади, на підприємствах, в установах та організаціях;
- складання проекту місцевого бюджету, подання його на затвердження відповідної ради, забезпечення виконання бюджету.

Відповідно до ст. 61 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», органи місцевого самоврядування в селах, селищах, містах, районах у містах (у разі їх створення) самостійно розробляють, затверджують і виконують відповідні місцеві бюджети згідно з Бюджетним кодексом України.

Самостійність місцевих бюджетів гарантується власними та закріпленими за ними на стабільній основі законом загальнодержавними доходами, а також правом самостійно визначати напрями використання коштів місцевих бюджетів відповідно до закону.

Втручання державних органів у процес складання, затвердження і виконання місцевих бюджетів не допускається, за винятком випадків, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами.

Відповідно до ст. 64 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», видатки, які здійснюються органами місцевого самоврядування на потреби територіальних громад, їх розмір і цільове спрямування визначаються відповідними рішеннями про місцевий бюджет; видатки, пов'язані із здійсненням районними, обласними радами заходів щодо забезпечення спільних інтересів територіальних громад, - відповідними рішеннями про районний та обласний бюджети.

Відповідно до ст.65 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», перевищення залишку коштів загального фонду місцевого бюджету над оборотним залишком бюджетних коштів на кінець бюджетного періоду становить вільний залишок коштів місцевих бюджетів, який використовується на проведення витрат місцевого бюджету згідно із змінами до рішення про місцевий бюджет.

Доходи місцевого бюджету зараховуються до загального або спеціального фонду місцевого бюджету відповідно до вимог Бюджетного кодексу України та закону про Державний бюджет України.

Статтею 68 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачена можливість утворення органами місцевого самоврядування цільових фондів, які є складовою спеціального фонду відповідного місцевого бюджету. Порядок формування та використання таких цільових фондів визначається положенням про ці фонди, що затверджується відповідною місцевою радою.

Статтею 69-1 Бюджетного кодексу України визначено надходження, які зараховуються до спеціальних фондів місцевих бюджетів, до яких, зокрема, відносяться:

- власні надходження бюджетних установ, що утримуються за рахунок відповідного місцевого бюджету;
- надходження до цільових фондів, утворених місцевими радами;
- надходження в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ.

Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів витрачаються на заходи, передбачені рішенням про місцевий бюджет відповідно до законодавства.

5.3. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО» ФОРМ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ З ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ОБ'ЄКТІВ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Статтею 12 Закону України «Про енергозбереження» передбачена можливість надання державної підтримки заходів щодо економії та раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів, у тому числі за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел.

Закон України «Про енергетичну ефективність будівель» також передбачає можливість фінансування заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель за рахунок їх власників (співвласників), коштів державного і місцевих бюджетів, а також на засадах державно-приватного партнерства або енергосервісу.

Відповідно до цього Закону державна підтримка таких заходів може здійснюватися зокрема шляхом:

- бюджетних інвестиційних асигнувань;
- здешевлення кредитів на здійснення заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель (відшкодування відсотків за кредитами та/або частини суми кредиту);
- відшкодування частини вартості заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель;
- пільгового кредитування;
- провадження стимулюючого тарифо- та ціноутворення на комунальні послуги та енергію;
- здійснення державно-приватного партнерства;
- інших форм фінансування, передбачених законодавством.

Законом України «Про енергетичну ефективність будівель» передбачено, що для надання державної підтримки заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель можуть утворюватися фінансові установи, що діють відповідно до законодавства.

У той же час, цей Закон встановлює й певні обмеження у наданні державної підтримки термомодернізації будівель, зазначаючи, що така підтримка може надаватися виключно за умов:

- наявності енергетичного сертифіката будівлі (у разі якщо сертифікація енергетичної ефективності є обов'язковою відповідно до цього Закону);
- підвищення показників енергетичної ефективності будівель до більш високого класу енергетичної ефективності з урахуванням економічно доцільного рівня, але не нижче мінімальних вимог, встановлених відповідно до Закону.

Тобто, у разі схвалення рішення про здійснення ДПП щодо термомодернізації об'єктів бюджетної сфери комунальної форми власності, яке передбачає надання державної підтримки у одній з передбачених Законом України «Про державно-приватне партнерство» форм, до затвердження рішення місцевої ради про надання державної підтримки здійснення ДПП з реалізації відповідного проекту має бути проведена сертифікація енергетичної ефективності будівлі (або будівель), яка буде визначена як об'єкт ДПП, а умовами конкурсу має бути передбачено, що за результатами реалізації проекту на умовах ДПП показники енергетичної ефективності будівлі (вель) мають бути підвищені до більш високого класу енергетичної ефективності з урахуванням економічно доцільного рівня (зазначене стосується тих будівель, сертифікація енергетичної

ефективності яких є обов'язковою відповідно до Закону України «Про енергетичну ефективність будівель»).

Сертифікація енергетичної ефективності будівлі має проводитися за рахунок коштів місцевого бюджету. У разі, якщо Пропозиція про здійснення ДПП готується за ініціативою органу місцевого самоврядування та об'єкт ДПП є таким, для якого передбачена обов'язкова енергетична сертифікація будівлі, таку сертифікацію доцільно здійснювати на етапі розроблення Концептуальної записки про здійснення ДПП. У разі, якщо Пропозиція про здійснення ДПП надається до Органу, уповноваженого на здійснення Аналізу ефективності здійснення ДПП, за ініціативою потенційного приватного партнера, та об'єкт ДПП є таким, для якого передбачена обов'язкова енергетична сертифікація будівлі, сертифікація енергетичної ефективності будівлі здійснюється ОМС на етапі підготовки конкурсної документації (в разі, якщо сесією відповідної місцевої ради схвалено рішення про доцільність здійснення ДПП).

Законом України «Про енергетичну ефективність будівель» визначено пріоритетні напрями надання державної підтримки здійсненню заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель, якими є:

- проведення термомодернізації будівель;
- впровадження автоматизованих систем моніторингу і управління інженерними системами будівель;
- реконструкція та модернізація систем опалення (із встановленням обладнання для автоматичного регулювання температури теплоносія залежно від погодних умов та обладнання для автоматичного регулювання температури повітря у приміщеннях);
- встановлення у будівлях автономних систем з використанням: повністю або частково відновлюваних джерел енергії; теплових насосів; когенераційних установок; систем акумуляційного електроопалення.

Тобто, надання державної підтримки здійснення ДПП щодо реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери є не лише можливим, але й відноситься до пріоритетних напрямів надання державної підтримки, визначених Законом України «Про енергетичну ефективність будівель».

Розглянемо можливості використання передбачених Законом України «Про державно-приватне партнерство» форм здійснення державної підтримки для реалізації проектів з підвищення енергоефективності об'єктів комунальної власності, у т.ч. будівель бюджетної сфери.

5.3.1. Надання державних гарантій та гарантій місцевого самоврядування

На сьогодні ця форма державної підтримки здійснення ДПП не є прийнятною для приватного партнера, оскільки відповідно до Бюджетного кодексу України:

- державні (місцеві) гарантії для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання, надаються на умовах платності;
- обов'язковою умовою їх надання мають бути зобов'язання суб'єкта господарювання: внести плату за надання державної (місцевої) гарантії; надати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за гарантією; відшкодувати витрати державного (місцевого) бюджету, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань; сплатити пеню за прострочення відшкодування зазначених витрат; надати гаранту права на договірне списання банком коштів з рахунків суб'єкта господарювання на користь гаранта;
- державні (місцеві) гарантії не надаються для забезпечення боргових зобов'язань суб'єктів господарювання, якщо безпосереднім джерелом повернення кредитів (позик) передбачаються кошти державного (місцевого) бюджету (крім боргових зобов'язань, що виникають за кредитами (позиками) від міжнародних фінансових організацій);

- прострочена заборгованість суб'єкта господарювання перед державою (територіальною громадою міста) за кредитом (позикою), залученим під державну (місцеву) гарантію, а також за кредитом з бюджету (включаючи плату за користування такими кредитами (позиками) та пеню) стягується з такого суб'єкта господарювання органами доходів і зборів, включаючи погашення такої заборгованості за рахунок майна цього суб'єкта господарювання. Позовна давність на вимоги щодо погашення такої заборгованості не поширюється.

Тобто, відповідно до Бюджетного кодексу, державна (місцева) гарантія не виступає гарантією виконання державним партнером його зобов'язань, визначених договором, укладеним в рамках ДПП. Навпаки, в разі надання такої гарантії, всі ризики щодо реалізації проекту на умовах ДПП несе приватний партнер.

До внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України застосування цієї форми державної підтримки не має сенсу ані для приватного, ані для державного партнера.

5.3.2. Фінансування за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів та інших джерел згідно із загальнодержавними та місцевими програмами

В принципі ця форма державної підтримки може бути використана для здійснення ДПП щодо проектів підвищення енергоефективних характеристик об'єктів комунальної форми власності, у т.ч. будівель бюджетної сфери.

У той же час, надання такої підтримки потребує схвалення відповідних загальнодержавних чи місцевих програм.

Використання існуючих загальнодержавних програм для фінансування проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності є дуже складним та малоімовірним. Крім того, для проектів, що реалізуються на умовах ДПП, термін яких в середньому складає 10-15 років, гарантувати відшкодування інвестицій приватного партнера у реалізацію такого проекту за рахунок цього джерела відповідно до передбаченого у договорі графіку на практиці не є можливим. Отже ця форма надання державної підтримки не є прийнятною для реалізації проектів, що розглядаються у цьому Керівництві.

Що стосується схвалення місцевих програм, якими будуть передбачено кошти на відшкодування інвестицій приватного партнера за відповідними проектами, що реалізовуватимуться в рамках ДПП, то в принципі це є можливим. Водночас, такі програми мають бути довгостроковими та ретельно прорахованими щодо прогнозних витрат на відповідні цілі.

Для того, щоб гарантувати надходження коштів на відшкодування інвестицій приватного партнера у здійснення термомодернізації будівлі (вель) бюджетної сфери протягом дії договору, укладеного в рамках ДПП, джерелами фінансування заходів в рамках державної підтримки мають бути кошти спеціального фонду місцевого бюджету.

5.3.3. Виплата приватному партнеру інших платежів, передбачених договором, укладеним в рамках ДПП, зокрема плати за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання)

Зазначена форма державної підтримки є найбільш прийнятною для реалізації проектів в сфері енергоефективності, зокрема тих, метою яких є термомодернізація будівель бюджетної сфери, та такою, що відповідає міжнародному досвіду. Плата за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання) (далі – плата за доступність) може бути передбачена договором, укладеним в рамках ДПП. Розмір такої плати має бути достатнім для відшкодування внесених приватним партнером інвестицій, покриття його витрат на експлуатацію (утримання) відповідної будівлі (вель) протягом строку дії договору, укладеного в рамках ДПП, та отримання ним винагороди за здійснені в рамках договору інвестиції. Розмір такої плати визначається за результатами

відкритого конкурсу на здійснення ДПП щодо проекту (на підставі конкурсної пропозиції переможця конкурсу), але не може бути вищим ніж запропонована на базі розрахунків ТЕО плата за доступність.

Важливим для реалізації проектів на умовах ДПП є те, що розмір цієї плати має бути співвіднесений з результатами здійснення заходів, запланованих в рамках проекту, що реалізовуватиметься на умовах ДПП. Тобто, приватний партнер щорічно (щоквартально, щомісяця) має отримувати обумовлену договором, укладеним в рамках ДПП, плату лише у випадку, якщо обсяг економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) відповідає тому, що передбачений цим договором (можливо з допуском +/- 2-3%). Якщо економія енергоресурсів у певному році є нижче ніж передбачена договором, укладеним в рамках ДПП, розмір плати за доступність зменшується відповідно до формули, що має бути передбачена договором. Якщо приватний партнер досяг результатів, що є вищими ніж передбачені договором, він додатково до плати за доступність має отримати бонус (відсоток від вартості додатково порівняно з передбаченим Договором ДПП обсягом зекономлених паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг)). При цьому, приватний партнер не має порушувати температурний режим у приміщеннях та інші показники надання комунальних послуг, які обумовлені договором, укладеним в рамках ДПП.

Для того, щоб застосувати цю форму державної підтримки для здійснення проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери комунальної форми власності, окремим рішенням органу місцевого самоврядування, а саме порядком надання державної підтримки здійснення ДПП, має бути визначено джерело виплати плати за доступність, порядок розрахунку цієї плати та порядок здійснення виплат приватному партнеру за договором, укладеним в рамках ДПП, у формі плати за доступність.

У випадку реалізації проектів щодо термомодернізації будівель бюджетної сфери така плата може формуватися за рахунок економії коштів місцевого бюджету, що спрямовуються на оплату паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) у будівлях, які підлягатимуть термомодернізації в рамках проекту ДПП, а також інших надходжень до місцевого бюджету, якщо це буде визнано за необхідне відповідним органом місцевого самоврядування.

Для того, щоб забезпечити цільове спрямування зазначених коштів та гарантувати їх надходження приватному партнеру протягом дії договору, укладеного в рамках ДПП, доцільним у відповідному рішенні міської ради про затвердження порядку надання бюджетної підтримки здійсненню ДПП, передбачити спрямування цих коштів через цільовий фонд енергоефективності, який може бути утвореним у складі спеціального фонду місцевого бюджету.

Кошти зазначеного фонду, крім іншого, можуть використовуватися для структурування (розроблення) проектів із здійснення термомодернізації будівель бюджетної сфери на умовах ДПП органом місцевого самоврядування (майбутнім державним партнером за договором ДПП).

5.3.4. Придбання державним партнером певного обсягу товарів (робіт, послуг), що виробляються (виконуються, надаються) приватним партнером за договором, укладеним в рамках ДПП

Зазначена форма бюджетної підтримки також може бути передбачена для реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери на умовах ДПП як плата приватному партнеру за відповідним договором за певну послугу, наприклад, послугу з «комплексної термомодернізації та утримання будівлі бюджетної сфери». Водночас, за умов відсутності можливостей взяття довгострокових зобов'язань в рамках ДПП, для цього доцільним є у рішенні міської ради про надання бюджетної підтримки здійсненню ДПП, передбачити спрямування цих коштів через спеціальний фонд, створений у складі спеціального фонду місцевого бюджету, передбачивши відповідні надходження до цього фонду.

5.3.5. Постачання приватному партнеру товарів (робіт, послуг), необхідних для здійснення ДПП

Застосування зазначеної форми здійснення державної підтримки не є доцільним для реалізації проектів, що розглядаються у цьому документі.

5.3.6. Інші форми державної підтримки, передбачені законом

Законом України «Про державно-приватне партнерство» передбачено, що для реалізації проектів на умовах ДПП можуть бути передбачені і інші форми державної підтримки, ніж ті, що передбачені цим Законом, якщо ці форми підтримки передбачено іншими Законами.

Відповідно до Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» в якості таких форм державної підтримки заходів в сфері енергоефективності можуть бути запропоновані такі:

- бюджетні інвестиційні асигнування;
- здешевлення кредитів на здійснення заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель (відшкодування відсотків за кредитами та/або частини суми кредиту);
- відшкодування частини вартості заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель;
- пільгове кредитування.

Джерелом зазначених форм державної підтримки здійснення ДПП щодо проектів в сфері енергоефективності можуть бути як кошти з цільових програм в рамках Державного бюджету України, так і кошти Державного фонду енергоефективності, створеного в Україні в минулому році. Водночас, щоб така державна підтримка могла надаватися протягом всього строку дії договору ДПП, необхідно схвалення відповідних порядків використання коштів таких бюджетних програм або Державного фонду енергоефективності. Крім того, зазначені форми державної підтримки за своєю сутністю є більш прийнятними для реалізації проектів в сфері енергоефективності комунальними підприємствами, а не на умовах державно-приватного партнерства.

Додатково слід зазначити, що Законом України «Про енергетичну ефективність будівель» прямо передбачено, що для надання державної підтримки заходів із забезпечення (підвищення рівня) енергетичної ефективності будівель можуть утворюватися фінансові установи, що діють відповідно до законодавства.

5.4. РЕКОМЕНДОВАНА МОДЕЛЬ НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ЗДІЙСНЕННЯ ДПП ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

Оскільки відшкодування інвестицій приватного партнера у реалізацію проектів комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери має відбуватися за рахунок економії коштів місцевого бюджету, що спрямовуються на оплату енергоносіїв та житлово-комунальних послуг, найбільш прийнятним у цьому випадку є застосування такої форми державної підтримки здійснення ДПП, як плата за доступність.

Зазначена плата може встановлюватися як:

- фіксована плата приватному партнеру, яка перераховується йому на щорічній (щоквартальній або щомісячній основі³⁴) за умов досягнення ним передбачених договором показників

³⁴ Відповідно до умов договору, укладеного в рамках ДПП

економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) та додержання у відповідних приміщеннях об'єкту ДПП обумовленого договором температурного режиму. Зазначена плата визначається за результатами конкурсу на здійснення ДПП відповідно до найкращої конкурсної пропозиції;

- або має розраховуватися відповідно до формули, яка міститься у договорі, укладеному в рамках ДПП, залежно від обсягів економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг), тарифів на ці ресурси та додержання у відповідних приміщеннях обумовленого договором температурного режиму.

У випадку, якщо використовується перший варіант, у договорі також мають бути визначені штрафні санкції до приватного партнера, які застосовуються до нього у випадку порушення обумовленого договором температурного режиму у приміщеннях об'єкту, який підлягав термомодернізації, а також для випадків, якщо за результатами реалізації проекту не досягнуто передбаченої договором економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг).

Орган місцевого самоврядування має визначитися, який з запропонованих варіантів використовувати, базуючись на висновках, зроблених за результатами підготовки Пропозиції про здійснення ДПП та зважаючи на позицію територіальної громади.

З метою гарантування виплати приватному партнеру плати за доступність у обумовленому договором, укладеним в рамках ДПП, розмірі та протягом строку його дії, рекомендується здійснювати такі виплати через створений для цього цільовий фонд органу місцевого самоврядування у складі спеціального фонду місцевого бюджету, затвердивши відповідне рішення місцевої ради.

Органи місцевого самоврядування можуть утворювати цільові фонди, які є складовою спеціального фонду відповідного місцевого бюджету, відповідно до ст. 68 Закону України «Про місцеве самоврядування». Порядок формування та використання цільових фондів визначається положенням про ці фонди, що затверджується відповідною місцевою радою.

Згідно зі ст. 26 цього Закону утворення цільових фондів, затвердження положень про ці фонди віднесено до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад.

Джерелами наповнення цільового фонду з фінансування заходів в сфері енергоефективності можуть бути кошти місцевого бюджету, що були зекономлені внаслідок зменшення споживання енергетичних та інших ресурсів у будівлях бюджетної сфери, а також інші надходження, що можуть бути визначені відповідним рішенням місцевої ради. Зокрема на ці цілі можуть бути спрямовані кошти, що тимчасово розміщені місцевими радами на депозитах, а також надходження в рамках програм допомоги і грантів міжнародних фінансових організацій та Європейського Союзу; добровільні пожертвування юридичних та фізичних осіб, організацій, установ, підприємств усіх форм власності, безповоротна фінансова допомога, інша благодійна допомога; інші надходження, передбачені законодавством України. Кошти, що надходять до таких фондів, можуть використовуватися не лише на плату за доступність за проектами, що реалізуються на умовах ДПП, а також для структурування таких проектів, проведення роз'яснювальної роботи серед населення щодо впровадження енергоощадної поведінки тощо.

ДОДАТКИ**ДОДАТОК 1****ЗАКОНОДАВСТВО, ЩО РЕГУЛЮЄ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ЩОДО ПРОЕКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ**

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сфері ДПП в Україні є:

- Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 1 липня 2010 р. №2404-VI;
- Закон України «Про концесії» від 16 липня 1999 р. №997-XIV;
- Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» від 21 жовтня 2010 року №2624-VI;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства» від 11 квітня 2011 р. №384;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними» від 16 лютого 2011 р. №232;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства» від 17 березня 2011 р. №279;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку заміни приватного партнера за договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства» від 26 квітня 2017 р. №298;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання приватним партнером державному партнеру інформації про виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства» від 9 лютого 2011 р. №81;
- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Деякі питання проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства» від 27 лютого 2012 №255;
- Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними» від 7 червня 2016 року №944;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2000 р. №643 «Про затвердження Типового концесійного договору»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. №1114 «Про затвердження Порядку визначення об'єктів концесії, концесіонерам яких можуть надаватись пільги щодо концесійних платежів, дотації, компенсації, та умов їх надання»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2000 р. №642 «Про затвердження Положення про проведення концесійного конкурсу та укладення концесійних договорів на об'єкти права державної і комунальної власності, які надаються у концесію»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2000 р. №643 «Про затвердження Типового концесійного договору».

Важливими в контексті реалізації проектів ДПП щодо реалізації проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери у населених пунктах є також такі закони:

- Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. №2456-VI;
- Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. №280\97-BP;
- Закон України «Про енергозбереження» від 01.07.1994 № 74/94-BP;
- Закон України від 22.06.2017 №2118-VIII «Про енергетичну ефективність будівель».

ДОДАТОК 2

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ, ЩО МІСТЯТЬЯ У КЕРІВНИЦТВІ

Рис. 1.1. Основні етапи реалізації проектів щодо об'єктів комунальної власності на умовах ДПП.

Рис. 2.1. Процес оцінки ризиків здійснення ДПП.

Рис. 2.2. Етапність підготовки пропозиції центральними або місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.

Рис. 2.3. Процес ініціювання підготовки Пропозиції потенційним приватним партнером.

Рис. 3.1. Процес здійснення Аналізу ефективності Уповноваженим органом з оцінки.

Рис. 3.2. Розгляд Висновку за умов, якщо ним передбачено надання державної підтримки здійснення ДПП шляхом фінансування за рахунок коштів державного бюджету.

Рис. 4.1. Основні етапи проведення конкурсу з вибору приватного партнера.

Рис. 4.2. Процедура проведення конкурсу та вибору переможця.

ДОДАТОК 3

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ, ЩО МІСТЯТЬЯ У КЕРІВНИЦТВІ

Таблиця 2.1. Оцінка рівня ризику.

Таблиця 2.2. Категорії ризиків та їх основні змінні.

Таблиця 2.3. Сценарний аналіз здійснення державно-приватного партнерства.

Таблиця 2.4. Істотні ризики здійснення ДПП.

Таблиця 2.5. Перелік ризиків здійснення державно-приватного партнерства, управління якими здійснює державний партнер.

Таблиця 3.1. Відповідальність інституцій, що беруть участь у погодженні Висновку.

ДОДАТОК 4

РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

I. МЕТА ПРОЕКТУ ТА ЇЇ ОБГРУНТУВАННЯ

- 1.1. Мета та сутність Проекту.
- 1.2. Проблеми, які передбачається розв'язати за результатами реалізації Проекту.
- 1.3. Результати аналізу попиту на послуги, надання яких має бути забезпечено в результаті реалізації Проекту.
- 1.4. Результати попереднього аналізу можливих альтернативних варіантів розв'язання проблем.
- 1.5. Відповідність мети Проекту пріоритетам державної політики.

II. ПРОГНОЗНІ ОБСЯГИ ВИТРАТ

- 2.1. Розрахункова вартість Проекту, включаючи витрати на його розроблення та реалізацію, обґрунтування вибору можливих джерел фінансування.
- 2.2. Наявність земельної ділянки, прав, пов'язаних з нею.
- 2.3. Оціночна вартість експлуатації об'єкта ДПП та джерела фінансування його експлуатації.

III. РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНЬОГО АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ

- 3.1. Правова модель реалізації Проекту на умовах державно-приватного партнерства.
- 3.2. Результати оцінки економічної ефективності Проекту.
- 3.3. Вигодоотримувачі.
- 3.4. Очікуваний вплив Проекту (екологічні, соціальні, економічні вигоди і наслідки його реалізації).
- 3.5. Результати попередньої оцінки ризиків Проекту.

IV. СТРОК ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ВИКОНАННЯМ РОБІТ

V. ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА (ДОСЛІДЖЕННЯ, ПРОЕКТУВАННЯ)

ДОДАТОК 5

РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА ТЕО

РОЗДІЛ I. ОБГРУНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

1. Мета та актуальність Проекту.
2. Аналіз ситуації у сфері Проекту (в країні в цілому та на території населеного пункту).
3. Загальна характеристика будівлі (будівель) бюджетної сфери та умов її (їх) використання.
4. Відповідність Проекту пріоритетам державної політики України у сфері енергоефективності та стратегії (плану) соціально-економічного розвитку населеного пункту.
5. Правове регулювання в сфері реалізації Проекту (включаючи огляд тарифної політики; особливостей правового режиму об'єктів, що підлягають передачі у ДПП; гарантій за Договором ДПП; необхідності застосування державної підтримки здійснення ДПП та запропонованої форми державної підтримки; необхідності дотримання вимог екологічного законодавства).
6. Пропонована модель реалізації Проекту на засадах державно-приватного партнерства.
7. Аналіз економічних та фінансових показників реалізації Проекту.
 - 7.1. Інвестиційні витрати по Проекту.
 - 7.2. Календарний план-графік реалізації Проекту.
 - 7.3. Прогнозований обсяг доходів у рамках Проекту.
 - 7.4. Прогнозований обсяг витрат у рамках реалізації Проекту (етап експлуатації).
 - 7.5. Економічний ефект від реалізації Проекту (фінансові показники).
8. Соціально-економічні наслідки реалізації проекту, включаючи поліпшення якості послуг та рівень забезпечення попиту у комунальних послугах.
 - 8.1. Соціально-економічний ефект від реалізації Проекту.
 - 8.2. Бюджетна ефективність Проекту.
 - 8.3. Додаткові економічні вигоди від реалізації Проекту (за наявності).
9. Екологічні наслідки реалізації Проекту з урахуванням можливого негативного впливу на стан довкілля.

РОЗДІЛ II. ОБГРУНТУВАННЯ ВИЩОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРА ПОРІВНЯНО З РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПРОЕКТУ БЕЗ ТАКОГО ЗАЛУЧЕННЯ

РОЗДІЛ III. ОЦІНКА ВИЯВЛЕНИХ РИЗИКІВ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА, РОЗПОДІЛ ЇХ МІЖ ПАРТНЕРАМИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ФОРМИ УПРАВЛІННЯ НИМИ

РОЗДІЛ IV. ВИЗНАЧЕННЯ ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА ОБГРУНТУВАННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРА

РОЗДІЛ V. ДЕТАЛЬНИЙ ОПИС ЗАХОДІВ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

1. Заходи, які мають бути здійснені державним партнером задля ефективної реалізації Проекту на умовах ДПП.
2. План процесуальних дій з ініціації Проекту ДПП та укладення Договору ДПП.

РОЗДІЛ VI. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ СТРОКУ ДІЇ ДОГОВОРУ, УКЛАДЕНОГО В РАМКАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 6

ЗРАЗОК ВИСНОВКУ

за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства проекту
«_____» (назва Проекту)»

1. Інформація про проект

Ініціатором пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства проекту «_____» (далі – Проект) є _____ «центрального або місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування чи органу Автономної Республіки Крим» або «товариство з обмеженою відповідальністю (акціонерне товариство тощо) «_____», код ЄДРПОУ _____; зареєстровано в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців _____; номер запису: _____». Місцезнаходження юридичної особи - _____.

Мета Проекту полягає у покращенні енергоефективних характеристик будівлі (будівель) бюджетної сфери, що використовуються для _____ (публічні або інші суспільно значимі послуги, що надаються мешканцям територіальної громади) шляхом реалізації проекту, що передбачає здійснення таких заходів: (перерахувати – що саме має бути здійснено в рамках реалізації проекту. Наприклад, заміна вікон, встановлення тепловпунктів, інсталяція того чи іншого обладнання тощо).

Об'єктом ДПП є будівля (будівлі) права комунальної власності, що знаходиться за адресою _____, загальною площею _____, в якій розташовано _____ установу (школа, садочок, лікарня, адміністративне приміщення тощо).

Відповідно до результатів проведеної оцінки реалізація Проекту не пов'язана з набуттям приватним партнером прав на об'єкт ДПП та на будь-які земельні ділянки.

Необхідність реалізації Проекту обумовлена незадовільним технічним станом будівлі, що призводить до значних втрат та неефективного використання енергетичних та інших ресурсів для її (їх) електропостачання, опалення та гарячого водопостачання; неприйняттого для перебування у будівлі температурного режиму тощо.

Реалізація цього Проекту дасть змогу розв'язати такі проблеми, як: непродуктивне використання енергетичних та інших ресурсів у будівлі (будівлях) бюджетної сфери; некомфортні умови перебування у приміщенні дітей (хворих, співробітників бюджетної установи тощо); високі витрати з міського (сільського, селищного, районного, обласного) бюджету на оплату енергоносіїв та житлово-комунальних послуг.

Реалізація Проекту сприятиме виконанню Україною завдань, що визначені Національною доповіддю «Цілі сталого розвитку: Україна», якими зокрема передбачено до 2030 року удвічі знизити енергоємність ВВП та у 3,5 рази збільшити частку електроенергії, що виробляється з відновлених джерел енергії.

Зменшення споживання енергетичних ресурсів у будівлях бюджетних установ та організацій є одним з пріоритетних напрямів державної політики в сфері енергоефективності в Україні. Зазначене завдання включено до Національного плану дій з енергоефективності на період до 2020 року, яким зокрема передбачено до 2020 року забезпечити термомодернізацію 20 відсотків будівель бюджетних установ та організацій. Зазначене завдання також міститься у Програмі соціально-економічного розвитку міста села, селища, району у місті, області).

Тобто, мета і завдання пропонованого Проекту не лише повністю відповідає державній політиці у сфері енергоефективності, а й є одним з важливих завдань, передбачених Програмою соціально-економічного розвитку міста села, селища, району у місті, області.

Проект відповідає вимогам законодавства до проектів у формі ДПП, встановленим Законом України «Про державно-приватне партнерство»: ним передбачено реконструкцію (модернізацію) об'єкта державно-приватного партнерства з подальшим управлінням (користуванням, експлуатацією); Проект є довготривалим (розрахований на ____ років); в рамках Проекту приватному партнеру передаються суттєві ризики; Проектом передбачено внесення приватним партнером інвестицій на здійснення заходів з термомодернізації об'єкту ДПП.

Розрахункова вартість Проекту становить _____ грн. в цінах ____ року.

Період реалізації Проекту (пропонований строк дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства) становить _____ років, у тому числі планований термін здійснення заходів з термомодернізації будівлі (будівель) в рамках Проекту складає _____ роки.

Запропонована структура фінансування Проекту передбачає ____% фінансування інвестицій за рахунок власного капіталу приватного партнера та ____% за рахунок залучених кредитних коштів.

2. Інформація про соціально-економічні та екологічні результати здійснення державно-приватного партнерства

Внаслідок реалізації Проекту буде досягнуто такі соціально економічні результати:

- забезпечено комфортні умови перебування у будівлі (будівлях) дітей (хворих, працівників бюджетних установ тощо) за рахунок проведення термомодернізації та капітального ремонту будівлі та додержання у ній температурного режиму, який відповідає існуючим нормам;
- зменшено порівняно з базовим рівнем споживання електричної енергії щонайменше на ____%, природного газу – щонайменше на ____% (можливо за рахунок використання джерел відновлювальної енергії), холодної води – щонайменше на - _____%, гарячої води – щонайменше на - _____% тощо;
- створено умови для підвищення рівня культури споживання енергетичних та інших ресурсів відповідно до цивілізаційних норм і підходів;
- зменшено витрати бюджету на оплату електричної енергії та комунальних послуг та спрямування заощаджених коштів на реалізацію суспільно значимих проектів, що є пріоритетними для територіальної громади, щонайменше на _____ грн. щорічно.

Крім зазначеного, реалізація Проекту на умовах державно-приватного партнерства стане важливим кроком до встановлення прозорих, довгострокових та стабільних правил взаємовідносин місцевої влади і приватного бізнесу з питань реалізації проектів в сфері енергоефективності в інтересах громади, що підвищить привабливість населеного пункту для його мешканців та забезпечить створення нових робочих місць.

Проект має високу бюджетну ефективність. За результатами його реалізації прогнозується значний обсяг податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів. За попередніми оцінками, після здійснення заходів, передбачених в рамках Проекту, щорічно:

- до державного бюджету буде спрямовано надходжень на суму _____ грн. за рахунок надходжень від _____;
- до міського бюджету буде спрямовано надходжень у розмірі _____ грн. за рахунок надходжень від _____;
- до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування буде спрямовано платежів обсягом близько _____ грн.

Зазначені надходження значно збільшаться в разі подальшого підвищення тарифів на електричну енергію та комунальні послуги.

Наслідком зменшення споживання енергетичних ресурсів є зменшення викидів CO₂, що створює більш комфортні умови проживання для людей та забезпечує підґрунтя для збереження біорізноманітності. Отже, реалізація пропонованого Проекту не спричинить негативного впливу на довкілля та людину. Натомість, цей Проект зумовить позитивний вплив на навколишнє середовище.

3. Відомості про фактори, які обумовлюють підвищення ефективності реалізації проекту у формі державно-приватного партнерства порівняно з іншими механізмами

Проведений у Техніко-економічному обґрунтуванні аналіз можливих варіантів реалізації пропонованого Проекту (за рахунок коштів місцевого бюджету, запозичень від комерційних банків та міжнародних фінансових організацій) свідчить про те, що в умовах високого рівня соціального навантаження на місцевий бюджет (рівня місцевого боргу), а також високої вартості кредитних коштів, найбільш ефективним для міста (села, селища тощо) є варіант залучення інвестицій приватного партнера, який зацікавлений у здійсненні робіт з термомодернізації будівель бюджетної сфери та забезпечення належної експлуатації будівлі в частині оптимізації споживання в ній енергетичних ресурсів та комунальних послуг.

На користь вибору для реалізації Проекту моделі державно-приватного партнерства також свідчить те, що у разі фінансування Проекту за рахунок коштів місцевого бюджету або кредитів міжнародних фінансових організацій, витрати державного партнера на термомодернізацію будівлі (будівель) бюджетної сфери мають розпочатися ще до того, як з'являться вигоди (додаткові бюджетні надходження) від економії енергоресурсів. У той же час, в рамках ДПП відшкодування інвестицій приватному партнеру здійснюватиметься лише після завершення термомодернізації будівлі (будівель), забезпечуватиметься за рахунок заощаджених коштів та залежатиме від показників результативності діяльності приватного партнера, що встановлені договором, укладеним в рамках ДПП. Такий підхід дасть змогу не навантажувати місцевий бюджет додатковими видатками, а навпаки - отримувати для нього позитивний ефект.

4. Інформація про ризики здійснення державно-приватного партнерства, включаючи оцінку фіскальних наслідків, які можуть виникнути під час здійснення ДПП внаслідок прямих та непрямих зобов'язань державного партнера

У Техніко-економічному обґрунтуванні було виявлено ____ (кількість) ризиків реалізації Проекту, які можуть негативно вплинути на його реалізацію. Найбільш впливовими з них виявилися ризики _____ характеру, зокрема: (необхідно перерахувати ризики, які є суттєвими для державного та приватного партнерів відповідно до дослідження, зробленого в рамках ТЕО). Ймовірність настання цих ризиків є низькою (високою, помірною).

Всі комерційні ризики за Проектом покладені на приватного партнера, який повинен мати досвід у здійсненні проектів подібного типу та мати відповідну кваліфікацію та компетенції. Відповідно настання цих ризиків є малоюмовірним. Окремі ризики, що розподілено між державним та приватним партнером, є помірними. Зокрема, _____ (перерахувати такі ризики).

У Техніко-економічному обґрунтуванні ретельно досліджено можливі фіскальні ризики Проекту, зокрема, збільшення вартості обладнання та матеріалів, що планується використати для здійснення термомодернізації будівлі (на ____%); коливання курсу гривні до іноземних валют (на рівні ____%), _____ (інші, що розраховані у ТЕО), порівняно з передбаченими у ТЕО. Розрахунки показали, що Проект є чутливим (не чутливим, помірно чутливим) до зміни цих факторів. Коливання відповідних показників може призвести до значної втрати доходів приватного партнера (або недосягнення запланованого рівня економії коштів місцевого бюджету внаслідок реалізації Проекту). Разом з тим, навіть у разі настання вищезазначених

ризиків реалізація Проекту не становить загрози для фіскальної стійкості місцевого бюджету (або якщо становлять – обґрунтувати чому).

У Техніко-економічному обґрунтуванні передбачено заходи, які мають здійснювати державний та приватний партнер для уникнення (або пом'якшення) визначених ризиків, зокрема: _____ (зазначити заходи, запропоновані у ТЕО). Своєчасне виконання цих заходів дасть змогу реалізувати Проект у передбачені ТЕО строки та з додержанням запланованих показників його реалізації.

5. Інформація про потребу у державній підтримці, форму такої підтримки

Реалізація зазначеного Проекту потребує державної підтримки відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» у формі «виплати приватному партнеру інших платежів, передбачених договором, укладеним в рамках ДПП, зокрема плати за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання)» (далі – плата за доступність).

Плата за доступність розраховуватиметься як відсоток від досягнутої економії бюджетних коштів, що мають спрямовуватися на виплату енергоносіїв та комунальних послуг, за результатами реалізації Проекту (або у інший запропонований у ТЕО спосіб), але не може бути нижче мінімальної плати за доступність, яка дає змогу приватному партнеру відшкодувати внесені ним інвестиції, отримати на них дохід та здійснювати експлуатацію будівлі бюджетної сфери відповідно до вимог законодавства за умов, що приватним партнером буде забезпечено досягнення результативних показників щодо зменшення обсягу (у фізичному вимірі) споживання енергетичних та інших ресурсів. Зазначені результативні показники, а також мінімальна плата за доступність за роками реалізації Проекту має бути встановлена договором, укладеним в рамках ДПП, відповідно до кращої конкурсної пропозиції учасника конкурсу на здійснення ДПП.

Виплата приватному партнеру плати за доступність має здійснюватися з міського бюджету у відповідності до порядку, який буде затверджено рішенням міської (селищної, сільської тощо) ради до оголошення конкурсу на здійснення ДПП у разі схвалення рішення про доцільність здійснення ДПП щодо цього Проекту відповідно до вимог законодавства.

6. Інформація про форму здійснення державно-приватного партнерства

Аналіз, здійснений у ТЕО, довів, що найбільш оптимальним варіантом реалізації Проекту є застосування змішаного договору (договору концесії, тощо). Використання змішаної форми договору для реалізації Проекту передбачено п. 1 ст. 5 Закону України «Про державно-приватне партнерство».

Застосування змішаного договору забезпечить можливість в найбільш повній мірі врегулювати інтереси усіх сторін, перш за все, забезпечивши публічний інтерес, що стане запорукою ефективного виконання договору, встановить справедливий розподіл ризиків, пов'язаних з реалізацією Проекту, між державним та приватним партнерами й, з огляду на це, є найбільш ефективним вибором як для державного, так і для приватного партнера.

7. Узагальнюючий висновок стосовно доцільності прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства

За результатами проведення аналізу ефективності пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства проекту «_____», що ініційована «центральною або місцевим органом виконавчої влади, органом місцевого самоврядування чи органом Автономної Республіки Крим відповідно до _____ (рішення або інший документ)» або надана «товариством з обмеженою відповідальністю (акціонерним товариством тощо) (лист № ____ від _____)», рекомендувати _____ міській (селищній, сільській тощо) раді згідно з повноваженнями, наданими відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування» та «Про державно-приватне партнерство» (частина 2 статті 4 та частина 1 статті 13 Закону), підтримати зазначену про-

позицію та схвалити рішення про: здійснення державно-приватного партнерства щодо проекту «_____» (або про недоцільність здійснення державно-приватного партнерства щодо проекту).

З метою запобігання ризикам, що можуть виникнути під час здійснення державно-приватного партнерства Проекту, необхідним є здійснення виконавчим органом міської (селищної, сільської, районної, обласної тощо) ради наступних заходів:

- підготовка та подання на розгляд міської (сільської, селищної тощо) ради порядку надання державної підтримки здійсненню ДПП у формі виплати приватному партнеру інших платежів, передбачених договором, укладеним в рамках ДПП, зокрема плати за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання);
- інші заходи, доцільність виконання яких визначена Пропозицією про здійснення ДПП (ТЕО), або які запропоновані профільними підрозділами виконавчого органу відповідної міської (селищної, сільської тощо) ради.

Голова виконавчого органу

підпис

ДОДАТОК 7

ЗРАЗОК**РІШЕННЯ****міської (селищної, сільської тощо) ради про доцільність здійснення ДПП щодо Проекту «_____»**

Про здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту
«_____»

Відповідно до статей 4, 13 Закону України «Про державно-приватне партнерство», постанови Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 року № 384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства» та на підставі висновку за результатами аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____» _____ міська (селищна, сільська тощо) рада вирішила:

1. Визнати доцільним здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____».
2. Виконавчому органу _____ міської (селищної, сільської тощо) ради:
 - 2.1. Утворити комісію з питань організації та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____».
 - 2.2. Затвердити склад зазначеної комісії та положення про неї.
 - 2.3. Забезпечити організацію та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____».
 - 2.4. Протягом 15 календарних днів повідомити про схвалення цього рішення особу, яка подала пропозицію про здійснення державно-приватного партнерства (в разі, якщо Пропозиція подана особою, що відповідно до Закону може бути приватним партнером за договором, укладеним в рамках державно-приватного партнерства).
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на _____.

Міський (селищний, сільський тощо) голова

підпис

ДОДАТОК 8

ЗРАЗОК

ПОЛОЖЕННЯ

про Конкурсну комісію з питань організації та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства проекту

« _____ »
(назва проекту) (крім концесії)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Це Положення розроблене відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство» та Порядку проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. №384 «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства».
- 1.2. Метою створення Конкурсної комісії (далі – Комісія) є забезпечення конкурентності, справедливості, неупередженості, послідовності та високопрофесійного рівня організації та проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства проекту « _____ » (назва проекту) (далі – Проект).

2. СКЛАД ТА ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ КОМІСІЇ

- 2.1. Комісія є тимчасово діючим колегіальним органом, що створюється міською (сільською, селищною, районною, обласною) радою або її уповноваженим органом для організації та проведення конкурсу з визначення приватного партнера, який забезпечить створення найкращих умов для здійснення державно-приватного партнерства за Проектом.
- 2.2. Основними принципами діяльності Комісії є:
 - 2.2.1. додержання чинного законодавства;
 - 2.2.2. колегіальність прийняття рішень;
 - 2.2.3. повнота розгляду конкурсних пропозицій відповідно до встановлених умов конкурсу;
 - 2.2.4. обґрунтованість прийняття рішень;
 - 2.2.5. рівність усіх претендентів (учасників) перед Комісією;
 - 2.2.6. незалежність членів Комісії (недопущення втручання в діяльність Комісії будь-яких органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також претендентів і учасників конкурсу).
- 2.3. Комісія створюється у кількості не менше 7 осіб, у тому числі Голова Комісії та Секретар Комісії (відповідно до Додатку).
- 2.4. Затвердження складу Комісії, а також призначення Голови Комісії та Секретаря Комісії здійснюється шляхом схвалення відповідного рішення міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради або її уповноваженого органу.
- 2.5. На час роботи в Комісії за її членами зберігається місце роботи (посада) та середній заробіток згідно з чинним законодавством України.

- 2.6. Зміни у складі Комісії затверджуються рішенням міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради або її уповноваженого органу.
- 2.7. Внесення змін до складу Комісії ініціюється Головою Комісії (у разі його відсутності, Секретарем Комісії) у разі неможливості одного або декількох членів Комісії брати участь у її роботі.
- 2.8. Діяльність Комісії припиняється після укладення договору про державно-приватне партнерство з переможцем конкурсу або у випадку, якщо схвалено рішення про відхилення всіх конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся.

3. ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ КОМІСІЇ

- 3.1. Основним завданням Комісії є визначення приватного партнера - переможця конкурсу для здійснення державно-приватного партнерства щодо реалізації Проекту, який забезпечить найкращі умови реалізації Проекту відповідно до Конкурсної документації.
- 3.2. Комісія:
 - 3.2.1. затверджує регламент своєї роботи;
 - 3.2.2. розробляє відповідно до вимог законодавства та з урахуванням Пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства Проекту (далі – Пропозиція) конкурсну документацію, критерії проведення оцінки конкурсних пропозицій та зважені коефіцієнти за кожним таким критерієм, проект оголошення про проведення конкурсу та подає їх на затвердження міською (сільською, селищною, районною, обласною) радою;
 - 3.2.3. реєструє заявки на участь у конкурсі та конкурсні пропозиції;
 - 3.2.4. забезпечує претендентів на участь у конкурсі необхідною інформацією (документами) про участь у конкурсі та надає відповідні роз'яснення з питань підготовки конкурсної пропозиції;
 - 3.2.5. розглядає заявки та конкурсні пропозиції учасників конкурсу, визначає їх відповідність умовам конкурсу, вирішує питання про їх допущення або недопущення до участі в конкурсі;
 - 3.2.6. проводить оцінку конкурсних пропозицій та визначає переможця конкурсу;
 - 3.2.7. подає протокол Комісії про визначення переможця конкурсу до міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради для затвердження його результатів;
 - 3.2.8. залучає у разі необхідності експертів, консультантів, які мають відповідний досвід роботи у сфері державно-приватного партнерства, енергоефективності тощо;
 - 3.2.9. письмово повідомляє учасників конкурсу про його результати.
 - 3.2.10. розміщує у друкованих засобах масової інформації та в інших джерелах інформації, передбачених чинним законодавством, оголошення про проведення конкурсу;

4. ПОРЯДОК РОБОТИ КОМІСІЇ

- 4.1. Комісія розпочинає роботу з моменту прийняття рішення про її створення.
- 4.2. Керує діяльністю Комісії та організовує її роботу Голова Комісії (далі - Голова).
- 4.3. Голова в межах покладених на нього повноважень:
 - 4.3.1. скликає засідання Комісії;
 - 4.3.2. головує на засіданнях Комісії;

- 4.3.3. дає розпорядження спеціалістам, радникам та експертам, які залучаються до роботи в Комісії.
- 4.4. Голова зобов'язаний повідомляти всіх членів Комісії про заплановані засідання не пізніше ніж за один день до дати їх проведення. Повідомлення надсилається поштою, телефонограмою, факсом або електронною поштою.
- 4.5. Секретар Комісії (далі – Секретар):
- 4.5.1. забезпечує виконання доручень Голови;
 - 4.5.2. веде протоколи засідань Комісії;
 - 4.5.3. несе відповідальність за підготовку матеріалів для розгляду Комісією та правильність ведення протоколів засідань Комісії;
 - 4.5.4. здійснює реєстрацію заявок та конкурсних пропозицій претендентів у відповідності до вимог Конкурсної документації та цього Положення.
 - 4.5.5. повідомляє претендентів, у спосіб визначений Конкурсною документацією та цим Положенням, про результати розгляду заявок шляхом розсилки повідомлень про допущення до участі у конкурсі або повідомлень про відхилення заявки;
 - 4.5.6. повідомляє переможця конкурсу про результати конкурсу у спосіб визначений Конкурсною документацією та цим Положенням;
 - 4.5.7. у разі необхідності звертається за підтвердженням інформації, наданої претендентом, до органів державної влади, підприємств, установ, організацій відповідно до їх компетенції;
 - 4.5.8. у разі необхідності вимагає у відповідного претендента (учасника) надання підтверджуючих документів та/або роз'яснень у письмовому вигляді щодо його конкурсної пропозиції;
 - 4.5.9. здійснює інші дії відповідно до цього Положення
- 4.6. У разі неможливості Голови Комісії брати участь у її роботі (відсутності більш ніж тиждень протягом проведення конкурсу, хвороби, смерті або інших поважних підстав) Секретар звертається до міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради з пропозицією схвалити рішення щодо внесення відповідних змін до складу Комісії.
- 4.7. Члени Комісії зобов'язані брати участь у роботі Комісії, виконувати розпорядження і доручення її Голови.
- 4.8. Засідання Комісії є правомочними за умови участі в ньому не менш як двох третин усіх членів Комісії.
- 4.9. Рішення Комісії приймається більшістю голосів присутніх на засіданні членів комісії. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.
- 4.10. Комісія у разі виникнення потреби в отриманні додаткової інформації щодо претендентів або учасників конкурсу та їх конкурсних пропозицій має право запрошувати на свої засідання таких претендентів (учасників) конкурсу, заслуховувати їх пояснення.
- 4.11. Засідання Комісії є відкритими, крім засідань, на яких проводиться оцінка конкурсних пропозицій та визначення переможця конкурсу.
- 4.12. За результатами засідання Комісії складається протокол, який підписується Головою та Секретарем, а також членами Комісії, які брали участь у засіданні.
- 4.13. Член Комісії у разі незгоди з прийнятим рішенням або із змістом протоколу може викласти у письмовій формі свою окрему думку (додається до протоколу), про що робиться відповідний запис у протоколі.

5. ОГОЛОШЕННЯ КОНКУРСУ

- 5.1. Комісія у трьохденний строк після схвалення рішення про проведення конкурсу на здійснення державно-приватного партнерства та не пізніше ніж за місяць до закінчення строку подання заявок на участь у конкурсі розміщує оголошення про його проведення в газеті _____ та на своєму офіційному веб-сайті, а також надсилає рекомендованим листом оголошення про проведення конкурсу Мінекономрозвитку.
- 5.2. Оголошення про проведення конкурсу повинне містити інформацію про:
- 5.2.1. мету здійснення державно-приватного партнерства;
 - 5.2.2. об'єкт державно-приватного партнерства;
 - 5.2.3. строк здійснення державно-приватного партнерства;
 - 5.2.4. найменування державного партнера;
 - 5.2.4 вид договору, що укладається;
 - 5.2.5. строк подання заявки на участь у конкурсі, порядок та місце її подання;
 - 5.2.6. строк проведення конкурсу;
 - 5.2.7. спосіб отримання додаткової інформації про проведення конкурсу;
 - 5.2.8. анотацію англійською мовою, яка повинна містити найменування об'єкта державно-приватного партнерства, вид договору про партнерство, що укладається, та спосіб отримання додаткової інформації про проведення конкурсу.

6. РОЗГЛЯД ЗАЯВОК ПРЕТЕНДЕНТІВ

- 6.1. Після оголошення конкурсу будь-яка фізична особа - підприємець або юридична особа, яка виявила бажання взяти у ньому участь, подає до Комісії заявку на участь у конкурсі.
- 6.2. Порядок подання та розгляду заявок на участь у конкурсі, форма заявки та обсяг відомостей про претендента, що мають бути надані разом із заявкою, визначаються у Конкурсній документації.
- 6.4. Заявки на участь у конкурсі подаються протягом 30 календарних днів з дня оголошення конкурсу. Особи, які подали такі заявки, вважаються претендентами на участь у конкурсі.
- 6.5. Секретар реєструє заявку у Журналі реєстрації заявок, при цьому на другому примірнику або копії заявки вказує реєстраційний номер, дату та час реєстрації заявки, а також ім'я, прізвище та по батькові особи, яка подала заявку.
- 6.6. Заявки на участь у конкурсі, отримані Комісією після закінчення строку подачі, не розглядаються і повертаються претенденту.
- 6.7. Комісія у п'ятиденний строк після закінчення подачі строку заявок розглядає їх на предмет повноти наданих відомостей та відповідності претендентів кваліфікаційним вимогам, встановленим Конкурсною документацією, і за результатами такого розгляду приймає рішення про прийняття заявки або її відхилення. За результатами розгляду заявок Комісія складає протокол щодо відповідності претендентів кваліфікаційним вимогам і про допущення (недопущення) претендентів до участі в конкурсі.
- 6.8. Комісія не допускає претендентів до участі у конкурсі у разі:
- 6.8.1. неповноти наданих відомостей (неподання у заявці на участь у конкурсі необхідної інформації або подання інформації у неповному обсязі);
 - 6.8.2. невідповідності претендента кваліфікаційним вимогам відповідно до Конкурсної документації;
 - 6.8.3 якщо претендент перебуває у стадії ліквідації;

6.8.4 якщо претенденти контролюються один одним, перебувають під спільним контролем або є пов'язаними особами згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції» (у разі подання заявки окремо кожним таким претендентом).

6.9. У разі відхилення заявки Комісія в дводенний строк з дня затвердження відповідного рішення надсилає претенденту рекомендованим листом письмове повідомлення з належним обґрунтуванням причини відмови.

6.10. У разі прийняття заявки та допущення претендента до участі у конкурсі, Комісія в дводенний строк з дня затвердження відповідного рішення надсилає претенденту рекомендованим листом або вручає претенденту чи уповноваженому представнику претендента особисто повідомлення про допущення до участі у конкурсі, оформлене відповідно до вимог Конкурсної документації, а також інформацію щодо способу, строків і місця одержання Конкурсної документації.

6.11. Конкурсна документація надається претенденту протягом двох робочих днів з моменту його звернення до Комісії.

7. ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ

7.1. Порядок, строк подання та правила оформлення конкурсних пропозицій визначаються в Конкурсній документації.

7.2. Претендент може подати тільки одну конкурсну пропозицію.

7.3. При отриманні конвертів з оригіналом та копією конкурсної пропозиції від претендента Секретар видає претенденту (або уповноваженій особі) довідку, в якій зазначається дата та час прийняття конвертів, ім'я, прізвище та по батькові особи, яка прийняла конверт, та реєструє конкурсну пропозицію в Журналі реєстрації конкурсних пропозицій.

7.4. Конкурсні пропозиції, що надійшли до Комісії після закінчення встановленого строку, Комісією не розглядаються.

7.5. Комісія через 5 (п'ять) календарних днів з дня подання конкурсних пропозицій проводить своє засідання та розкриває конверти з конкурсними пропозиціями. На засіданні Комісії можуть бути присутні учасники конкурсу, а також інші особи, зокрема представники засобів масової інформації.

7.6. Під час розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями головує на засіданні Комісії оголошує зазначене на конверті з конкурсною пропозицією найменування учасника конкурсу, розкриває конверт і оголошує анотацію конкурсної пропозиції.

7.7. За результатами розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями Комісія складає протокол, в якому зазначається:

7.7.1. кількість та найменування учасників конкурсу, які подали конкурсні пропозиції;

7.7.2. основні відомості щодо поданих конкурсних пропозицій (комерційні, інженерно-конструкторські, фінансові, екологічні та соціальні);

7.7.3. дату проведення засідання Комісії, на якому оцінюватимуться конкурсні пропозиції.

7.8. Оцінка конкурсних пропозицій здійснюється Комісією протягом _____ календарних днів з моменту розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями. Критерії і порядок проведення оцінки конкурсних пропозицій та визначення переможця конкурсу зазначаються у Конкурсній документації.

7.9. Переможцем конкурсу визнається претендент, який запропонував найкращі умови здійснення державно-приватного партнерства відповідно до умов конкурсу (набрав найбільшу кількість балів), які обраховуються відповідно до методики оцінки конкурсних пропозицій, визначеної Конкурсною документацією.

8. ВІДХИЛЕННЯ КОНКУРСНИХ ПРОПОЗИЦІЙ

- 8.1. За результатами розгляду даних, наведених у відомостях про оцінювання та звіті про оцінювання, Комісія має право відхилити всі конкурсні пропозиції без визначення переможця.
- 8.2. Інформація про відхилення конкурсної пропозиції учасника із зазначенням підстав відмови надсилається учаснику протягом 5 (п'яти) календарних днів з дня прийняття Комісією відповідного рішення рекомендованим листом.
- 8.3. У разі коли протягом строку надання конкурсних пропозицій не надійшло жодної конкурсної пропозиції або всі подані конкурсні пропозиції не відповідають вимогам Конкурсної документації, конкурс може бути оголошеним Комісією таким, що не відбувся.

9. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦЯ КОНКУРСУ

- 9.1. За результатами проведення конкурсу Комісія складає протокол про результати конкурсу про визначення переможця конкурсу або про відхилення всіх конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся, у трьох примірниках і подає його для затвердження міською (сільською, селищною, районною, обласною) радою
- 9.2. У протоколі про результати конкурсу зазначаються:
 - 9.2.1. відомості про учасників конкурсу;
 - 9.2.2. істотні умови конкурсу;
 - 9.2.3. конкурсні пропозиції його учасників;
 - 9.2.4. кількість балів, що набрали учасники конкурсу під час проведення оцінки конкурсних пропозицій;
 - 9.2.5. обґрунтування вибору переможця конкурсу та/або відхилення всіх конкурсних пропозицій;
 - 9.2.6. відомості про переможця конкурсу або закінчення конкурсу без визначення переможця, або про оголошення конкурсу таким, що не відбувся;
 - 9.2.7. лінк на веб-сторінку, на якій розміщені відомості про проведення конкурсу.
- 9.3. До першого примірника протоколу додаються відомості про оцінювання та звіт про оцінювання.
- 9.4. У разі, якщо зареєстровано лише одного претендента на участь у конкурсі, Комісія вивчає відповідність його конкурсної пропозиції умовам Конкурсної документації. Якщо конкурсна пропозиція претендента відповідає умовам конкурсу, на засіданні Комісії схвалюється висновок про визнання претендента переможцем конкурсу.
- 9.5. Протокол засідання Комісії щодо визначення переможця конкурсу, про відхилення всіх конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення конкурсу таким, що не відбувся оприлюднюється на офіційному веб-сайті міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради не пізніше ніж через три дні після затвердження такого протоколу радою. Копія затвердженого протоколу надсилається рекомендованим листом переможцю конкурсу (в одноденний строк); Мінекономрозвитку для розміщення на його веб-сайті (у триденний строк).
- 9.6. У п'ятиденний строк з дня прийняття рішення про затвердження результатів конкурсу Комісія направляє відповідне письмове повідомлення учасникам конкурсу.
- 9.7. Кожному учасникові конкурсу в день звернення видається копія протоколу засідання Комісії щодо визначення переможця конкурсу.

- 9.8. Примірник затвердженого протоколу засідання Комісії щодо визначення переможця конкурсу разом з відомостями про оцінювання та звітом про оцінювання, іншими документами і матеріалами з питань проведення конкурсу зберігаються виконавчим органом міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради в установленому порядку.
- 9.9. У десятиденний строк після затвердження результатів конкурсу Комісія оприлюднює інформацію та вмотивовані роз'яснення щодо підстав визначення переможця та відхилення пропозицій інших учасників конкурсу у в газеті _____, а також розміщує її на офіційному веб-сайті _____.

ДОДАТОК 9

ЗРАЗОК

КОНКУРСНА ДОКУМЕНТАЦІЯ з вибору приватного партнера для здійснення державно- приватного партнерства для реалізації проекту

« _____ » (крім концесії)

ЗМІСТ

Терміни, що використовуються у Конкурсній документації, та їх визначення

Розділ I. Інструкція для претендентів

Додаток 1.1. Форма Заявки на участь у Конкурсі

Додаток 1.2. Додаткова інформація, що подається разом з Заявкою на участь у Конкурсі

Додаток 1.3. Повідомлення про допущення до участі у Конкурсі

Додаток 1.4. Повідомлення про недопущення до участі у Конкурсі

Розділ II. Умови проведення Конкурсу

Розділ III. Проект договору, що укладатиметься в рамках державно-приватного партнерства, із зазначенням його істотних умов, та умов, які можуть бути змінені під час проведення конкурсу

Розділ IV. Висновок за результатами проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства (відповідно Додатку 6)

Розділ V. Пропозиція щодо розподілу ризиків відповідно до результатів аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства (відповідно до підрозділу 2.2 Керівництва)

Розділ VI. Механізм державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства (відповідно до Додатків 1-12 Керівництва)

ТЕРМІНИ,

що використовуються у Конкурсній документації, та їх визначення
(надати терміни)

Розділ I. Інструкція для претендентів

1. Інформація про процедурні питання

1.1. Адреса, за якою комісія приймає Заявки та Конкурсні пропозиції (зазначити адресу, яка буде надана в Оголошенні про проведення конкурсу).

1.2. Граничний строк подання Заявок - _____ (не раніше ніж 31 день після публікації Оголошення).

1.3. Граничний строк подання Конкурсних пропозицій - _____ (не раніше, ніж 45 календарних днів з дати закінчення подання Заявок)

1.4. Умови реєстрації та відхилення Заявок

1.4.1. Заявка у формі, визначеній у Додатку 1.1 до цієї Інструкції, з додатковими документами відповідно до п. 2.3 цієї Інструкції та Додатку 1.2 до цієї Інструкції подається

до Конкурсної комісії уповноваженою особою юридичної особи або фізичною особою – підприємцем особисто разом з супровідним листом. Особи, від імені яких подані Заявки, вважаються претендентами на участь у Конкурсі.

- 1.4.2. Заявка подається українською мовою у двох екземплярах (оригінал і копія), кожен з яких підписується уповноваженою посадовою особою претендента і завіряється печаткою претендента (у разі наявності печатки). У разі, якщо претендентом є фізична особа-підприємець, заявка має містити лише підпис претендента.
- 1.4.3. Заявка та документи, надання яких передбачено п. 2.3 та Додатком 1.2 цієї Інструкції, прошиваються. Кожна сторінка Заявки та супровідних документів пронумеровується, підписується уповноваженою особою претендента та скріплюється відбитком печатки претендента (у разі наявності печатки). На зворотній стороні останнього аркуша заявки з документами, що подаються разом з Заявкою, має бути зроблений запис, в якому вказується загальна кількість пронумерованих сторінок, який засвідчується підписом, з зазначенням дати підпису та печаткою претендента (у разі наявності печатки).
- 1.4.4. Відповідальність за помилки друку у Заявці та документах, що подаються разом з Заявкою, одноособово несе претендент.
- 1.4.5. Претендент може подати лише одну Заявку на участь у Конкурсі як самостійно, так і разом з іншими претендентами.
- 1.4.6. У випадку, якщо до участі в Конкурсі подається єдина Заявка від декількох юридичних осіб - претендентів, які разом беруть участь у Конкурсі, вона має бути підписана та скріплена печатками (за наявності) всіх відповідних претендентів або одного з претендентів за умови подання документа (документів) для підтвердження повноважень такого претендента на підписання Заявки чи пропозиції від імені інших претендентів.
- 1.4.7. Заявка, яка не містить документів, передбачених Інструкцією для претендентів, відхиляється.
- 1.4.8. Про подання Заявки Секретар Конкурсної комісії робить відповідний запис у Журналі реєстрації з зазначенням дати подання Заявки, назви претендента, що подав Заявку, ім'я, прізвище та по батькові уповноваженої претендентом особи. Якщо Заявка претендента була відхилена у Журналі реєстрації робиться додатковий запис про причини відхилення Заявки.
- 1.4.9. На другому примірнику або копії Заявки Секретар Конкурсної комісії має вказати реєстраційний номер, дату та час реєстрації Заявки, а також ім'я, прізвище та по батькові особи, яка подала Заявку.
- 1.4.10. Претендент може подати самостійно або разом з іншими претендентами тільки одну Заявку.
- 1.4.11. Претендент, Заявка якого відхилена Конкурсною комісією, може повторно подати Заявку на участь у конкурсі до закінчення Граничного строку подачі Заявок, визначеного цією Конкурсною документацією, у разі усунення обставин, що стали причиною відхилення Заявки.
- 1.4.12. Заявки на участь у конкурсі, отримані після закінчення строку їх подачі, не розглядаються та не реєструються.

1.5. Допущення до участі у Конкурсі

- 1.5.1. Конкурсна комісія у п'ятиденний строк після надходження Заявки розглядає її на предмет повноти наданих відомостей та відповідності претендента кваліфікаційним вимогам, встановленим Конкурсною документацією, і за результатами такого розгляду приймає рішення про допущення претендента до участі в конкурсі.

- 1.5.2. За результатами розгляду Заявок Конкурсна комісія складає протокол щодо відповідності претендентів кваліфікаційним вимогам і про допущення (недопущення) претендентів до участі в конкурсі і в _____ (одноденний) строк подає його на затвердження керівнику виконавчого органу місцевого самоврядування (міської, сільської, селищної, районної, обласної ради).
 - 1.5.3. Конкурсна комісія не допускає претендентів до участі у Конкурсі у разі:
 - 1.5.3.1. якщо претендент визнаний банкрутом або проти нього порушено справу про банкрутство;
 - 1.5.3.2. якщо претендент перебуває у стадії ліквідації;
 - 1.5.3.3. якщо претенденти контролюються один одним, перебувають під спільним контролем або є пов'язаними особами згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції» (у разі подання Заявки окремо кожним таким претендентом);
 - 1.5.3.4. невідповідності претендента кваліфікаційним вимогам, визначених у п. 2.1 цієї Інструкції.
 - 1.5.4. У разі недопущення претендента до участі в конкурсі Конкурсна комісія в _____ (одноденний) строк з дня затвердження протокола про допущення (недопущення) претендентів до участі в Конкурсі надсилає претенденту письмове повідомлення з належним обґрунтуванням причини відмови. Лист надсилається претенденту поштою рекомендованим листом на наступний день після затвердження протоколу про допущення (недопущення) претендентів до участі в Конкурсі. Доказом направлення листа є відповідний документ відділення поштового зв'язку про прийняття такого листа.
 - 1.5.5. У разі допущення претендента до участі у конкурсі, Конкурсна комісія в одноденний строк з дня затвердження відповідного рішення надсилає претенденту поштою або вручає претенденту чи уповноваженому представнику претендента особисто повідомлення про допущення до участі у конкурсі, оформлене відповідно до вимог Конкурсної документації, а також інформацію щодо способу, строків і місця одержання Конкурсної документації.
 - 1.5.7. Конкурсна документація надається претенденту протягом двох робочих днів з моменту його звернення до Конкурсної комісії.
 - 1.5.8. Учасникам конкурсу на їх запит забезпечується доступ до розширеної інформації про Об'єкт ДПП, а також можливість ознайомитися з ним за його місцезнаходженням для підготовки та подання Конкурсної пропозиції.
 - 1.5.9. У разі якщо після оголошення Конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства до участі у зазначеному Конкурсі допущено лише одного претендента або Конкурсну пропозицію подано лише одним претендентом, Договір ДПП може бути укладений з цим учасником Конкурсу у визначеному цією Конкурсною документацією порядку.
- 1.6. Порядок розкриття та оцінки Конкурсних пропозицій
 - 1.6.1. Конкурсна комісія через 5 (п'ять) календарних днів з дня подання учасниками Конкурсних пропозицій проводить своє засідання та розкриває конверти з Конкурсними пропозиціями. На засіданні Конкурсної комісії можуть бути присутні учасники, що подали Конкурсні пропозиції, а також інші особи, зокрема представники засобів масової інформації.
 - 1.6.2. Під час розкриття конвертів з Конкурсними пропозиціями головує на засіданні Конкурсної комісії оголошує зазначене на конверті з Конкурсною пропозицією най-

- менування учасника Конкурсу, розкриває конверт і оголошує анотацію Конкурсної пропозиції.
- 1.6.3. За результатами розкриття конвертів з Конкурсними пропозиціями Конкурсна комісія складає протокол, в якому зазначається:
- 1.6.3.1. кількість та найменування учасників Конкурсу, які подали Конкурсні пропозиції;
 - 1.6.3.2. основні відомості щодо поданих Конкурсних пропозицій за розділами: комерційний, інженерно-конструкторській, фінансовий, екологічний та соціальний);
 - 1.6.3.3. дату проведення засідання Конкурсної комісії, на якому оцінюватимуться Конкурсні пропозиції.
- 1.6.3. Оцінка Конкурсних пропозицій здійснюється Конкурсною комісією двома стадіями.
- 1.6.4. Засідання Конкурсної комісії щодо оцінки Конкурсних пропозицій є закритими. У разі потреби отримання додаткової інформації щодо учасника конкурсу, його пропозиції тощо Конкурсна комісія має право заслуховувати на своїх засіданнях пояснення учасників.
- 1.6.5. На засіданні (засіданнях) з оцінки Конкурсних пропозицій Конкурсна комісія розглядає подані учасниками Конкурсні пропозиції, визначає їх відповідність вимогам Конкурсної документації, готує висновки щодо визначення найкращих умов здійснення державно-приватного партнерства, запропонованих учасниками.
- 1.6.6. Конкурсна комісія вивчає Конкурсні пропозиції учасників на предмет:
- 1.6.6.1. відповідності їх оформлення вимогам Конкурсної документації, зокрема, відповідності показників, запропонованих учасником Конкурсу, обмеженням та умовам, що визначені цією Конкурсною документацією;
 - 1.6.6.2. повноти надання у Конкурсній пропозиції документів та інформації, що вимагаються цією Конкурсною документацією, зокрема, наявності у складі Конкурсної пропозиції документів та інформації, що вимагаються Конкурсною документацією;
 - 1.6.6.3. наявності у Конкурсній пропозиції неправдивої та неточної інформації та даних.
- 1.6.7. За результатами вивчення Конкурсних пропозицій Конкурсна комісія може відхилити Конкурсну пропозицію, якщо вона не відповідає вимогам, визначеним у п.1.6.6 вище.
- 1.6.8. Для підтвердження неправдивості або неточності інформації, що надана у Конкурсній пропозиції, у разі якщо у Конкурсній комісії виникають сумніви з цього приводу, Конкурсна комісія має право додатково:
- 1.6.8.1. звернутися за підтвердженням інформації, наданої учасником, до органів державної влади, підприємств, установ, організацій відповідно до їх компетенції;
 - 1.6.8.2. вимагати у відповідного учасника надання підтверджуючих документів та/або роз'яснень у письмовому вигляді щодо його Конкурсної пропозиції.
- 1.6.9. Інформація про відхилення Конкурсної пропозиції учасника із зазначенням підстав повідомляється учаснику протягом 5 (п'яти) календарних днів з дня прийняття відповідного рішення Конкурсною комісією листом з повідомленням про вручення.
- 1.6.10. На другій стадії оцінки Конкурсна комісія оцінює Конкурсні пропозиції, які не були відхилені на першій стадії оцінки, відповідно до критеріїв оцінки Конкурсних пропозицій .

- 1.6.11. Загальний строк проведення Конкурсною комісією оцінки, порівняння Конкурсних пропозицій та визначення переможця Конкурсу не повинен перевищувати ____ календарних днів з дня розкриття Конкурсних пропозицій. В разі, якщо при розгляді пропозицій у Конкурсній комісії виникла необхідність звернутися за підтвердженням інформації, наданої учасником, до органів державної влади, підприємств, установ, організацій, строк розгляду та оцінки Конкурсної пропозиції може бути продовжено до ____ календарних днів.
- 1.6.12. За результатами розгляду даних, наведених у відомостях про оцінювання та звіті про оцінювання, Конкурсна комісія має право відхилити всі Конкурсні пропозиції без визначення переможця.
- 1.6.13. У разі коли протягом строку надання Конкурсних пропозицій не надійшло жодної Конкурсної пропозиції або всі подані Конкурсні пропозиції не відповідають вимогам Конкурсної документації, Конкурс може бути оголошеним Конкурсною комісією таким, що не відбувся.
- 1.6.14. За результатами проведення Конкурсу Конкурсна комісія складає протокол про результати Конкурсу (про визначення переможця Конкурсу або про відхилення всіх Конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про оголошення Конкурсу таким, що не відбувся). Протокол схвалюється за результатами голосування більшості голосів членів Конкурсної комісії, присутніх на засіданні, підписується всіма членами Конкурсної комісії та затверджується її Головою. Протокол складається у трьох примірниках і протягом ____ робочих днів після його схвалення подається на затвердження міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради.
- 1.6.15. У протоколі про результати Конкурсу зазначаються:
- 1.6.15.1. відомості про учасників Конкурсу;
 - 1.6.15.2. істотні умови Конкурсу;
 - 1.6.15.3. Конкурсні пропозиції його учасників;
 - 1.6.15.4. кількість балів, що набрали учасники Конкурсу під час проведення оцінки Конкурсних пропозицій;
 - 1.6.15.6. обґрунтування вибору переможця Конкурсу та/або відхилення всіх Конкурсних пропозицій;
 - 1.6.15.7. відомості про переможця Конкурсу або закінчення Конкурсу без визначення переможця, або про оголошення Конкурсу таким, що не відбувся;
 - 1.6.15.8. посилання на веб-сторінку, на якій розміщені відомості про проведення Конкурсу.
- 1.6.16. До першого примірника протоколу додаються відомості про оцінювання та звіт про оцінювання.
- 1.6.17. У разі, якщо Конкурсна пропозиція подана лише одним учасником Конкурсу або до участі в Конкурсі допущено лише одного претендента, Конкурсна комісія вивчає відповідність його Конкурсної пропозиції умовам Конкурсної документації. Якщо Конкурсна пропозиція учасника відповідає умовам Конкурсної документації, на засіданні Конкурсної комісії схвалюється висновок про визнання учасника переможцем Конкурсу.
- 1.6.18. На підставі протоколу про результати Конкурсу на найближчому засіданні міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради схвалюється рішення про затвердження відповідного протоколу (про визначення переможця Конкурсу, про відхилення всіх Конкурсних пропозицій без визначення переможця чи про

оголошення Конкурсу таким, що не відбувся) або про відмову у затвердженні результатів Конкурсу з обґрунтуванням причини такої відмови.

1.6.19. Конкурс може бути оголошений таким, що не відбувся, у разі коли:

1.6.19.1. протягом строку прийняття Заявок не надійшло жодної Заявки;

1.6.19.2. за результатами попереднього відбору претендентів з урахуванням кваліфікаційних та інших вимог, визначених цією Конкурсною документацією, не обрано жодного учасника Конкурсу;

1.6.19.3. протягом строку прийняття Конкурсних пропозицій не надійшло жодної Конкурсної пропозиції;

1.6.19.4. усі подані Конкурсні пропозиції не відповідають умовам Конкурсу;

1.6.19.5. усі подані Конкурсні пропозиції оформлені з порушенням умов, визначених у Конкурсній документації.

1.6.20. Протокол засідання Конкурсної комісії щодо визначення переможця Конкурсу оприлюднюється на веб-сайті міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради не пізніше ніж через три дні після затвердження такого протоколу.

1.6.21. У триденний строк після затвердження результатів Конкурсу Конкурсна комісія надсилає рекомендованим листом Міністерству економічного розвитку та торгівлі України протокол засідання Конкурсної комісії щодо визначення переможця Конкурсу для розміщення на його веб-сайті.

1.6.22. У десятиденний строк після затвердження результатів Конкурсу Конкурсна комісія оприлюднює інформацію та вмотивовані роз'яснення щодо підстав визначення переможця та відхилення пропозицій інших учасників Конкурсу у газеті _____, а також розміщує її на офіційному сайті.

1.7. Повідомлення учасників про результати Конкурсу

1.7.1. Копія затвердженого протоколу засідання Конкурсної комісії щодо визначення переможця Конкурсу надсилається рекомендованим листом переможцю Конкурсу у одноденний строк після затвердження результатів Конкурсу. У зазначеному листі, крім іншого, зазначається дата, коли представнику переможця необхідно з'явитися для проведення переговорів щодо укладення Договору ДПП.

1.7.2. У п'ятиденний строк з дня прийняття рішення про затвердження результатів конкурсу Конкурсна комісія направляє відповідне письмове повідомлення всім іншим учасникам Конкурсу.

1.7.3. Кожному учасникові Конкурсу в день звернення до Конкурсної комісії видається копія протоколу засідання Конкурсної комісії щодо визначення переможця Конкурсу.

1.8. Порядок проведення переговорів з переможцем Конкурсу для укладення Договору

1.8.1. Переговори щодо умов Договору ДПП проводяться уповноваженою міською (сільською, селищною, районною, обласною) радою посадовою особою (особами) з переможцем конкурсу у дату, визначену у повідомленні про визначення переможця.

1.8.2. Переговори проводяться виключно щодо умов Договору ДПП, які можуть змінити під час проведення Конкурсу.

1.8.3. Під час проведення переговорів умови Договору ДПП, що укладається з переможцем Конкурсу, не повинні відрізнятися від показників Конкурсної пропозиції, що стали підставою для визначення його переможця Конкурсу.

1.8.4. У разі, якщо переможець Конкурсу планує створити нову юридичну особу, яка братиме участь у Договорі ДПП, на умовах, передбачених Законом України «Про державно-приватне партнерство», він має про це повідомити Державного партнера протягом переговорів.

1.9. Укладення Договору ДПП з переможцем Конкурсу

1.9.1. Договір ДПП укладається з переможцем Конкурсу або із створеною ним відповідно до вимог Закону України «Про державно-приватне партнерство» юридичною особою після погодження всіх умов Договору ДПП, які можуть бути змінені в процесі проведення Конкурсу, та схвалення його остаточної редакції.

1.9.2. Погодження умов Договору ДПП та його підписання покладається на мера міста або уповноважену міською (селищною, сільською, районною, обласною) радою посадову особу. Державним партнером у Договорі ДПП виступає відповідна міська (селищна, сільська, районна, обласна) рада.

1.9.3. Умови Договору ДПП, що укладається з переможцем Конкурсу, не повинні відрізнятися від тих умов Конкурсною пропозиції, які стали підставою для визнання Приватного Партнера переможцем.

1.9.4. Договір ДПП має бути укладено у термін, протягом якого Конкурсна пропозиція є дійсною. За письмовим зверненням Державного партнера або переможця Конкурсу цей строк може бути продовжено шляхом повідомлення переможцем Конкурсу про продовження строку, протягом якого Конкурсна пропозиція є дійсною.

1.9.5. У разі письмової відмови переможця Конкурсу підписати Договір ДПП відповідно до вимог Конкурсною документації або не укладення Договору ДПП з вини переможця у строк, протягом якого Конкурсна пропозиція є дійсною, Державний Партнер повторно визначає найкращу Конкурсну пропозицію з тих, строк дії яких ще не минув.

1.10. Вирішення спорів пов'язаних з проведенням Конкурсу

1.10.1. Спори, пов'язані з проведенням Конкурсу, вирішуються в судовому порядку відповідно до законодавства України про державно-приватне партнерство.

2. Кваліфікаційні вимоги до учасників Конкурсу

2.1. До участі в Конкурсі допускаються учасники, які:

2.1.1. можуть забезпечити необхідне для реалізації Проекту обладнання та матеріально-технічну базу, зокрема _____ (зазначити);

2.1.2. можуть залучити для реалізації Проекту працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід, зокрема _____ (зазначити);

2.1.3. мають досвід у сфері реалізації Проекту, зокрема _____ (зазначити);

2.1.4. мають фінансову спроможність реалізувати Проект, зокрема _____ (зазначити);

2.3. Для підтвердження відповідності претендента кваліфікаційним вимогам претендент у складі Заявки має надати такі документи:

2.3.1. для підтвердження наявності необхідного для реалізації Проекту обладнання та матеріально-технічної бази - довідку про наявність обладнання та матеріальну технічну бази, що дозволяє претенденту реалізувати Проект;

2.3.2. для підтвердження можливості залучити для реалізації Проекту працівників, які мають необхідні знання та досвід, - довідку про наявність в штатному розкладі претендента (або про працевлаштування відповідно до контрактів) працівників відповідної кваліфікації та резюме зазначених працівників;

2.3.3. для підтвердження досвіду у сфері реалізації Проекту - документи, що підтверджують досвід претендента у реалізації Проекту _____;

2.3.4. для підтвердження фінансової спроможності реалізувати Проект - _____ (документи, що підтверджують фінансову спроможність претендентів реалізувати Проект, наприклад, попередні домовленості про залучення кредитних коштів або наявність власних коштів) .

2.4. Претенденти, які разом беруть участь у конкурсі, подають єдину Заявку на участь у ньому та документ для підтвердження спільної відповідності кваліфікаційним вимогам.

До Заявки таких претендентів додаються щодо кожного претендента документи, передбачені цією Конкурсною документацією, а також оригінал або нотаріально засвідчена копія договору, яким регулюються питання спільної участі таких осіб у конкурсі та здійсненні державно-приватного партнерства. У зазначеному договорі визначаються, зокрема, права та обов'язки кожної сторони у процесі здійснення державно-приватного партнерства, розмір та форма внеску кожної сторони під час його здійснення, підстави та порядок припинення договору.

2.5. Єдина Заявка, що подається претендентами, які разом беруть участь у конкурсі, підписується та скріплюється печатками (за наявності) всіх відповідних претендентів або одного з претендентів за умови подання документа (документів) для підтвердження повноважень такого претендента на підписання заявки чи пропозиції від імені інших претендентів.

2.6. Заявка та додатки, що складені претендентом, повинні бути підписані претендентом/уповноваженим представником претендента та засвідчені печаткою претендента (за наявності печатки).

2.7. Заявка та додатки до неї повинні бути викладені без підчисток або дописок, закреслених слів чи інших незастережних виправлень.

У випадку необхідності внесення виправлень у текст документів (при неможливості виготовлення нового документу) виправлення здійснюються шляхом перекреслення помилкової частини тексту, написання правильної частини тексту та здійснення напису «Виправленому на «___» вірити», який засвідчується підписом уповноваженої особи претендента та печаткою претендента (за наявності печатки). При цьому виправлення мають бути зроблені так, щоб усе помилково написане, а потім закреслене можна було прочитати.

3. Вимоги до складу Конкурсної пропозиції, її оформлення, розроблення і подання

3.1. У складі Конкурсної пропозиції учасники мають надати Конкурсній комісії такі документи:

3.1.1. пропозиції учасника щодо здійснення державно-приватного партнерства за такими розділами: Комерційний, Інженерно-конструкторський, Фінансовий, Екологічний та Соціальний;

3.1.2. пропозиції щодо умов Договору ДПП, які можуть бути змінені під час проведення Конкурсу, зокрема щодо _____.

3.1.3. анотація Конкурсної пропозиції обсягом не більш як чотири аркуші;

3.1.4. документ, що підтверджує повноваження особи, що підписала Конкурсну пропозицію (виписка з протоколу учасників (акціонерів) або копія такого протоколу, або наказу про призначення, або довіреності);

3.1.5. документи, що свідчать про реальну домовленість компаній-учасників консорціуму, корпорації, асоціації, або іншого об'єднання щодо виконання Договору ДПП, та містять визначення ролі та відповідальності кожної компанії - члену консорціуму, корпорації, асоціації, або іншого об'єднання щодо виконання наданої на розгляд Конкурсної пропозиції із зазначенням ролі та відповідальності кожної компанії (протоколи намірів, договори, гарантійні листи тощо) - у разі, якщо учас-

ник є консорціумом, корпорацією, асоціацією, або іншим об'єднанням.

- 3.2. Комерційний розділ Конкурсної пропозиції має містити запропоновані учасником: для проектів термомодернізації будівель бюджетної сфери це може бути очікуваний термін виконання робіт за Проектом; показники економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) за результатами здійснення заходів, передбачених Проектом тощо.
- 3.3. Інженерно-конструкторський розділ Конкурсної пропозиції має містити запропоновані учасником: _____ (технічні рішення та підходи до реалізації Проекту, наприклад використання відновлювальних джерел енергії тощо)
- 3.4. Фінансовий розділ Конкурсної пропозиції має містити запропоновані учасником фінансові умови реалізації Проекту: _____ (обсяг інвестицій у Проект, умови відшкодування внесених інвестицій тощо).
- 3.5. Екологічний розділ Конкурсної пропозиції має містити оцінений учасником вплив Проекту на навколишнє середовище _____ (наприклад, розрахунок щорічного зменшення викидів CO₂ внаслідок реалізації Проекту);
- 3.6. Соціальний розділ Конкурсної пропозиції має містити запропоновані учасником: _____ (умови соціального забезпечення працівників, поліпшення умов перебування у приміщеннях населення тощо).
- 3.7. Учасник може подати тільки одну Конкурсну пропозицію самостійно або разом з іншими учасниками.
- 3.8. Конкурсна пропозиція подається Конкурсній комісії не пізніше Граничного строку подання Конкурсних пропозицій, визначеного цією Конкурсною документацією, у 2-х екземплярах (оригінал та копія) українською мовою за підписом уповноваженої посадової особи учасника у запечатаному і скріпленому печаткою конверті, на якому зазначається найменування учасника. У разі, якщо учасником є фізична особа-підприємець, то Конкурсна пропозиція має містити лише підпис учасника.
- 3.9. До Конкурсної пропозиції можуть надаватися інші документи, відомості, довідки, які підтверджують надану в Конкурсній пропозиції інформацію.
- 3.10. Кожна сторінка Конкурсної пропозиції пронумеровується, підписується уповноваженою особою учасника та скріплюється відбитком печатки учасника (у разі наявності печатки). Всі сторінки Конкурсної пропозиції прошиваються. На зворотній стороні останнього аркуша Конкурсної пропозиції має бути зроблений запис, в якому вказується загальна кількість пронумерованих сторінок, який засвідчується підписом, з зазначенням дати підпису та печаткою учасника (у разі наявності печатки).
- 3.11. Відповідальність за помилки друку у документах Конкурсної пропозиції, поданих учасником, одноособово несе учасник.
- 3.12. Оригінал та копія Конкурсної пропозиції запечатуються у окремі конверти, які у місцях склеювання мають містити відбитки печатки учасника (у разі наявності печатки) та підпис уповноваженої посадової особи учасника з зазначенням дати підпису.
- 3.13. На конвертах має бути зазначено: «Конкурсна пропозиція. Оригінал» та «Конкурсна пропозиція. Копія». На обох конвертах має бути також зазначено:
 - 3.13.1. повне найменування і адреса Конкурсної комісії;
 - 3.13.2. назва Конкурсу відповідно до Оголошення про проведення Конкурсу;
 - 3.13.3. повне найменування учасника, його адреса, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ (ідентифікаційний номер – для фізичних осіб), телефон, факс, електронна адреса;

- 3.13.4. запис «Не відкривати до _____» (дата і час, до якої можуть надаватися Конкурсні пропозиції відповідно до Оголошення про проведення Конкурсу).
- 3.14. Конкурсні пропозиції, підготовлені учасниками - нерезидентами України, можуть бути складені іншою мовою, при цьому повинні мати обов'язковий автентичний переклад українською мовою, який зроблено в сертифікованому центрі перекладів та завірено підписом уповноваженої особи та печаткою цього центру. Визначальним є текст, викладений українською мовою.
- 3.15. Для підтвердження дійсності оригіналів офіційних документів з метою використання їх на території України, документи мають бути легалізовані в консульському відділі України або засвідчені спеціальним штампом «Apostille» (апостиль), проставленим компетентним органом держави, в якій було складено документи (якщо з цією державою не укладена конвенція).
- 3.16. Валютою конкурсної пропозиції є гривна (або інша валюта).
- 3.17. Учасник самостійно одержує всі необхідні документи, пов'язані з поданням його Конкурсної пропозиції та несе всі витрати на отримання таких документів та підготовку Конкурсної пропозиції.
- 3.18. Конкурсні пропозиції є дійсними протягом 180 календарних днів з дати їх розкриття. До закінчення цього строку Конкурсна комісія має право вимагати від учасників продовження строку дії Конкурсних пропозицій.
- 3.19. Конкурсна комісія може вимагати від учасників продовження строку дії Конкурсних пропозицій у випадку, якщо переможець Конкурсу відмовився підписати Договір ДПП. У цьому випадку учасник має право:
- 3.19.1. відхилити таку вимогу;
 - 3.19.2. погодитися з вимогою та продовжити строк дії поданої ним Конкурсної пропозиції.
- 3.20. Конверти з оригіналом та копією Конкурсної пропозиції учасника подаються особисто або через уповноважену особу до Конкурсної комісії за адресою вказаною в Оголошенні про проведення конкурсу.
- 3.21. При отриманні конвертів з оригіналом та копією Конкурсної пропозиції від учасника Секретар Конкурсної комісії особисто видає учаснику (або уповноваженій особі) довідку, в якій зазначається дата та час прийняття конвертів, ім'я, прізвище та по батькові особи, яка прийняла конверт.
- 3.22. Конкурсні пропозиції, що надійшли до Конкурсної комісії після закінчення встановленого строку, Конкурсною комісією не розглядаються.
- 3.23. Учасники мають право відкликати подані Конкурсні пропозиції та подати замість них нові Конкурсні пропозиції не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення Граничного строку подання Конкурсних пропозицій, визначеного у цій Конкурсній документації.
- 3.24. Відкликання Конкурсної пропозиції здійснюється на підставі заяви учасника до Конкурсної комісії, яка має бути підписана уповноваженою посадовою особою учасника та скріплена печаткою учасника (у разі наявності печатки). У разі, якщо учасником є фізична особа-підприємець, то заява про відкликання Конкурсної пропозиції має містити лише підпис учасника.
- 3.25. Під час подання Конкурсної пропозицій учасники мають право вносити зміни до Конкурсних пропозицій з метою їх удосконалення. Зміни до Конкурсних пропозицій вно-

сяться шляхом відкликання діючої Конкурсної пропозиції та подачі нової Конкурсної пропозиції.

3.26. Конкурсні пропозиції, за якими була подана відповідна заява про відкликання, не відкриваються.

4. Порядок надання роз'яснень щодо Конкурсної документації

4.1. Учасник, який отримав Конкурсну документацію, має право не пізніше ніж за десять календарних днів до закінчення Граничного строку подання Конкурсної пропозицій у письмовій формі звернутися до Конкурсної комісії за роз'ясненнями щодо Конкурсної документації.

4.2. Конкурсна комісія має надати роз'яснення на запит в письмовій формі з обов'язковим підтвердженням його відправлення протягом трьох днів з дня його отримання всім особам, яким було надано Конкурсну документацію. До роз'яснення має бути додано зміст запиту без зазначення заявника, від якого отримано запит.

ДОДАТОК 1.1 до Інструкція для претендентів

ЗАЯВКА НА УЧАСТЬ У КОНКУРСІ з вибору приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____»

Повна назва організації (для фізичних осіб - підприємців - прізвище, ім'я та по батькові), місцезнаходження, телефон (телефакс) претендента: _____ _____
Організаційно-правова форма _____ Документ про державну реєстрацію юридичної особи (дата, місце та найменування органу реєстрації претендента): _____
Юридична адреса організації (для фіз.осіб-підприємців – адреса реєстрації): _____ Поштова адреса: _____ _____ Телефон _____ Факс: _____ Ел. пошта _____
Загальні відомості про посадових осіб претендента (для юридичних осіб): _____ Дані про особу, що підписала заявку _____

Ця Заявка виражає намір _____ (назва/ПІБ Заявника) взяти участь у конкурсі, що проводиться згідно порядку та на умовах, зазначених у Оголошенні про проведення конкурсу, що опубліковано в _____ № ___ від _____.

Заявка складена у двох екземплярах, один екземпляр для Заявника, один – для Конкурсної комісії.

Підпис Заявника / представника Заявника _____
/ _____/

Дата "___" _____ 20 ___ року

М.П.

До заявки додаються: (повний перелік додатків):

_____ (заповнюється Заявником)

№ заявки _____ Заявка зареєстрована "___" _____ 20 ___ року _____ год. ___ хв. Підпис Секретаря Конкурсної комісії, що зареєстрував заявку _____ / _____/
--

ДОДАТОК 1.2 до Інструкція для претендентів

Додаткова інформація, що подається разом із Заявкою на участь у конкурсі

1. Претенденти – резиденти України подають разом з Заявкою:
 - 1.1. Довідку про відсутність заборгованості перед бюджетом.
 - 1.2. Баланс за формою № 1.
 - 1.3. Звіт про фінансові результати за формою № 2.
 - 1.4. Звіт про рух коштів за формою № 3.
 - 1.5. Розшифровану інформацію про дебіторську та кредиторську заборгованість із зазначенням дати їх виникнення.
2. Юридична особа - нерезидент подає разом із Заявкою документи, що підтверджують факт реєстрації (створення) іноземної юридичної особи у країні її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського або судового реєстру тощо), та аналоги зазначених в п.1 цього Додатку фінансових документів, що засвідчені згідно із законодавством країни, яка їх видала, перекладені українською мовою та легалізовані відповідно до законодавства.
3. Претенденти (резиденти та нерезиденти України) подають засвідчені в установленому порядку:
 - 3.1. копії статуту або інших установчих документів претендента;
 - 3.2. інформацію про осіб, що здійснюють безпосередній або опосередкований контроль над претендентом, включаючи кінцевих бенефіціарних власників (контролерів);
 - 3.3. документ, що підтверджує повноваження особи, яка підписала Заявку.
4. Для документального підтвердження щодо відповідності претендента кваліфікаційним вимогам додатково подаються документи та інформація, зазначені у п. 2.3 Розділу I Конкурсної документації.

ДОДАТОК 1.3 до Інструкція для претендентів

ПОВІДОМЛЕННЯ

про допущення до участі у конкурсі з вибору приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____»

Конкурсна комісія, що створена на підставі рішення _____ від _____ № _____ розглянувши заявку та додані до неї документи, отримані від _____, повідомляє, що _____ допущений до участі у конкурсі _____

Конкурсну документацію можна отримати за адресою: _____ у строк до _____ 201 ____ р.

Документи видаються уповноваженим особам або представникам, при наявності відповідним чином оформленої довіреності.

Голова Конкурсної комісії _____

ДОДАТОК 1.4 до Інструкція для претендентів

ПОВІДОМЛЕННЯ

про недопущення до участі у конкурсі з вибору приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____»

Конкурсна комісія, що створена на підставі рішення _____ від _____ № _____ розглянувши заявку та додані до неї документи, отримані від _____, повідомляє, що _____ недопущений до участі у конкурсі _____

Заявка відхилена з огляду на _____
(пункти ____ цієї Конкурсної документації).

Голова Конкурсної комісії _____

Розділ II. Умови проведення конкурсу

1. Інформація про склад об'єкта ДПП та його опис із зазначенням основних техніко-економічних показників.
 - 1.1. До складу Об'єкту ДПП входять _____ (надати опис об'єкту та місце його розташування). Основні техніко-економічні показники Об'єкту ДПП надані у Додатку 1 до Договору, що має бути укладеним в рамках державно-приватного партнерства.
 - 1.2. Приватний Партнер не набуває права власності на будь-які Об'єкти ДПП. Об'єкти ДПП залишаються у комунальній власності.
2. Інформація про види діяльності, які провадитимуться в рамках державно-приватного партнерства.
 - 2.1. Приватний партнер в рамках реалізації Проекту має здійснювати діяльність з: _____ (термомодернізація об'єкту ДПП, утримання Об'єкту ДПП тощо)
3. Критерії і порядок проведення оцінки Конкурсних пропозицій та визначення переможця Конкурсу.
 - 3.1. Конкурсні пропозиції учасників, які не були відхилені за результатами першої стадії їх оцінки оцінюються відповідно до критеріїв оцінки Конкурсних пропозицій, визначених пп. 3.2 – 3.3 Розділу II цієї Конкурсної документації.
 - 3.2. Пропозиції кожного учасника оцінюються відповідно зважених коефіцієнтів за кожним критерієм (від 0 до 1; 0 - мінімально значимий критерій, 1 - максимально значимий критерій) відповідно до таблиці нижче. Сума зважених коефіцієнтів за критеріями одного виду дорівнює 1.

У таблиці нижче зазначаються критерії вибору приватного партнера для реалізації Проекту з урахуванням аналізу пропозиції про здійснення державно-приватного партнерства та коефіцієнти їх важливості.

Характеристика критерію	Зважений коефіцієнт (від 0 до 1)	Оцінка характеристики членом Комісії (від 0 до 10)	Загальна кількість балів за критерієм
1) Критерії технічного та інженерно-конструкторського характеру			
2) Критерії фінансового та комерційного характеру			
3) Критерії екологічного та соціального характеру			

- 3.3. Під час проведення оцінки Конкурсних пропозицій члени Конкурсної комісії оцінюють кожен Конкурсну пропозицію окремо шляхом присвоєння кожному визначеному критерію балів від 0 до 10 (стовпчик 3 таблиці вище), перемноження присвоєного балу і відповідного зваженого коефіцієнта за кожним критерієм окремо (стовпчик 4 таблиці вище) та сумування отриманих показників на таких принципах.

В таблиці нижче наведено, яким чином мають розраховуватися (визначатися) бали щодо оцінки членами Конкурсної комісії кожного з критеріїв за кожним з показників, які підлягають оцінці (критерії визначаються у попередній таблиці).

Характеристика критерію	Оцінка характеристики (від 0 до 10)	Коментар щодо обчислення (визначення оцінки)
1) Критерії технічного та інженерно-конструкторського характеру		
	A i	(Приклад 1) Конкурсна пропозиція, що містить мінімальний показник, отримує 10 балів. Конкурсна пропозиція, що містить максимальний строк, отримує 0 балів. Конкурсні пропозиції з іншими термінами (крім мінімального та максимального) оцінюються за формулою: $A i = (T_i - T_{min}) * 10 / (T_{max} - T_{min})$
	B i	(Приклад 2) Конкурсна пропозиція, що містить максимальний показник, отримує 10 балів. Конкурсна пропозиція, що містить мінімальний показник, отримує 0 балів. Конкурсні пропозиції з іншими показниками (крім мінімального та максимального) оцінюються за формулою: $B i = (T_{max} - T_i) * 10 / (T_{max} - T_{min})$
		(Приклад 3) Зазначений показник оцінюється на якісному рівні відповідно до експертного бачення членів Конкурсної комісії – більший бал відповідає більш привабливій пропозиції, запропонованій учасником
2) Критерії фінансового та комерційного характеру		
3) Критерії екологічного та соціального характеру		

3.4. За результатами проведення оцінки Конкурсних пропозицій члени Конкурсної комісії, які беруть участь у її засіданні, заповнюють і підписують відомості про результати проведення оцінки Конкурсних пропозицій (далі - Відомості про оцінювання) та подають їх Секретарю Конкурсної комісії.

3.5. Після проведення перевірки правильності розрахунків, наведених у Відомостях про оцінювання, та виправлення разом з відповідними членами Конкурсної комісії помилок Секретар Конкурсної комісії за кожною Конкурсною пропозицією підсумовує бали, нараховані членами Конкурсної комісії, складає та підписує звіт про результати проведення оцінки конкурсних пропозицій (далі - Звіт про оцінювання), який разом з Відомостями про оцінювання подає Конкурсній комісії для розгляду та визначення переможця Конкурсу.

3.6. За результатами розгляду даних, наведених у Відомостях про оцінювання та Звіті про оцінювання, Головуючий на засідання Конкурсної комісії пропонує визначити переможцем учасника, Конкурсна пропозиція якого набрала найбільшу кількість балів.

3.7. У разі рівного розподілу балів Конкурсна комісія розглядає дані, наведені у Відомостях

про оцінювання, і пропонує визначити переможцем учасника, Конкурсна пропозиція якого набрала найбільшу кількість балів за зваженими коефіцієнтами з найбільшим значенням.

- 3.8. Оцінка Конкурсних пропозицій здійснюється кожним членом Комісії у письмовому вигляді.
4. Відомості щодо наявності обмежень та/або обтяжень щодо об'єкта державно-приватного партнерства Зазначаються обмеження та/або обтяження щодо об'єктів державно-приватного партнерства (за наявності).
5. Порядок та умови отримання переможцем Конкурсу права на користування земельною ділянкою для здійснення державно-приватного партнерства (у разі необхідності).
6. Інформація про обсяг і форму фінансової участі Приватного Партнера у здійсненні ДПП. Зазначаються інвестиції, необхідні для реалізації Проекту та форма їх внесення (запозичення, власні кошти тощо).
7. Зобов'язання щодо відшкодування витрат на підготовку документів, з яких складається пропозиція щодо здійснення державно-приватного партнерства.
 - 7.1. Приватний Партнер (крім Ініціатора Пропозиції) протягом місяця після підписання Договору ДПП має відшкодувати Ініціатору Пропозиції Витрати на Підготовку Пропозиції у сумі, яка документально їм підтверджена, але не більш як 2,5 відсотка загальної вартості інвестицій за Проектом відповідно до поданої ним Конкурсної пропозиції.
 - 7.2. Відшкодування здійснюється на розрахунковий рахунок Ініціатора Пропозиції відповідно до виставленого ним рахунку, погодженого Державним Партнером.
 - 7.3. Державний партнер погоджує рахунок Ініціатора Пропозиції протягом 3 (трьох) робочих днів після надання йому ініціатором Пропозиції підтверджених документів щодо витрат на розроблення Пропозиції.
8. Можливість створення переможцем (переможцями) Конкурсу юридичної особи для здійснення ДПП.
 - 8.1. Приватним Партнером у Договорі ДПП крім переможця (переможців) Конкурсу з визначення Приватного Партнера, може виступати юридична особа, створена для здійснення державно-приватного партнерства переможцем (переможцями) Конкурсу з визначення приватного партнера за умов, що протягом строку, встановленого Договором ДПП, переможець (переможці) Конкурсу повинен (повинні) прямо або опосередковано володіти більше ніж 50 відсотками статутного капіталу цієї юридичної особи.
 - 8.2. У разі, якщо Приватним Партнером за Договором ДПП виступатиме юридична особа, створена переможцем Конкурсу, до Договору ДПП протягом місяця після державної реєстрації створеної юридичної особи мають бути внесені відповідні зміни, у тому числі щодо субсидіарної відповідальності переможця (переможців) конкурсу за зобов'язаннями цієї юридичної особи.
 - 8.3. Переможець (переможці) Конкурсу несе (несуть) у повному обсязі відповідальність за виконання зобов'язань за Договором ДПП.
9. Вимоги щодо найму працівників
 - 9.1. В рамках виконання цього Договору Приватний Партнер має забезпечити створення (модернізацію, реконструкцію) Об'єкту ДПП кваліфікованими кадрами, що мають необхідні дозволи та ліцензії, а також гарантувати соціальний захист найманих працівників.
 - 9.2. Приватний Партнер має не допускати створення заборгованості заробітної плати перед працівниками.

9.3. Рівень заробітної плати найманих працівників має бути не нижче середньої заробітної плати працівників відповідного профілю.

10. Інформація про обсяг та форму державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства.

Державна підтримка здійснення ДПП задля реалізації Проекту надається у формі _____ (зазначається форма державної підтримки здійснення ДПП, наприклад, «шляхом виплати приватному партнеру інших платежів, передбачених договором, укладеним в рамках ДПП, зокрема плати за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання)»). Механізм державної підтримки наведено у Розділі УІ Конкурсної документації.

Розділ III. Проект договору, що укладатиметься в рамках державно-приватного партнерства, із зазначенням його істотних умов, та умовами, які можуть бути змінені під час проведення конкурсу

ЗРАЗОК³⁵

ДОГОВІР, УКЛАДЕНИЙ В РАМКАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

_____ (орган місцевого самоврядування), в особі _____, що діє на підставі _____, (далі — Державний партнер) з одного боку, та _____ (компанія (компанії), в особі _____, що діє на підставі _____, (надалі — Приватний Партнер) боку, що в подальшому разом іменуються Сторони, а кожна окремо — Сторона, а також суб'єкти, що діють на стороні Державного Партнера: _____ (комунальні підприємства / установи, які можуть бути визначені Державним партнером в разі доцільності) — надалі разом «Комунальні Підприємства» або «КП» та кожне окремо «Комунальне Підприємство» або «КП»)

УКЛАЛИ ЦЕЙ ДОГОВІР ПРО ТАКЕ:

Стаття 1. Терміни та їх визначення

На додаток до термінів, визначених в інших положеннях Договору, терміни, що використовуються у цьому Договорі, якщо вони інакше не визначені або не обмежені, що починаються із заголовних букв, мають наступні значення:

«Витрати на Підготовку Пропозиції» — витрати, понесені Ініціатором (ами) Пропозиції про Здійснення ДПП у зв'язку з підготовкою Пропозиції про Здійснення ДПП;

«ДПП» — державно-приватне партнерство у розумінні Закону України «Про державно-приватне партнерство»;

«Договір ДПП» — цей договір, укладений в рамках державно-приватного партнерства;

«Ініціатор (и) Пропозиції» — визначити, хто є ініціатором пропозиції про здійснення ДПП;

«Об'єкти ДПП» — об'єкти, передані Приватному Партнеру для реалізації Проекту відповідно до цього Договору, наведені у Додатку 1 до цього Договору;

«Очікувані Інвестиції в Проект» — обсяг інвестицій у реалізацію Проекту, визначений відповідно до кращої конкурсної пропозиції з вибору приватного партнера за результатами Конкурсу;

«Термін Виконання Робіт за Проектом» — загальний строк виконання робіт, передбачених в рамках Проекту, визначений відповідно до кращої конкурсної пропозиції з вибору приватного партнера за результатами Конкурсу;

«Підрядники» - постачальники товарів, робіт та послуг, що залучаються Приватним Партнером для виконання цього Договору;

«Пропозиція» - Пропозиція про здійснення державно-приватного партнерства для цілей реалізації Проекту від _____, подана _____;

«Проект» — назва проекту, який пропонується реалізувати на умовах ДПП відповідно до цього Договору;

³⁵ Надано один з можливих зразків Договору, який має укладатися в рамках ДПП, який може бути використаний для підготовки проекту Договору ДПП щодо реалізації проектів термомодерізації будівель бюджетної сфери з урахуванням особливостей реалізації того чи іншого проекту.

«Реальні Збитки» — шкода, збитки, витрати, видатки (в тому числі обґрунтовані винагороди та витрати на адвокатів та консультантів) будь-якої з Сторін цього Договору або Комунальних Підприємств (в разі їх наявності на стороні Державного партнера), які виникли з вини будь-якої з інших Сторін цього Договору або Комунальних Підприємств (в разі їх наявності на стороні Державного партнера), встановлені арбітражними рішеннями, судовими рішеннями або протоколами, підписаними Сторонами Договору, а також штрафи або санкції, що передбачені законодавством або в іншій визначений Договором спосіб, які є прямим та однозначним наслідком рішення суду, але не включає в себе опосередковані, непрямі збитки;

«Річний Звіт» — звіт за кожний повний рік протягом Строку Договору, який Приватний Партнер зобов'язаний надавати Державному Партнеру відповідно до умов цього Договору.

«Форс-Мажорні Обставини» щодо будь-якої Сторони — будь-яка подія або випадок будь-якого характеру поза розумним контролем такої Сторони, який затримує, перешкоджає або заважає цій Стороні виконувати будь-яке зобов'язання, яке покладається на цю Сторону за цим Договором, у тому числі, в тій мірі, в якій така подія або випадок затримує, перешкоджає або заважає такій Стороні виконувати таке зобов'язання: стихійні лиха або дії ворогів держави, військові дії, війна (оголошена або неоголошена), діяльність партизанів, терористична діяльність, акти саботажу, блокада, пожежа, страйки, заколоти, повстання, масові заворушення, карантинні обмеження, епідемії, надзвичайні ситуації природного характеру та погодні умови, у тому числі землетруси, зсув порід, підземні поштовхи, оповзні, снігові лавини, повені, урагани, бурі та вибухи, та за будь-яких обставин за винятком будь-якої події або випадку, які було погоджено не вважати Форс-Мажорними Обставинами у цьому Договорі.

Інші терміни, які використовуються у Договорі (в разі наявності).

Стаття 2. Предмет Договору

2.1. Державний Партнер в порядку та на умовах, визначених цим Договором, надає Приватному Партнеру виключне право на:

- а) модернізацію (реконструкцію) Об'єкту (ів) ДПП, перелік та технічні характеристики яких надано у Додатку 1 до цього Договору. Перелік, обсяги і строки виконання передбачених Договором робіт визначено у Додатку 2 до цього Договору (визначається на підставі конкурсної пропозиції переможця конкурсу на здійснення ДПП),
- б) експлуатацію (утримання) Об'єкту (ів) ДПП протягом строку дії Договору ДПП відповідно до вимог, визначених цим Договором ДПП.

2.2. Приватний Партнер в порядку та на умовах, визначених цим Договором, бере на себе зобов'язання:

- а) здійснити протягом _____ місяців (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у конкурсі на здійснення ДПП) заходи з реконструкції (модернізації) Об'єкта (ів) ДПП;
- б) здійснювати протягом дії цього Договору експлуатацію (утримання) Об'єкту ДПП, забезпечивши щорічну економію паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг), що споживаються цим Об'єктом (ами) ДПП, порівняно з базовим щонайменше на (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у конкурсі на здійснення ДПП):

Електрична енергія - _____% (або кВт г на рік);

Теплова енергія - _____% (або ГКал на рік);

Природний газ - _____% (або тис. куб.м. на рік/ ГКал на рік);

Холодна вода - _____% (або куб.м. на рік);

Гаряча вода - _____% (або куб.м. на рік).

2.3. Досягнення показників, зазначених у п.2.2 цього Договору має відбуватися за умов дотримання температурного режиму у приміщеннях Об'єкту (ів) ДПП, визначеному у Додатку 3 до цього Договору (визначається Державним партнером у Конкурсній документації. Одночасно можуть бути визначені вимоги до водопостачання, гарячого водопостачання тощо):

_____.

2.4. Базове щорічне споживання енергетичних та інших ресурсів складає (надаються цифри, що визначені Державним партнером у Конкурсній документації):

Електрична енергія - _____ кВт г на рік ;

Теплова енергія - _____ ГКал на рік ;

Природний газ - _____ тис. куб.м. на рік/ ГКал на рік ;

Холодна вода - _____ куб.м. на рік;

Гаряча вода - _____ куб.м. на рік.

2.5. Приватний Партнер не набуває права власності на Об'єкт (и) ДПП. Об'єкт (и) ДПП залишаються у комунальній власності. Експлуатація (утримання) Об'єкту (ів) ДПП протягом строку дії Договору ДПП здійснюватиметься Приватним партнером на умовах та у порядку, визначених Законодавством України та цим Договором.

Стаття 3. Обсяг і форма фінансової участі Приватного Партнера у здійсненні ДПП

3.1. Очікувана сума загальних інвестицій для реалізації Проекту Приватним Партнером, яка підлягає відшкодуванню в рамках цього Договору, складає _____ (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у конкурсі на здійснення ДПП).

3.2. Інвестиції буде здійснено за рахунок _____ (власних коштів Приватного партнера, залучених Приватним партнером коштів тощо).

Стаття 4. Обов'язки Приватного Партнера:

Приватний Партнер має такі обов'язки за цим Договором:

4.1. Забезпечити розробку технічної та проектної документації щодо реконструкції (модернізації) Об'єкту (ів) ДПП, а також затвердження цієї документації у встановленому законодавством порядку (в разі необхідності);

4.2. Забезпечити здійснення заходів з реконструкції (модернізації) Об'єкту (ів) ДПП не пізніше _____ (дата) та відповідно до графіку виконання робіт, наведеному у Додатку 2 до цього Договору (формується на підставі конкурсної пропозиції переможця конкурсу);

4.3. Дотримуватись передбачених законодавством стандартів безпеки при виконанні Робіт на Об'єкті (ах) ДПП;

4.4. Здійснювати експлуатацію (утримання) Об'єкту (ів) ДПП відповідно вимог цього Договору, визначених у Додатку 4 до цього Договору (вимоги до експлуатації Об'єкту ДПП мають бути визначено або безпосередньо у Договорі ДПП, або у додатку до Договору ДПП);

4.5. Надавати Державному Партнеру інформацію про виконання цього Договору у порядку, визначеному цим Договором та Законодавством України;

4.6. Одержати всі необхідні погодження, затвердження, дозволи, згоди, дослідження, висновки та будь-які інші дозволи регуляторних органів, необхідні для цілей реалізації Проекту відповідно до Законодавства України;

4.7. Виконувати всі інші обов'язки Приватного Партнера, передбачені цим Договором.

Стаття 5. Права Приватного Партнера

Приватний Партнер має такі права за цим Договором:

- 5.1. Виключне право на здійснення реконструкції (модернізації) Об'єкту (ів) ДПП, на умовах цього Договору;
- 5.2. Без затримки отримувати від Державного Партнера та Комунальних Підприємств всю технічну, проектну та іншу документацію та інформацію, необхідну для реконструкції (модернізації) Об'єкту (ів) ДПП;
- 5.3. На доступ до Об'єкту (ів) ДПП, а також на залучення Підрядників до виконання Робіт на Об'єкті (ах) ДПП на умовах, визначених у цьому Договорі;
- 5.4. Отримати відшкодування загального обсягу інвестицій за Проектом, а також інші понесені ним витрати, якщо це передбачено цим Договором, протягом строку окупності інвестицій у Проект (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у конкурсі на здійснення ДПП), у порядку та на умовах, визначених цим Договором;
- 5.5. Отримати компенсацію операційних (експлуатаційних) витрат, понесених Приватним Партнером в рамках експлуатації Об'єкту (ів) ДПП у розмірі _____ (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у конкурсі на здійснення ДПП), у порядку та на умовах, визначених цим Договором;
- 5.6. Щороку протягом строку окупності інвестицій у Проект (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у конкурсі на здійснення ДПП) отримувати у порядку та на умовах, визначених цим Договором, винагороду за інвестиції у реалізацію Проекту, яка розраховується як відсоток від фактично внесених Приватним Партнером інвестицій у роках, що передують відповідному року (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у конкурсі на здійснення ДПП);
- 5.7. На відшкодування збитків, що були понесені Приватним Партнером з причин, що перебувають під контролем Державного Партнера або Комунальних Підприємств, якщо це буде доведено у встановленому законодавством порядку, на умовах, визначених у цьому Договорі;
- 5.8. Має всі інші права Приватного Партнера, передбачені цим Договором.

Стаття 6. Обов'язки Державного Партнера

Державний Партнер має такі обов'язки за цим Договором:

- 6.1. Надати Приватному Партнеру виключне право на модернізацію (реконструкцію) Об'єкту (ів) ДПП відповідно до умов цього Договору;
- 6.2. Надати Приватному Партнеру виключне право на експлуатацію (утримання) Об'єкту (ів) ДПП відповідно до умов цього Договору (конкретизація обов'язків та повноважень Приватного партнера щодо експлуатації (утримання) Об'єкта (ів) ДПП має бути здійснена або безпосередньо у цьому Договорі, або у Додатку до цього Договору. Зазначені обов'язки можуть включати до себе як питання енерго- та ресурсозабезпечення Об'єкту (ів) ДПП, так і деякі додаткові функції (наприклад, прибирання, поточний ремонт тощо));
- 6.3. На вимогу Приватного Партнера щодо одержання інформації/документів, необхідних для реалізації Проекту, своєчасно надавати або забезпечувати надання Комунальними Підприємствами або іншими відповідними підприємствами/установами достовірної, точної, актуальної, перевіреної та підтвердженої інформації/документів у строки, зазначені у відповідних запитах;
- 6.4. Забезпечити сприяння у межах своєї компетенції у одержанні всіх погоджень, затверджень, дозволів, згод, досліджень, висновків та будь-яких інших дозволів регуляторних органів, необхідних для цілей реалізації Проекту відповідно до Законодавства України;

- 6.5. Сприяти у межах своєї компетенції забезпеченню доступу Приватного Партнера та/або Підрядників до Об'єкту (ів) ДПП, та забезпечити їх робочий режим, який надасть можливість виконання робіт, які є або можуть бути необхідними для цілей реалізації Проекту;
- 6.6. Забезпечити відшкодування інвестицій, винагороди за внесені інвестиції та операційних (експлуатаційних) витрат, понесених приватним партнером в рамках експлуатації (утримання) Об'єкту (ів) ДПП на умовах, визначених цим Договором;
- 6.7. Виконувати всі інші обов'язки Державного Партнера, передбачені цим Договором.

Стаття 7. Права Державного Партнера

Державний Партнер має такі права за цим Договором:

- 7.1. Здійснювати контроль за діяльністю Приватного Партнера відповідно до порядку, встановленого цим Договором, за умови не перешкоджання виконанню Приватним Партнером своїх обов'язків;
- 7.2. Вимагати від Приватного Партнера відшкодування збитків, що виникли з причин, що перебувають під контролем Приватного Партнера, у тому числі у разі невиконання ним зобов'язань щодо термінів завершення модернізації (реконструкції) Об'єкту (ів) ДПП та/або щодо економії енергетичних та інших ресурсів, що передбачена цим Договором, якщо це буде доведено у встановленому законодавством порядку, на умовах, визначених у цьому Договорі;
- 7.3. Має всі інші права Державного Партнера, передбачені цим Договором.

Стаття 8. Обов'язки Комунального (них) підприємств

(в разі, якщо вони є суб'єктами, що виступають у цьому Договорі на стороні Державного партнера)

Визначити у разі необхідності

Стаття 9. Права Комунального (них) підприємств

(в разі, якщо вони є суб'єктами, що виступають у цьому Договорі на стороні Державного партнера)

Визначити у разі необхідності

Стаття 10. Умови, розмір і порядок внесення платежів Державним партнером

У цій статті необхідно визначитися з тим, яким чином буде формуватися плата за доступність:

- як фіксована плата приватному партнеру, яка перераховується йому на щорічній (щоквартальній або щомісячній основі) за умов досягнення ним передбачених договором показників економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) та додержання у відповідних приміщеннях об'єкту ДПП обумовленого договором температурного режиму (зазначена плата має визначатися за результатами конкурсу на здійснення ДПП відповідно до найкращої конкурсної пропозиції);
- або розраховуватися відповідно до формули, яка міститься в ТЕО, що входить до складу Пропозиції, залежно від обсягів економії паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг), тарифів на ці ресурси та додержання у відповідних приміщеннях обумовленого договором температурного режиму.

Крім того, залежно від способу розрахунку плати за доступність необхідно визначити порядок її сплати (у які строки, після надання яких документів тощо).

Стаття 11. Обсяг і форма державної підтримки здійснення ДПП

11.1. Обсяг та форма державної підтримки здійснення ДПП надані у Додатку до цього Договору (надаються рішення відповідної ради, якими закріплюється порядок надання державної підтримки здійснення ДПП – наприклад, як у Додатках 11-12 Керівництва).

Стаття 12. Розподіл ризиків Сторін за цим Договором та форми управління ними

12.1. Ризики, пов'язані з реалізацією Проекту, розподіляються між Приватним Партнером, Державним Партнером та відповідними Державними Підприємствами згідно з Розподілом Ризиків, наведеним у Додатку 5 [«Розподіл Ризиків»] до цього Договору, а в тій частині, в якій ці питання не врегульовані в ньому, відповідно до інших положень цього Договору (визначаються на основі ризиків, наведених у Пропозиції про здійснення ДПП, та уточнені за результатами переговорів при підписанні Договору ДПП).

Стаття 13. Права на Земельні Ділянки

Визначається порядок користування Приватним партнером земельними ділянками (в разі, якщо це є необхідним для виконання цього Договору).

Стаття 14. Відшкодування витрат на підготовку Пропозиції про Здійснення ДПП

14.1. Протягом 30 (тридцяти) календарних днів після Дати Набрання Чинності цим Договором Приватний Партнер відшкодовує Ініціатору Пропозиції про Здійснення ДПП документально підтверджені витрати, понесені ним у зв'язку з підготовкою Пропозиції, у сумі, яка документально підтверджена Ініціатором Пропозиції, але не більш як 2,5% від сукупної суми Очікуваних Інвестицій для реалізації Проекту (визначається відповідно до конкурсної пропозиції переможця конкурсу).

Стаття 15. Взаємодія Державного Партнера, третіх осіб і Державних Органів в рамках виконання цього Договору.

15.1. Державний Партнер, Комунальні підприємства та їхні посадові особи не мають право втручатися в реалізацію прав та виконання обов'язків Приватного Партнера за цим Договором, в тому числі, зокрема, шляхом здійснення будь-якої дії або відмови від здійснення дії будь-яким способом, який перешкоджає виконанню Робіт Приватним Партнером відповідно до цього Договору, крім випадків які прямо передбачені цим Договором або Законом.

15.2. Незважаючи на будь-яке положення цього Договору про протилежне, Приватний Партнер звільняється від зобов'язання виконувати Роботи та від будь-якої відповідальності за невиконання умов цього Договору за наявності перешкод або обмежень, які унеможливають здійснення Приватним Партнером зазначених дій у результаті такого втручання, на увесь строк такого втручання.

Стаття 16. Система управління ДПП

Необхідно визначити порядок взаємодії Державного партнера (та у разі наявності – Комунальних підприємств) та Приватного партнера в рамках виконання ДПП: порядок здійснення контролю за діяльністю Приватного партнера, порядок врегулювання спірних питань тощо.

Стаття 17. Контроль за дотриманням умов Договору

17.1. По закінченню кожного календарного року з моменту підписання цього Договору Приватний Партнер до 20 (двадцятого) лютого поточного року, що настає за звітним, надає Державному Партнеру Річний Звіт про виконання цього Договору.

17.2. Приватний Партнер звітує перед Державним Партнером у порядку, визначеному постановою КМУ від 09.02.2011 № 81 «Про затвердження Порядку надання приватним партнером державному партнеру інформації про виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства», додатково включаючи до Звіту таку інформацію:

- а) Перелік заходів, здійснених в рамках Проекту;
- б) Обсяги споживання паливно-енергетичних та інших ресурсів (житлово-комунальних послуг) на Об'єкті (ах) ДПП у минулому році за видами ресурсів;
- в) Інформація про додержання температурного режиму а інших визначених цим Договором умов на Об'єкті (ах) ДПП;
- г) Збитки, що були понесені Приватним Партнером з причин, що перебувають під контролем Державного Партнера або Комунальних Підприємств (за наявності) з поясненням причин їх виникнення.

Стаття 18. Відповідальність

18.1. Сторони несуть відповідальність за будь-яке невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за цим Договором згідно з Законодавством України та з урахуванням статей 19-20 цього Договору.

Стаття 19. Відповідальність Приватного Партнера за Договором

19.1. Приватний Партнер несе повну відповідальність перед Державним Партнером за виконання своїх зобов'язань за цим Договором.

19.2. В разі відхилення строків виконання заходів з модернізації (реконструкції) Об'єкту (ів) ДПП більше ніж на _____ днів, Приватний Партнер має повідомити Державного Партнера про причини затримки виконання відповідних заходів та звернутися до нього з проханням відтермінувати їх виконання на строк, що не перевищує _____ робочих днів.

19.3. Якщо Приватний Партнер не виконує свої зобов'язання після закінчення такого додаткового строку, він має відшкодувати Реальні збитки, понесені Державним Партнером та/або Державними Підприємствами, що виникли через невиконання або неналежне виконання зобов'язань Приватного Партнера за цим Договором, на вимогу, подану йому Державним Партнером. Порядок відшкодування Реальних Збитків Державного Партнера та/або Державних Підприємств визначається Сторонами за результатами переговорів.

Стаття 20. Відповідальність Державного Партнера та Комунальних Підприємств (за умов, якщо вони є суб'єктами, що виступають на стороні Державного партнера)

20.1. Державний Партнер несе відповідальність у повному обсязі за виконання своїх зобов'язань за цим Договором.

20.2. Державний Партнер несе субсидіарну відповідальність перед Приватним Партнером за будь-яке невиконання або неналежне виконання Комунальними Підприємствами їх зобов'язань за Договором.

20.3. Державний Партнер та Комунальні Підприємства несуть відповідальність перед Приватним Партнером за невиконання своїх зобов'язань за цим Договором та зобов'язані відшкодувати Приватному Партнеру всі Витрати та Збитки, понесені Приватним Партнером через невиконання або неналежне виконання зобов'язань Державного партнера або Комунальних підприємств відповідно до цього Договору, або якщо такі Витрати і Збитки були понесені Приватним Партнером з причин, що перебувають під контролем Державного Партнера або Комунальних Підприємств, якщо це буде доведено у встановленому зако-

нодавством порядку, на умовах, визначених у цьому Договорі. Порядок відшкодування Витрат та Збитків за цим Договором визначається Сторонами за результатами переговорів.

Стаття 21. Форс-Мажорні Обставини

- 21.1. Жодна із Сторін у будь-якому випадку не несе жодної відповідальності за будь-яке невиконання або несвоєчасне виконання будь-якого зобов'язання за цим Договором, якщо та в обсязі, в якому таке невиконання або несвоєчасне виконання спричинене виникненням Форс-Мажорних Обставин, підтверджених у встановленому Законом порядку.
- 21.2. Якщо інше прямо не встановлено цим Договором, зобов'язання Сторони тимчасово припиняються та строк виконання положень цього Договору подовжується в тому обсязі, в якому невиконання або несвоєчасне виконання зобов'язань Стороною спричинене виникненням Форс-Мажорних Обставин, підтверджених у встановленому порядку. Сторона, яка зазнала впливу Форс-Мажорних Обставин, повинна докласти обґрунтовано необхідних зусиль для усунення таких Форс-Мажорних Обставин та зменшення наслідків, які ним спричинені.
- 21.3. Сторона, яка зазнала впливу Форс-Мажорних Обставин, зобов'язана повідомити інші Сторони про настання та очікувану тривалість Форс-Мажорних Обставин протягом 5 (п'яти) Робочих Днів після настання Форс-Мажорних Обставин. Протягом 20 (двадцяти) Робочих Днів після настання Форс-Мажорних Обставин Сторона, яка зазнала впливу Форс-Мажорних Обставин, зобов'язана надати Сторонам належне документальне підтвердження настання Форс-Мажорних Обставин. Належним документальним підтвердженням настання Форс-Мажорних Обставин для цих цілей є сертифікат, виданий Торгово-промисловою палатою або будь-яким іншим уповноваженим органом або юридичною особою України або іншої держави. Якщо Сторона, яка зазнала впливу Форс-Мажорних Обставин, своєчасно не повідомить інші Сторони про настання Форс-Мажорних Обставин та/або не надасть документальне підтвердження настання Форс-Мажорних Обставин, така Сторона втрачає право посилаючись на Форс-Мажорні Обставини, за винятком випадків, коли Форс-Мажорні Обставини перешкоджають своєчасному повідомленню та/або наданню документального підтвердження настання Форс-Мажорних Обставин. Якщо Форс-Мажорні Обставини тривають понад 180 (сто вісімдесят) календарних днів, Приватний Партнер має право шляхом надання відповідного письмового повідомлення припинити цей Договір або зобов'язання за ним в обсязі, в якому такі зобов'язання не були виконані через виникнення Форс-Мажорних Обставин, без будь-якої відповідальності або зобов'язань перед Державним Партнером або Приватним Партнером.
- 21.4. Для уникнення сумнівів Сторони зобов'язані виконати свої зобов'язання за цим Договором в обсязі, в якому Форс-Мажорні Обставини не перешкоджають виконанню таких зобов'язань.
- 21.5. Після припинення дії цього Договору внаслідок Форс-Мажорних Обставин, Державний Партнер та Комунальні Підприємства несуть солідарну відповідальність перед Приватним Партнером за Витрати та Збитки, понесені Приватним Партнером у зв'язку з достроковим припиненням Договору, а також за суми всіх витрат та видатків, фактично понесених Приватним Партнером при виконанні його зобов'язань за цим Договором, в тому числі:
 - а) Фактично внесені Приватним Партнером інвестиції у реалізацію Проекту;
 - б) Операційні витрати Приватного Партнера, пов'язані з експлуатацією (утриманням) Об'єкту (ів) ДПП, понесені Приватним Партнером до дати припинення Договору та не відшкодовані на момент припинення Договору;
 - в) Компенсація інших витрат (якщо вони передбачені Договором ДПП).

Стаття 22. Закупівлі товарів, робіт і послуг для здійснення ДПП

22.1. Для уникнення сумнівів Сторони цим прямо погоджуються з тим, що оскільки Роботи будуть виконані повністю за рахунок Приватного Партнера без необхідності залучення Державним Партнером будь-яких бюджетних або інших публічних коштів для закупівлі товарів, робіт і послуг, до таких закупівель за цим Договором не застосовуються процедури, встановлені Законом України «Про публічні закупівлі» від 25 грудня 2015 року № 922-VIII або іншими положеннями Законодавства України у сфері закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади за рахунок бюджетних коштів.

Стаття 23. Залучення Підрядників

23.1. Приватний Партнер має право, діючи від свого імені та за власний рахунок, залучати кваліфікованих Підрядників для виконання будь-яких робіт за Проектом (їх частини).

23.2. Визначення Підрядників для реалізації заходів, передбачених Проектом, здійснюється Приватним Партнером та не вимагає отримання ним дозволу або згоди Державного Партнера або Комунальних Підприємств. Приватний Партнер несе повну відповідальність перед Державним Партнером та Комунальними Підприємствами за дії залучених ним Підрядників для виконання цього Договору.

23.3. Управління власним персоналом є внутрішньою відповідальністю кожної Сторони. Приватний Партнер повинен самостійно здійснювати управління своїм персоналом, за умови, що діяльність Приватного Партнера, зокрема найм персоналу та Підрядників, буде відбуватись відповідно до вимог трудового Законодавства України.

Стаття 24. Заяви та гарантії

24.1. Державний Партнер заявляє та гарантує, що:

- а) Додаток 1 «Об'єкти ДПП» містить повний та достовірний перелік та опис Об'єкту (ів) ДПП, відомості про право власності на них та їх характеристики;
- б) Визначені у Додатку 1 до цього Договору Об'єкт (и) ДПП є комунальною власністю. Право господарського відання на Об'єкти ДПП на законних підставах закріплено за Комунальними Підприємствами.
- в) Інші гарантії, які використовуватимуться за цим Договором.

24.2. Кожна зі Сторін заявляє та гарантує, що:

- а) Вона є належним чином створена, існує на законних підставах та має належний правовий статус відповідно до законодавства місця свого створення або реєстрації;
- б) Вона не є неплатоспроможним боржником відповідно до законодавства, що регулює її діяльність, та щодо неї, всіх або істотної частини її активів не порушувалася процедура відновлення платоспроможності або провадження про банкрутство;
- в) Вона має всі повноваження та законні права на укладення цього Договору та виконання своїх зобов'язань за цим Договором;
- г) Особа, яка підписує цей Договір, була належним чином уповноважена на підписання цього Договору від імені такої Сторони;
- д) Цей Договір становить дійсне та обов'язкове зобов'язання такої Сторони та не порушує та не суперечить жодним установчим або внутрішнім нормативним документам такої Сторони, а також жодним положенням законодавства, яким вона або будь-яка істотна частина її активів підпорядковується, з якими пов'язана, або які впливають на неї або на істотну частину її активів.

- е) Вона отримала всі погодження, дозволи та затвердження, необхідні для підписання та виконання своїх зобов'язань за цим Договором.

Стаття 25. Погодження та/або дозволи, що вимагаються для цілей ДПП

- 25.1. Приватний партнер зобов'язується одержати та підтримувати чинність або забезпечити отримання та підтримання чинності усіх погоджень, ліцензій та/або дозволів, які він (або його Підрядними) повинен отримати відповідно до Законодавства України для цілей реалізації Проекту відповідно до цього Договору.
- 25.2. На вимогу Приватного Партнера Державний Партнер зобов'язується співпрацювати з Приватним Партнером та Підрядниками та надавати їм обґрунтовану підтримку у межах своєї компетенції, щоб останні могли одержати погодження, ліцензії та/або дозволи, необхідні для реалізації Проекту
- 25.3. Кожна Сторона сплачує власні витрати, понесені такою Стороною або її Підрядниками у зв'язку з одержанням та підтриманням чинності погоджень, ліцензій та/або дозволів.

Стаття 26. Відступлення прав за Договором та правонаступництво

- 26.1. Жодна зі Сторін та Комунальні Підприємства не мають права передавати будь-які права за цим Договором або дозволяти передачу зазначених вище прав без отримання попередньої письмової згоди від інших Сторін, крім випадку, коли така передача прав буде письмово погоджена Державним та Приватним Партнерами, або у випадку передачі Приватним Партнером будь-яких прав (або будь-якої частини таких прав) за цим Договором його Афілійованим Особам.
- 26.2. В межах, дозволених Законодавством України, будь-яке відступлення, передача прав користування або будь-яка інша передача, яка здійснюється з порушенням цієї статті, є недійсною.
- 26.3. У випадку схвалення рішення щодо перетворення, реорганізації, ліквідації будь-якого Комунального Підприємства, що виступає на стороні Державного партнера, Державний Партнер повинен забезпечити передачу Об'єктів ДПП іншому (им) відповідному (им) суб'єкту (ам), контрольованому (им) Державним Партнером, і забезпечити приєднання такого (их) суб'єкта(ів) до цього Договору.

Стаття 27. Порядок розгляду спорів

- 27.1. Сторони будуть намагатись вирішити будь-які спори та конфлікти, які можуть виникнути за цим Договором або у зв'язку з його виконанням, шляхом переговорів.
- 27.2. Якщо Сторони не зможуть дійти згоди шляхом переговорів протягом 30 (тридцяти) днів, будь-який спір, розбіжність чи претензія, що виникли на підставі цього Договору або у зв'язку з ним, в тому числі щодо його укладення, тлумачення, виконання, порушення, припинення чи недійсності цього Договору, підлягають вирішенню у судовому порядку.

Стаття 28. Умови внесення змін до Договору

- 28.1. Якщо цим Договором прямо не встановлено інше, будь-які зміни, доповнення, відмови від права вимоги або припинення виконання зобов'язань відповідно до цього Договору мають бути здійснені у письмовій формі та підписані уповноваженими представниками Сторін.
- 28.2. Сторони погоджуються узгодити діяти добросовісно з метою узгодження змін до цього Договору протягом [30 (тридцяти) календарних] днів після отримання відповідної вимоги Сторони або протягом іншого строку, прямо зазначеного у цьому Договорі.

Стаття 29. Припинення

- 29.1. Цей Договір припиняється без необхідності обміну додатковими повідомленнями між Сторонами через _____ років (місяців) (визначається на підставі конкурсної пропозиції переможця конкурсу на здійснення ДПП) після дати набрання ним чинності .
- 29.2. Визначити інші умови припинення Договору Державним та Приватним партнером, зокрема, у разі недодержання Приватним партнером зобов'язань за Договором ДПП протягом певного терміну (зазначені умови мають бути визначені у конкурсній документації з вибору приватного партнера для здійснення ДПП щодо реалізації цього Проекту).

Стаття 30. Вимоги щодо повернення після припинення дії Договору Об'єкта (тів) ДПП та земельних ділянок, що надані для потреб, пов'язаних із здійсненням ДПП (в разі надання земельної ділянки)

Визначаються вимоги до стану, у якому має бути повернутий Об'єкт (ти) ДПП, та порядок повернення Об'єкту (тів) ДПП після закінчення терміну дії Договору.

Стаття 31. Право, що застосовується

- 31.1. До цього Договору та його тлумачення застосовується право України.

Стаття 32. Строк дії Договору та порядок набрання чинності Договором

- 32.1. Цей Договір вступає в силу з дати його підписання уповноваженими представниками Сторін та Комунальними Підприємствами (в разі, якщо вони є суб'єктами, що діють на стороні Державного партнера).
- 32.2. Цей Договір укладено у м. _____ на строк _____ (визначається відповідно до пропозиції учасника, що переміг у Конкурсі, але не має бути більше _____ років (цифра, визначена у Конкурсній документації)), якщо не буде припинений раніше згідно з його умовами.

Стаття 33. Реквізити Сторін та Комунальних Підприємств

«шляхом виплати приватному партнеру інших платежів, передбачених договором, укладеним в рамках ДПП, зокрема плати за готовність (доступність) об'єкта ДПП до експлуатації (використання)». Механізм державної підтримки наведено у Розділі УІ Конкурсної документації.

Додаток 1 до Договору ДПП

Характеристика Об'єкту ДПП

1. Загальні відомості про об'єкт ДПП

Найменування об'єкта ДПП:

Середньооблікова кількість людей, які постійно та/або тимчасово перебувають на об'єкті ДПП:

Графік роботи об'єкта ДПП

Період дії (рік)	Часовий інтервал (години початку і закінчення роботи)	Кількість годин	Кількість робочих днів на тиждень
------------------	---	-----------------	-----------------------------------

1. Рік, що передує року укладення договору
2. Рік, що передує року, визначеному в пункті 1
3. Рік, що передує року, визначеному в пункті 2

2. Основні характеристики об'єкта ДПП

Основний будівельний матеріал (панель / цегла / моноліт/ тощо)

Площа будівлі (кв. метрів) | Поверховість | Висота поверху (метрів)

Площа кожного поверху (кв. метрів) | Тип покрівлі (ондулін / метал / черепиця / тощо)

Світлопрозорі конструкції та дверні прорізи:

Тип скління (дерев'яні рами / пластикові / тощо) | Площа скління (кв. метрів)

Площа входних дверей (кв. метрів)

Опалення:

Тип опалення | Опалювальна площа (кв. метрів) | Опалювальний об'єм (куб. метрів)

3. Опалювальний період

Період	Середня тривалість (днів)	Середня зовнішня температура (0C)	Середня внутрішня температура (0C)
--------	---------------------------	-----------------------------------	------------------------------------

4. Водовідведення та постачання гарячої води

Тип водовідведення

Тип постачання гарячої води

Середньодобова температура в подавальному трубопроводі (0C) за три роки, що передують року укладення договору

Середньодобова температура у зворотному трубопроводі (0C) за три роки, що передують року укладення договору

5. Споживання електроенергії

Види споживання та призначення обладнання	Період	Сумарна встановлена потужність електроприладів, кВт
---	--------	---

Освітлення | Опалення | Кондиціонування повітря | Інші види споживання та/або обладнання

6. Інформація про заплановані ремонти будівлі

Період	Вид ремонту (поточний, капітальний)	Короткий опис (заплановані зміни характеристик об'єкта енергосервісу)
--------	-------------------------------------	---

Додаток 2 до Договору ДПП

Перелік, обсяги та строки виконання робіт на Об'єкті ДПП
(визначається відповідно до конкурсної пропозиції переможця конкурсу)

Додаток 3 до Договору ДПП

Вимоги до температурного режиму на Об'єкті ДПП
(визначається відповідно до Конкурсної документації)

Додаток 4 до Договору ДПП

Вимоги до експлуатації Об'єкту ДПП
(визначається відповідно до Конкурсної документації)

Додаток 5 до Договору ДПП

Механізм державної підтримки здійснення ДПП
(визначається відповідно до Конкурсної документації)

Розділ IV. Висновок за результатами проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства

(Додаток 6 Керівництва)

Розділ V. Пропозиція щодо розподілу ризиків відповідно до результатів аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства

(наводиться інформація щодо розподілу ризиків між партнерами відповідно до ТЕО, що входить до складу Пропозиції про здійснення ДПП)

Розділ VI. Механізм державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства

(надаються відповідні рішення міської (сільської, селищної, районної, обласної) ради)

ДОДАТОК 10

ЗРАЗОК

ОГОЛОШЕННЯ

про проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо реалізації проекту «_____»

(крім концесії)

_____ міська (селищна, сільська, районна, обласна) рада оголошує про проведення конкурсу для здійснення державно-приватного партнерства щодо реалізації проекту «_____».

Мета здійснення державно-приватного партнерства для реалізації проекту «_____» полягає у _____. Досягнення зазначеної мети має здійснюватися шляхом:

Строк здійснення державно-приватного партнерства — не більше _____ років.

Найменування державного партнера – _____ міська (селищна, сільська, районна, обласна) рада.

Вид договору, що укладається — змішаний договір, що укладається в рамках державно-приватного партнерства.

Строк подання заявки на участь у конкурсі - 31 день після публікації цього Оголошення.

Порядок подання заявки на участь у конкурсі викладено в Інструкції для претендентів, яку можна отримати за адресою: _____ у будь який робочий день з 9.00 до 18.00. Контактна особа - _____. Тел. _____

Строк проведення конкурсу: граничний строк подання конкурсних пропозицій — _____ календарних днів з дати закінчення подання заявок на участь у конкурсі

Спосіб отримання додаткової інформації про проведення конкурсу:

Надання письмового запиту за адресою: _____;

за факсом _____

на електронну пошту _____

Анотація англійською мовою

ДОДАТОК 11

ЗРАЗОК

_____ МІСЬКА РАДА³⁶

РІШЕННЯ

Про затвердження Положення про
цільовий фонд енергозбереження
_____ міської ради

Відповідно до ст.ст. 13, 69-1 Бюджетного кодексу України, керуючись п. 25 ч. 1 ст. 26, ст. 68 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Положення про цільовий фонд енергозбереження - _____ міської ради (додається).
2. Призначити головним розпорядником цільового фонду енергозбереження _____ міської ради департамент енергозбереження _____ міської ради (або комунальне підприємство «_____»).
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії:
_____.

Міський голова

³⁶ Сільська, селищна, районна, обласна

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням міської ради
від _____
№ _____

ПОЛОЖЕННЯ

про цільовий фонд енергозбереження _____ міської ради

1. Загальні положення

- 1.1. Цільовий фонд енергозбереження (далі – цільовий фонд) утворюється _____ міською радою відповідно до статті 68 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статті 69 1 Бюджетного кодексу України.
- 1.2. Порядок формування і використання коштів цільового фонду визначається цим Положенням.
- 1.3. Кошти цільового фонду є складовою частиною спеціального фонду бюджету _____ міської ради та фінансовою і матеріальною основою місцевого самоврядування.
- 1.4. Кошти цільового фонду використовуються виключно на:
 - підготовку проектів державно-приватного партнерства щодо реалізації проектів комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери (документів, що входять до складу Прозозиції про здійснення державно-приватного партнерства, конкурсної документації для проведення конкурсу на здійснення державно-приватного партнерства), організацію та проведення конкурсу на здійснення державно-приватного партнерства, здійснення моніторингу та контролю з боку _____ міської ради за виконанням договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства;
 - виплати плати за доступність, передбаченої договорами, укладеними в рамках державно-приватного партнерства, у порядку та обсязі, що передбачені рішенням _____ міської ради про надання державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства щодо проектів комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери, за умов схвалення _____ міською радою рішення про доцільність здійснення державно-приватного партнерства для реалізації відповідного проекту;
 - проведення роз'яснювальної роботи щодо запровадження енергоощадного використання будівель бюджетної сфери (в разі необхідності);
 - інші напрями спрямування коштів з метою підвищення енергоефективності в місті, визначені відповідною міською радою.

2. Джерела і порядок формування цільового фонду

2.1. Цільовий фонд формується за рахунок таких надходжень:

- надходження з загального фонду місцевого бюджету у розмірі вартості зекономлених паливно-енергетичних та інших ресурсів, в також житлово-комунальних послуг, що споживаються у бідівлях бюджетної сфери, оплата яких передбачена місцевим бюджетом, порівняно з витратами, які були б здійснені за відсутності заходів, передбачених проектом державно-приватного партнерства, на оплату паливно-енергетичних ресурсів та інших ресурсів та/або житлово-комунальних послуг за відповідний період на підставі цін (тарифів), що діяли у період, за який здійснюється оплата порівняно з базовим рів-

нем споживання паливно-енергетичних й інших ресурсів та/або житлово-комунальних послуг на момент укладення договору на умовах державно-приватного партнерства (розраховується як різниця між базовим рівнем споживання паливно-енергетичних й інших ресурсів та/або житлово-комунальних послуг на момент укладення договору на умовах державно-приватного партнерства і фактичним рівнем споживання паливно-енергетичних й інших ресурсів та житлово-комунальних послуг за відповідний рік, помножена на ціни (тарифи) на оплату паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг, що діяли у період, за який здійснюється оплата);

- надходження в рамках програм допомоги і грантів міжнародних фінансових організацій та Європейського Союзу;
- добровільні пожертвування юридичних та фізичних осіб, організацій, установ, підприємств усіх форм власності, безповоротна фінансова допомога, інша благодійна допомога;
- інші надходження, не заборонені чинним законодавством України.

3. Порядок використання коштів цільового фонду та контролю за їх використанням

- 3.1. Використання коштів цільового фонду здійснюється відповідно до рішення ради про місцевий бюджет.
- 3.2. Кошти цільового фонду використовуються виключно для фінансування заходів, передбачених п.1.4 цього рішення, затверджених відповідними рішеннями міської ради.
- 3.3. Головний розпорядник коштів цільового фонду визначається рішенням міської ради.
- 3.4. Про використання коштів цільового фонду головний розпорядник звітує перед міською радою в межах єдиного звіту про виконання бюджету міста.

Щоквартальний звіт про використання коштів цільового фонду розглядається постійною комісією міської ради з питань _____.

Щорічний звіт про використання коштів цільового фонду підлягає обов'язковому оприлюдненню.

Ведення оперативного контролю за видатками цільового фонду покладається на _____.

- 3.5. За нецільове використання коштів цільового фонду посадові особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

ДОДАТОК 12

ЗРАЗОК

_____ МІСЬКА РАДА³⁷

РІШЕННЯ

Про надання державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства щодо реалізації проекту «_____» (назва проекту)

Відповідно до ч.3 ст. 18 Закону України «Про державно-приватне партнерство», керуючись п. 25 ч. 1 ст. 26, ст. 68 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Порядок надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства щодо проекту «_____» (додається).
2. При складанні проектів місцевих бюджетів на наступні роки передбачати кошти для надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства щодо проекту _____.
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на _____.

Міський голова

³⁷ Сільська, селищна, районна, обласна

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням міської ради
від _____
№ _____

ПОРЯДОК

надання державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства щодо проекту «_____»

1. Цей Порядок визначає порядок надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства щодо реалізації проекту «_____» (далі — державна підтримка) та застосовується протягом дії договору № ____ від _____, укладеного в рамках державно-приватного партнерства, щодо реалізації цього проекту.
2. У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про державно-приватне партнерство» (2404-17).
3. Державна підтримка для реалізації проекту «_____» (далі – Проект) надається з метою відшкодування інвестицій приватного партнера, передбачених договором № _____ від _____, укладеним у рамках державно-приватного партнерства (далі — Договір ДПП) шляхом виплати приватному партнеру плати за готовність (доступність) об'єкта державно-приватного партнерства до експлуатації, передбаченої договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства, (далі — плата за доступність).
4. Плата за доступність розраховується відповідно до умов Договору ДПП (у договорі має бути визначено зобов'язання приватного партнера щодо досягнення економії тих чи інших паливно-енергетичних й інших ресурсів, або житлово-комунальних послуг, а також визначено один з запропонованих варіантів визначення плати за доступність, а також штрафних санкцій й бонусів для приватного партнера).

Відповідний платіж перераховується на розрахунковий рахунок приватного партнера, визначений у Договорі ДПП, щорічно (щоквартально) не пізніше _____ (днів) після погодження _____ (надати назву департаменту та представника міськради, відповідального за здійснення моніторингу виконання договору державно-приватного партнерства щодо Проекту) наданого приватним партнером звіту про фактичне використання паливно-енергетичних й інших ресурсів та/або житлово-комунальних послуг за відповідний період (рік або квартал), який має бути наданий приватним партнером на розгляд у формі, передбаченій Договором ДПП.

Джерелом виплати плати за доступність є кошти цільового фонду енергозбереження _____ міської ради.

5. По завершенню дії договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства, щодо реалізації Проекту сторони складають акт про виконання зобов'язань державного партнера за договором в частині надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства.

